

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

4
48
2000
ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1939

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΗ
ΚΑΡΝΑ

Ερμούπολη

Το βιβλίον αυτό εἰσέχθη εἰς τὴν 16 Νοεμβρίου 1939

Ἐν Καζάρμω τῆς 16 Νοεμβρίου 1939

Ἐφ' ἡ Κωστωπόλεως Γαίβης πρώτης ἐξοικαζίου
νίου εὐδου γυμνασίου

Γεμνοῦσιον Παράγιας Καζομῶν

Καζάρμω τῆς 25 'Ιουλίου 1943
αγ. 50

ΧΑΡΤΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ - ΜΙΑΡΑ
Θ. ΒΕΝΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΔΑΜΑΙ

18594

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1939

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

---

1. Ἡ Δημιουργία.

(Γέν. 1 ἔ.)

α) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου.—“Ὅλα, ὅσα βλέπομεν εἰς τὸν κόσμον, τὰ ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς εἰς ἕξ ἡμέρας.

Ὁ Θεὸς εἶπεν: Ἄς γίνῃ φῶς! Καὶ ἔγινε φῶς.

Καὶ ἐχώρισεν τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτός καὶ ὠνόμασε τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκοτός τὸ ὠνόμασε νύκτα. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ πρώτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Νὰ χωρισθοῦν τὰ νερά.

Καὶ ἐχώρισεν ὁ Θεὸς τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὸν οὐρανόν. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ δευτέρα ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Τὰ νερά, ποὺ εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν, νὰ μαζευθοῦν εἰς ἓνα μέρος καὶ νὰ φανῇ ἡ ξηρά.

Ἔτσι ἔγινεν ἡ ξηρὰ καὶ ἡ θάλασσα. Ὑστερα εἶπεν: Ἡ γῆ νὰ βγάλῃ χλόην καὶ δένδρα.

Ἔγινε καὶ αὐτὸ καὶ ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ τρίτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπε: Νὰ ὑπάρχουν ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ χωρίζουν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν ἡμέραν.

Καὶ ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὰ ἄστρα τὰ μεγάλα, τὸν ἥλιον νὰ φωτίζῃ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν σελήνην νὰ φωτίζῃ τὴν νύκτα. Ἐκαμε δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐτοποθέτησεν εἰς τὸν

οὐρανόν, διὰ τὸ νὰ λάμπουν τὴν νύκτα. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ τετάρτη ἡμέρα.

Ἔπειτα ὁ Θεὸς εἶπεν: Ἡ γῆ νὰ βγάλη ζῶα καὶ πτηνά. Ἐδημιούργησε καὶ τὰ θαλάσσια ζῶα.

Ἔστερα εὐλόγησε τὰ ζῶα καὶ εἶπε: Νὰ μεγαλώνετε καὶ νὰ πολλαπλασιάζεσθε. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ πέμπτη ἡμέρα.

β) Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.— Ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, ὕστερα ἔπλασε καὶ τὸν ἄνθρωπον.

Εἶπεν: Ἄς κάμωμεν τὸν ἄνθρωπον νὰ εἶναι κύριος εἰς τὰ ψάρια τῆς θαλάσσης, εἰς τὰ πτηνά τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ ζῶα, εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔρπετά, ποὺ σύρονται ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Καὶ ἔπλασε τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ χῶμα καὶ τὴν Εὐάν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ Ἀδὰμ· εἶπε δὲ εἰς αὐτούς:

— Σὰς ἔδωσα τὰ φυτά, διὰ νὰ εἶναι τροφή ἰδική σας καὶ τῶν ζώων.

Εἶδεν ὁ Θεὸς ὅλα μαζί, ὅσα ἐδημιούργησεν ἦσαν πάρα πολὺ ὄρατα. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ ἕκτη ἡμέρα.

Ὁ Θεὸς ἠύλογησε τὴν ἑβδόμη ἡμέραν καὶ ἀνεπαύθη, ὠνόμασε δὲ αὐτὴν Σάββατον, ποὺ σημαίνει ἀνάπαυσις.

2. Ἡ τιμωρία τῶν πρωτοπλάστων.

(Γέν. 2,8 ἐπ.)

Ὁ Θεὸς ἐφύτευσε τὸν Παράδεισον εἰς ἓνα μέρος, ποὺ τὸ ἔλεγαν Ἐδέμ. Μέσα εἰς αὐτὸν ἔβαλε τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἔπλασε, διὰ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ τὸν φυλάττη.

Εἶπεν εἰς τὸν Ἀδὰμ:

— Ἀπὸ τὰ δένδρα, ποὺ εἶναι εἰς τὸν Παράδεισον, θὰ τρώγετε καρπούς· ἀπὸ τὸ δένδρον ὅμως τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν θὰ φάγετε, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνετε.

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐά ἐφύλατταν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐζούσαν εὐτυχησμένοι εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀλλὰ ὁ ὄφις ἐζήλευσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν εἰς τὴν Εὐάν:

— Δὲν θὰ ἀποθάνετε, ἐὰν φάγετε ἀπὸ τὸ δένδρον, ποῦ οὐκ ἀπηγόρευεν ὁ Θεός, ἀλλὰ θὰ γίνετε καὶ σεῖς θεοί.

Εἶδε τότε ἡ Εὐα, ὅτι ὁ καρπὸς τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου ἦτο ὠραῖος· ἐπῆρεν, ἔφαγεν, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτός.

Τότε ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ποῦ περιπατοῦσεν εἰς τὸν Παράδεισον κατὰ τὸ δειλινὸν νὰ λέγῃ:

— Ἀδὰμ, ποῦ εἶσαι;

Ὁ Ἀδὰμ ἀπήντησε:

— Κύριε, ἤκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθηκα.

Ὁ Θεὸς εἶπε:

— Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸ δένδρον, ποῦ σοῦ ἀπηγόρευσα νὰ φάγῃς;

Ὁ Ἀδὰμ ἀπήντησεν:

— Ἡ Εὐα μοῦ ἔδωκεν ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ ἔφαγα.

Κατόπιν ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὴν Εὐαν:

— Διατί τὸ ἔκαμες αὐτό;

Καὶ αὐτὴ ἀπήντησεν:

— Ὁ ὄφις με ἐγέλασε καὶ ἔφαγα.

Κατηράσθη τότε ὁ Θεὸς τὸν ὄφιν καὶ εἶπεν εἰς τὴν γυναῖκα:

— Θὰ αὐξάνω τὰς λύπας σου.

Ἐπειτα εἶπεν εἰς τὸν Ἀδὰμ:

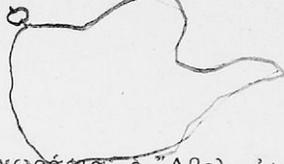
— Ἐπειδὴ ἤκουσες τὴν γυναῖκα σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, νὰ εἶναι κατηραμένη ἡ γῆ ἐξ αἰτίας σου. Μὲ κόπον νὰ εὐρίσκῃς τὴν τροφὴν σου καὶ μετὰ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν καὶ γίνῃς γῶμα, ἀπὸ τὸ ὅποιον σὲ ἐπλασα.

Καὶ ὁ Θεὸς ἔδωκε τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισον.

3. Ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἀβελ.

(Γέν. 4)

Ἀφοῦ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐα ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἀπέκτησαν δύο παιδιὰ, τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἀβελ.

Ὁ Κάιν ἐδούλευεν εἰς τὰ χωράφια ὁ Ἄβελ ἐφύλαττε τὰ πρόβατα.

Κάποτε καὶ ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἄβελ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Κάιν προσέφερε θυσίαν καρπῶν ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ ὁ Ἄβελ προσέφερεν ἀπὸ τὰ πρωτογέννητα πρόβατά του.

Ὁ Θεός, ποῦ δέχεται τὴν προσευχὴν τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἐδέχθη τὴν θυσίαν τοῦ Ἄβελ, ἐπειδὴ ὁ Ἄβελ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του. Τοῦ Κάιν ὅμως τὴν θυσίαν δὲν τὴν ἐδέχθη, ἐπειδὴ ὁ Κάιν δὲν ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του.

Ὁ Κάιν ἐθύμωσεν, ἐπειδὴ ὁ Θεός δὲν ἐδέχθη τὴν θυσίαν του καὶ ἐφόνευσε τὸν Ἄβελ.

Παρουσιάσθη τότε ὁ Θεός καὶ τοῦ εἶπε :

— Κάιν, Κάιν, ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός σου ;

Ὁ Κάιν, ἀπήντησε :

— Δὲν γνωρίζω, ποῦ εἶναι.

Ὁ Θεός εἶπε :

— Κάιν, τί ἔκαμες ; Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου φωνάζει ἀπὸ τὴν γῆν ἕως ἐμέ. Νὰ εἶσαι κατηραμένος. Ἡ γῆνὰ μὴ σοῦ δίδῃ καρπούς. Νὰ περιπλανᾶσαι ἐξόριστος εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Ἐφυγεν ὁ Κάιν κατηραμένος καὶ ἦλθε πρὸς ἀνατολάς τῆς Ἐδέμ.

4. Ὁ Κατακλυσμός.

(Γέν. 6 ε.)

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ ἐκτός ἀπὸ τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἄβελ ἀπέκτησαν καὶ ἄλλα παιδιά. Ἀπὸ αὐτὰ ἐγεννήθησαν ἄλλα καὶ ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἐγεννήθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Εἶδεν ὅμως ὁ Θεός, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν εἶχαν γίνῃ πολὺ κακοὶ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ.

Δίκαιος καὶ εὐσεβὴς ἦτο μόνον ὁ Νῶε.

Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός :

— Νὰ κάμῃς μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς αὐτὴν σὺ καὶ τὰ παιδιά σου καὶ ἡ γυναῖκα σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν σου, νὰ βάλῃς δὲ μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν ἀπὸ κάθε εἶδος ζώου ἓνα ζευγάρι.

Ὁ Νῶε ἔκαμεν αὐτὸ πού τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς καὶ ἐμπήκε μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του Σήμ, Χάμ καὶ 'Ιάφεθ καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν του καὶ ἔβαλεν ἀπὸ κάθε εἶδος ζῴου ἓνα ζευγάρι.

“Ὑστερα ἤρχισε νὰ βρέξη ἀδιάκοπα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

Τὰ νερὰ τότε ὑψώθησαν καὶ ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, πού ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν κιβωτὸν.

Ἄφοῦ ἡ βροχὴ ἔπαυσε, τὰ νερὰ ἐτραβήχθησαν καὶ ἡ κιβωτὸς ἐκάθισεν εἰς ἓνα ὄρος τῆς Ἀρμενίας πολὺ ὑψηλόν, τὸ Ἄραράτ. Ἡ γῆ ἐστέγνωσε καὶ ὁ Νῶε ἐβγήκεν ἀπὸ τὴν κιβωτὸν μετὰ τὴν οἰκογένειάν του, ἔβγαλε δὲ καὶ τὰ ζῶα, πού εἶχε βάλει εἰς αὐτὴν καὶ ἔκτισε θυσιαστήριον, ὅπου προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Θεὸς ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ εἶπεν, ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα μετὰ κατακλυσμόν.

5. **Ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ.** Ἡ διασπορά.

(Γέν. 10 ε.)

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἤλθον εἰς μίαν πεδιάδα τῆς Βαβυλωνίας, ὅπου ἐγκατεστάθησαν. Ὅλοι ὠμιλοῦσαν τὴν ἰδίαν γλῶσσαν.

Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἄφησαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔγιναν ὑπερήφανοι. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ κτίσουν μίαν πόλιν καὶ ἓνα πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἦρχισαν νὰ ἐργάζωνται, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησαν πολὺ, διότι ὁ Θεὸς ἐσύγχισε τὰς γλώσσας τῶν καὶ δὲν ἐννοοῦσεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Ἀπὸ τὴν σύγχυσιν αὐτὴν ὁ πύργος ὠνομάσθη Πύργος τῆς Βαβέλ (πύργος τῆς συγχύσεως).

“Ὑστερα ὁ Θεὸς διεσκόρπισε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Νῶε εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Αὐτοί, ἀφοῦ διεσκορπίσθησαν, ἤρχισαν νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεούς. Ἐβλεπαν παράξενα ζῶα ἢ καὶ γνωστά τῶν καὶ

τὰ ἐλάτρευον ὡς θεούς· ἐλάτρευον ἀκόμη ὡς θεούς τὰ ποτάμια, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, πού τὰ εἶχε δημιουργήσει ὁ Θεός. Ἔκαμαν δι' αὐτὰ εἶδωλα καὶ τὰ ἐλάτρευον. Δι' αὐτὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ λέγονται εἰδωλολάτραι.

Ἐν τούτοις ὁ Θεός δὲν ἄφησεν εἰς τὴν τύχην τῶν τοῦς ἀνθρώπων, πού ἔπλασεν, ἀλλὰ ἔστειλεν ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἐφάνερωναν τὸ θέλημά του.

Τέτοιους ἀνθρώπους ἔστειλε καὶ εἰς ἄλλους λαούς, ἀλλὰ ἰδίως εἰς ἓνα λαόν, τὸν Ἰσραηλιτικόν.

Τέλος ἔστειλε καὶ τὸν μονογενῆ Του Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

---

6. Ὁ Ἀβραάμ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Χαναάν.

(Γέν. 11 ε.)

Ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἔζησε περίπου 2000 χρόνια π. Χ. Ὁ Ἀβραάμ ἦτο εὐσεβὴς ἄνθρωπος καὶ ἔζη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς μίαν πόλιν, ἣ ὁποία ἐλέγετο Χαράν, κατήγετο ὅμως ἀπὸ τὴν πόλιν Οὕρ. Μαζὶ μὲ τὴν σύζυγόν του τὴν Σάρραν, τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ καὶ τοὺς δούλους του, ποὺ ἔβοσκον τὰ ποιμνιά του, ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ὅταν εὐρίσκετο εἰς τὴν Χαράν, ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Νὰ φύγῃς ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον καὶ νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, ὅπου θὰ σοῦ δείξω· θὰ κάμω ἀπὸ σέ ἕνα μεγάλο Ἔθνος καὶ θὰ σέ εὐλογῆσω· θὰ κάμω τὸ ὄνομά σου μεγάλο· θὰ εὐλογῆσω ὄσους θὰ σέ εὐλογοῦν καὶ θὰ καταρῶμαι ὄσους θὰ σέ καταρῶνται. Ἀπὸ σέ θὰ εὐλογηθοῦν ὄλαι αἰ φυλαὶ τῆς γῆς.

Ὁ Ἀβραάμ ἔκαμεν ὅπως τοῦ εἶπεν ὁ Θεός. Ἀφοῦ ἐπῆρε μαζὶ ὄλα τὰ ἀγαθὰ του, ἔφυγε μὲ τὴν Σάρραν καὶ μὲ τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαναάν.

Ὅταν ὁ Ἀβραάμ ἔφθασεν ἐκεῖ, ὁ Θεὸς ἐφανερῶθη πάλιν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Αὐτὴν τὴν χώραν θὰ δώσω εἰς τοὺς ἀπογόνους σου.

Ὁ Ἀβραάμ ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν καὶ ὕστερα

ἐπροχώρησε πρὸς τὸ βουνὸν ἀνατολικῶς τῆς Βουθῆλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν του.

7. Ὁ Ἀβραὰμ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Λῶτ.

(Γεν. 13)

Ὁ Ἀβραὰμ εἶχε πάρα πολλὰ ποίμνια. Ὁ Λῶτ ἐπίσης εἶχε πρόβατα καὶ βόδια. Τὸ μέρος ὅμως, ποῦ ἔμεναν, δὲν ἔφθανε καὶ διὰ τοὺς δύο συχνὰ ἐφιλονικοῦσαν οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραὰμ μὲ τοὺς ποιμένας τοῦ Λῶτ. Λέγει λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸν Λῶτ :

— "Ἄς μὴ ὑπάρχη φιλονικία μεταξύ μας οὔτε μεταξύ τῶν ποιμένων μου καὶ τῶν ἰδικῶν σου, διότι εἴμεθα ἀδελφοί. Ἄς χωρίσωμεν τὴν χώραν. Ἐὰν σὺ πᾶς ἀοιστερά, ἐγὼ θὰ πάγω δεξιὰ· ἐὰν σὺ πᾶς δεξιὰ, ἐγὼ θὰ πάγω πρὸς τὸ ἄλλο μέρος.

Ὁ Λῶτ ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδεν ὅλα τὰ περὶ χώρα τοῦ Ἰορδάνου· ἦσαν σὰν παράδεισος τοῦ Θεοῦ· ἐδιάλεξε λοιπὸν αὐτὴν τὴν χώραν καὶ ἐπῆγεν ἀνατολικά, ὅπου ἦσαν τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα. Οἱ κάτοικοι ἐκεῖ ἦσαν κακοὶ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμώρησεν. Ἐρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἔκαυσεν.

Ὁ Ἀβραὰμ ἔμεινε εἰς τὴν Χαναάν καὶ ὁ Θεὸς πάλιν παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Σήκωσε τώρα τὰ μάτια σου καὶ κοίταξε ἀπὸ τὸν τόπον ποῦ εἶσαι, πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμάς. Ὅλα ὅσα βλέπεις, θὰ τὰ δώσω εἰς ἐσὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ κάμω πολλοὺς σὰν τὴν ἄμμον τῆς γῆς.

Ὁ Ἀβραὰμ ἐσήκωσε τὴν σκηνὴν του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χεβρών, ὅπου τὴν ἔστησε πάλιν.

Ἐκεῖ ἔκτισε καὶ θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

8. Ἡ θυσία τοῦ Ἰσαάκ.

(Γέν. 22)

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἓν τέκνον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὠνόμασεν Ἰσαάκ.

“Όταν ὁ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσεν, ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀβραάμ καὶ τοῦ εἶπε :

— Πάρε τὸν ἀγαπητὸν σου Ἰσαάκ καὶ πήγαινε εἰς τὸν τόπον Μοριά. Ἐκεῖ νὰ θυσιάσῃς αὐτὸν εἰς ἐμέ.

Ὁ Ἀβραάμ μόλις ἐξύπνησε, πρωὶ πρωὶ ἐπῆρε τὸν ὄνον του καὶ δύο δούλους του καὶ ἐξεκίνησε, διὰ νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἤθελεν ὁ Θεός.

Ἐπεριπάτησε δύο ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἶδε τὸν τόπον, διὰ τὸν ὁποῖον τοῦ εἶχεν εἶπει ὁ Θεός.

Εἶπε λοιπὸν εἰς τοὺς δούλους του.

— Σεῖς νὰ μείνετε ἐδῶ μὲ τὸν ὄνον καὶ ἐγὼ μὲ τὸ παιδίον θὰ ὑπάγωμεν νὰ προσφέρωμεν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν· ἔλαβε δὲ τὰ ξύλα διὰ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν Ἰσαάκ νὰ τὰ μεταφέρῃ.

Ἀφοῦ ἐπροχώρησαν, ὁ Ἰσαάκ λέγει :

— Πατέρα, ποῦ εἶναι τὸ ἀρνὶ διὰ τὴν θυσίαν ;

Ὁ Ἀβραάμ ἀπήντησεν :

— Ὁ Θεός, παιδί μου, θὰ φροντίσῃ δι’ αὐτό.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχεν εἶπει ὁ Θεός, ὁ Ἀβραάμ ἔκτισεν ἕνα θυσιαστήριον, ἐτοποθέτησε τὰ ξύλα καὶ ἔθεσε τὸν Ἰσαάκ ἐπάνω. Ἄγγελος ὅμως τοῦ Θεοῦ ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν :

— Ἀβραάμ ! Ἀβραάμ ! Μὴ κάμῃς κακὸν εἰς τὸ παιδί σου ! Τώρα γνωρίζω, ὅτι φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἀφοῦ δὲν ἐλυπήθης οὔτε τὸ παιδί σου ἀκόμη.

Ἦψωσεν ὁ Ἀβραάμ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶδεν ὀπίσω του ἕνα κριὸν μέσα εἰς τὰ κλαδιά. Αὐτὸν ἔπιασεν ὁ Ἀβραάμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

(Γέν. 24)

“Όταν ὁ Ἀβραάμ ἐγήρασεν, εἶπεν εἰς τὸν ἐπιστάτην του Ἐλιέζερ :

— Πήγαινε εις την πατρίδα μου να πάρης από εκεί γυναίκα δια τόν υιόν μου 'Ισαάκ.

'Ο 'Ελιέζερ ἔλαβε δέκα καμήλους καὶ δῶρα καὶ ἐπῆγεν εις τὴν Μεσοποταμίαν.

"Όταν ἔφθασεν, ἔσταμάτησεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν κοντὰ εις

'Ο 'Ελιέζερ σιναντᾶ τὴν Ρεβέκκαν.

τὸ πηγᾶδι· τὸ βράδυ, τὴν ὥραν ποὺ ἔρχονται αἱ γυναῖκες νὰ βγάλουν νερό, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

— Κύριε Θεὲ τοῦ Κυρίου μου 'Αβραάμ, δεῖξε μου σήμερον, ποία κόρη θέλεις νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ δούλου σου 'Ισαάκ. Αὐτὴ, ποὺ θὰ μοῦ δώσῃ νερὸ νὰ πιῶ καὶ θὰ μοῦ εἴπῃ, νὰ ποτίσῃ αὐτὴ τὰς καμήλους μου, αὐτὴ ἄς εἶναι ἐκείνη, ποὺ ἠτοιμάσῃς διὰ σύζυγόν του.

Τὴν ὥραν, ποῦ προσήυχετο ὁ Ἐλιέζερ, μία ὠραία νέα μὲ τὴν στάμναν τῆς εἰς τὸν ὄμιον ἐφάνη νὰ ἔρχεται εἰς τὸ πηγάδι. Τῆς ἐζήτησε νερό ὁ Ἐλιέζερ, καὶ αὐτὴ τοῦ ἔδωσε νὰ πιῆ, ἐπότισε δὲ καὶ τὰς καμήλους του.

Τότε ὁ Ἐλιέζερ τὴν ἠρώτησε ποῖα εἶναι καὶ αὐτὴ εἶπεν, ὅτι λέγεται Ρεβέκκα καὶ εἶναι κόρη τοῦ Βαθουήλ.

Ὅταν ὁ Ἐλιέζερ ἤκουσεν αὐτό, ἐπροσκύνησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν·

— Εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ Θεός, ποῦ μὲ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν τοῦ κυρίου μου.

Ἡ Ρεβέκκα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ εἶπεν, ὅτι ἦλθεν ὁ Ἐλιέζερ ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τότε ὁ ἀδελφός τῆς Λάβαν ἐπήγεν εἰς τὸ πηγάδι καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν των.

Ἀφοῦ ὁ Ἐλιέζερ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν των, ἠρώτησε τὸν Λάβαν καὶ τὸν Βαθουήλ, ἐὰν θέλουν νὰ γίνῃ ἡ Ρεβέκκα σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν, ὅτι θέλημα Θεοῦ εἶναι τοῦτο. Ἐπρόσφερε λοιπὸν ὁ Ἐλιέζερ εἰς ὅλους δῶρα καὶ τὴν ἐπομένην ἀνεχώρησε μὲ τὴν Ρεβέκκαν διὰ τὴν Χαναάν.

Ἐνα βράδυ ὁ Ἰσαάκ ἐβγῆκεν εἰς τὴν πεδιάδα νὰ προσευχηθῆ καὶ εἶδε καμήλους νὰ ἔρχονται. Ἡ Ρεβέκκα, μόλις τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, ἐσκέπασε τὸ πρόσωπόν τῆς μὲ καλύπτραν. Ὅταν ἐπλησίασαν, ὁ Ἐλιέζερ διηγήθη ὅσα εἶχαν γίνῃ εἰς τὸ ταξίδι.

Ὁ Ἰσαάκ ὠδήγησε τὴν Ρεβέκκαν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μητρὸς του Σάρρας καὶ τὴν ἔλαβε σύζυγον, τὴν ἠγάπησε δὲ πολὺ.

10. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ.

(Γέν. 25, 27)

Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο παιδιὰ δίδυμα, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ.

Ὁ Ἡσαῦ, ὁ μεγαλύτερος, ἔγινε καλὸς κυνηγὸς καὶ ἐπήγαιεν εἰς τοὺς ἀγρούς· ὁ Ἰακώβ, ὁ μικρότερος, ἔγινε πολὺ καλομαθημένος καὶ ἔμενεν εἰς τὴν σκηνὴν μὲ τὴν μητέρα του.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰακώβ ἐμαγείρευσε φακὴν· ἦλθεν ὁ Ἡσαῦ κουρασμένος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

— Δός μου νὰ φάγω ἀπὸ τὸ φαγητὸν αὐτό. Τότε ὁ Ἰακώβ εἶπε:

— Πώλησέ μου τὰ πρωτεῖα. Ὁ Ἡσαῦ ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὰ πρωτεῖα.

Ἐπειτα ἡ Ρεβέκκα ἠτοίμασε φαγητόν, τὸ ἔδωσεν εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ αὐτὸς τὸ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του. Ὁ πατέρας του ἔφαγεν, ἠὺχαριστήθη δὲ πολὺ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

— Ἐλα, παιδί μου, νὰ σὲ εὐλογήσω. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ τὴν δροσιά τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀφθονίαν σίτου καὶ οἴνου. Λαοὶ νὰ δουλεύουν εἰς ἔσένα καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν. Κατηραμένοι νὰ εἶναι ὅποιος σὲ καταρᾶται καὶ εὐλογημένος νὰ εἶναι ὅποιος σὲ εὐλογεῖ.

Ὁ Ἡσαῦ ἔλειπεν. Ὅταν ἐπέστρεψε καὶ ἔμαθεν, ὅτι ὁ πατήρ του ἔδωσε τὴν εὐχὴν εἰς τὸν Ἰακώβ, ἐθύμωσε πολὺ.

11. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Χαράν.

(Γέν. 28 ἐπ.)

Ἡ Ρεβέκκα εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

— Σῆκω καὶ πῆγαινε εἰς τὸν θεῖον σου Λάβαν, εἰς τὴν Χαράν, καὶ νὰ μείνης ἐκεῖ, ἕως ὅτου περάσῃ ὁ θυμὸς τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Ὁ Ἰακώβ ἔφυγε, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαράν. Ἐπροχώρησεν, ἐπροχώρησεν, ἕως ὅτου ἐνύκτωσε. Κατάκοπος ὅπως ἦτο, ἔβαλεν ἓνα λίθον ὡς προσκέφαλον καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ.

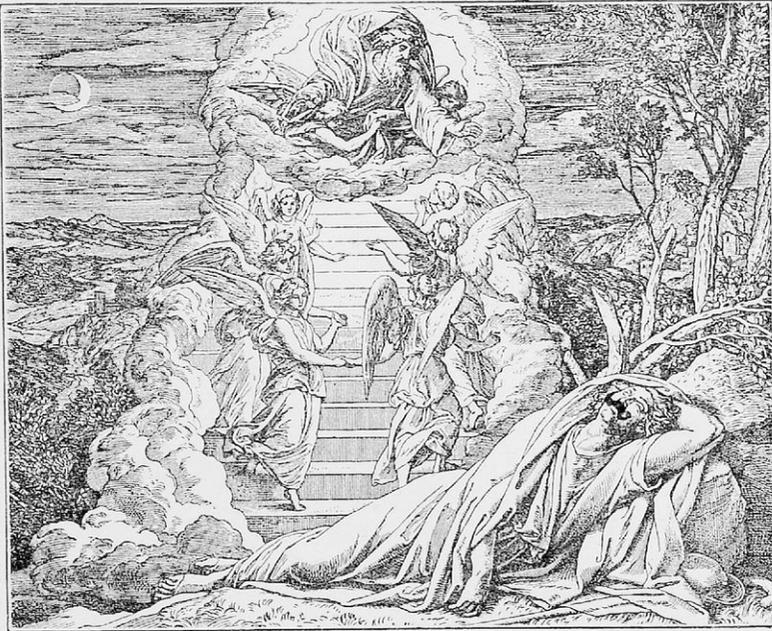
Τὴν νύκτα ἐκείνην ὅμως εἶδεν ἓνα παράξενον ὄνειρον :

Μία κλίμαξ ἐστηρίζετο εἰς τὴν γῆν καὶ ἔφθανεν ἕως τὸν οὐρανόν. Εἰς αὐτὴν ἄγγελοι λευκοὶ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν καὶ με φωνὴν μελωδικὴν ἔψαλλαν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος εὕρισκετο ὑψηλὰ ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Θεὸς ὠμιλοῦσε καὶ καθαρὰ ἔλεγεν :

— Εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων σου. Τὴν γῆν, ὅπου κοιμᾶσαι, θὰ δώσω κληρονομίαν εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁποίους θὰ κάμω ὅπως εἶναι ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Μὴ φοβῆσαι. Ὅπου πηγαίνεις, θὰ εἶμαι μαζί σου.

Ἐκείνη τὴν νύκτα ὁ Ἰακώβ ἐξύπνησεν ὁ Ἰακώβ. Εἰς τὰ αὐτιά του ἀκόμη ἀντηχοῦσεν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γλυκεῖα μουσικὴ τῶν ἀγγέλων. Εἶδε τὰ γύρω του τρομαγμένους καὶ εἶπε :

— Πόσον εἶναι φοβερὸς αὐτὸς ὁ τόπος ! Ἐδῶ εἶναι Οἶκος Θεοῦ, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ. Μὲ μεγάλην συγκί-

Ἄκουσον Ἰακώβ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του τὴν κλίμακα τοῦ Οὐρανοῦ.

νησιν ἔστησεν τὸν λίθον, πού εἶχε τὴν νύκτα ὡς προσκέφαλον, ἔλαβεν ἔλαιον ἀπὸ τὸν σάκον του, ἔχυσεν ἐπάνω εἰς αὐτόν, διὰ νὰ τὸν ἀφιερῶσιν εἰς τὸν Θεόν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του καὶ εἶπε :

— Θεέ μου, ἐάν γυρίσω εἰς τὴν πατρίδα μου, θὰ κτίσω ἐδῶ βωμὸν εἰς Σὲ καὶ θὰ θυσιάσω.

Ἦνῶμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο Βαιθήλ, δηλαδὴ Οἶκον Θεοῦ καὶ

ἔπειτα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαράν τῆς Μεσοποταμίας.

“Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸ ἔμαθεν ὁ θεὸς τοῦ Λάβαν· ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἔμεινε λοιπὸν ὁ Ἰακώβ κοντὰ εἰς τὸν Λάβαν καὶ ἔγινε ποιμὴν εἰς τὰ ποίμνιά του, ἐπῆρε δὲ σύζυγόν του τὴν Λείαν καὶ ὕστερα τὴν Ραχήλ, τὴν ὁποίαν ἠγάπησε πολὺ.

Ὁ Ἰακώβ ἔμεινεν εἰς τὴν Χαράν εἴκοσιν ἔτη. Μὲ τὴν εὐλογίαν δὲ τοῦ Θεοῦ ἀπέκτησε δώδεκα παιδιὰ καὶ μεγάλην περιουσίαν.

12. Ὁ Ἰακώβ ἐπιστρέφει εἰς τὴν Πατρίδα του.

(Γέν. 31 ε.)

“Ὅταν ὁ Ἰακώβ ἦτο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε :

— Γύρισε εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων σου καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς σου. Ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σου.

Ὁ Ἰακώβ ἐπῆρε τότε τὴν οἰκογένειάν του, τὰ ποίμνιά του καὶ τοὺς δούλους του καὶ ἔφυγε, διὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν Χαναάν.

Προτοῦ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὅμως, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ, οἱ ὅποιοι τοῦ εἶπαν :

— Ὁ ἀδελφός σου Ἰακώβ μᾶς ἔστειλε νὰ σοῦ εἴπωμεν, ὅτι ἔζησεν ἕως σήμερα μὲ τὸν θεῖον τοῦ Λάβαν καὶ ἀπέκτησε βόδια καὶ ὄνους καὶ πρόβατα καὶ δούλους. Σὲ εἰδοποιεῖ λοιπὸν, ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν.

Οἱ ἄνθρωποι ἐγύρισαν καὶ εἶπαν εἰς τὸν Ἰακώβ.

— Ἐπήγαμεν καὶ εἶπαμεν εἰς τὸν ἀδελφόν σου αὐτὸ πού μᾶς διέταξες καὶ νά, ἔρχεται νὰ σὲ συναντήσῃ μὲ τετρακοσίους ἄνδρας.

Ὁ Ἰακώβ ὅταν τὸ ἤκουσεν αὐτό, ἔστειλε πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἀδελφόν του, προσηυχῆθη εἰς τὸν Θεόν καὶ εἶπε :

— Θεὲ τοῦ πατρός μου Ἀβραάμ καὶ τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ, Σὺ, πού πάντοτε μὲ βοηθεῖς, βοήθησέ με καὶ τώρα, πού γυρίζω εἰς τὴν πατρίδα μου.

Ὁ Θεὸς ἐφανερώθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σου ;

Αὐτὸς ἀπήντησεν, Ἰακώβ.

Τότε ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε :

— Ἐκ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἕξῃς θὰ λέγεσαι Ἰσραήλ, δηλαδὴ

Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ συμφιλιώνονται.

δυνατός. Δι' αὐτὸ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ λέγονται Ἰσραηλι-
ται.

Ὑστερα ὁ Ἰακώβ ἐπροχώρησε καὶ εἶδεν, ὅτι ὁ ἀδελφός
του ἤρχετο νὰ τὸν προῦπαντήσῃ, ὅπως τοῦ εἶχαν εἶπει οἱ ἄν-
δρες του.

Ὁ Ἰακώβ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν ἀπὸ μακρὰν καὶ ὁ Ἡσαῦ
ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσῃ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔπεσαν εἰς τὴν ἀγ-

κάλην ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου καὶ ἔκλαιον ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαράν.

Ὁ Ἡσαῦ εἶδε καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἰακώβ· ἐχάρη δι' αὐτὸ πολὺ καὶ ἐφίλησε τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ.

Ἐπειτα ὁ Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθίλ, ὅπου εἶχε φανερωθῆ ὁ Θεὸς εἰς αὐτόν, τότε ποῦ ἐπῆγαιεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ θουσιαστήριον, ὅπως εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν Θεόν.

13. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ.

(Γέν. 37 ε.)

Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ ἦτο καὶ ὁ Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ εἶχε γεννηθῆ, ὅταν ὁ Ἰακώβ ἦτο πλέον γέρων· δι' αὐτὸ ὁ Ἰακώβ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ καὶ τοῦ εἶχε κάμει ἕνα ὄρατον φόρεμα.

Οἱ ἄλλοι του ὅμως ἀδελφοὶ τὸν ἐζήλευαν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν ἕνα ὄνειρον καὶ τὸ διηγῆθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Εἴμεθα εἰς μίαν πεδιάδα, εἶπε, καὶ ἐδέναμεν στάχυα· τὸ ἰδικόν μου δεμάτι ἐσηκώθη καὶ ἐστάθη ὄρθιον, τὰ ἰδικά σας ὅμως ἐπροσκύνησαν τὸ ἰδικόν μου.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν εἶδεν ἕνα ἄλλο διηγῆθη, δὲ καὶ αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα του καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Εἶδεν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἄστρα τὸν ἐπροσκυνοῦσαν. Τότε ὁ πατέρας του τοῦ ἀπήντησε. Μίαν ἡμέραν ὅλοι θὰ σὲ προσκυνήσουν.

Οἱ ἀδελφοὶ του ὕστερα ἀπὸ τὰ ὄνειρα αὐτὰ τὸν ἐζήλευαν ἀκόμη περισσότερον. Κάποτε, ποῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ τοὺς ἴδῃ, ἂν εἶναι καλά, εἶπαν :

— Νὰ αὐτός, ποῦ βλέπει τὰ ὄνειρα. Ἐλᾶτε νὰ τὸν φωνεύσωμεν.

Ὁ Ρουβὴν ὅμως, ποῦ ἦτο ὁ μεγαλύτερος, δὲν τοὺς ἄφησε.

— Μή, ἀδελφοί μου, τοὺς εἶπεν· αὐτὸ εἶναι κακόν· δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἄς τὸν ρίψωμεν τοῦλάχιστον εἰς ἕνα λάκκον. Τοὺς εἶπε

δὲ αὐτά, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ ἔλθῃ κατόπιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἰωσήφ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν λάκκον.

Μὲ τὴν γνώμην αὐτὴν ἐσυμφώνησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. Ὁ Ἰωσήφ ἐπλησίασεν. Οἱ ἀδελφοί του ὤρμησαν ἐπάνω του, τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς ἓνα λάκκον.

Ἔπειτα ἐκάθησαν νὰ φάγουν. Εἶδαν τότε νὰ ἔρχωνται ἀπὸ μακρὰν ἔμποροι μὲ καμήλους· οἱ ἔμποροι αὐτοὶ ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶπε λοιπὸν ἓνας ἄλλος ἀδελφός, ὁ Ἰούδας :

— Τί θὰ κερδίσωμεν, ἐὰν φονεύσωμεν τὸν ἀδελφόν μας ; ἄς τὸν πωλήσωμεν καλύτερα εἰς τοὺς ἐμπόρους· τοῦλάχιστον ἔτσι, εἶπε, θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζῆ.

Οἱ ἀδελφοί του τὸν ἄκουσαν καὶ ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ διὰ εἴκοσιν ἀργύρια. Ἔπειτα διὰ νὰ δικαιολογηθοῦν εἰς τὸν πατέρα των, τὸν ἐγέλασαν. Ἔσχισαν δηλαδὴ ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ἔβαψαν μὲ αἷμα ἐριφίου, τὸ ἔφεραν εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἶπαν, ὅτι τὸ ἡῦραν εἰς τὴν ἔρημον.

Ὁ Ἰακώβ ὅταν τὸ εἶδεν, ἐφώναξεν :

— Ὡ! αὐτὸ εἶναι τοῦ Ἰωσήφ! Κάποιο ἄγριον θηρίον τὸν ἔφαγεν!

Ἀπὸ τὴν μεγάλην του λύπην ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του, ἐφόρεσε πένθιμα καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του παιδιοῦ.

Ἄλλὰ ὁ Θεὸς ἦτο μαζί μὲ τὸν Ἰωσήφ.

Ὅταν οἱ ἔμποροι ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν Πετεφρῆν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀξιωματικὸς εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραώ, δηλ. τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

14. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

(Γέν. 39 ε.)

Ὁ Πετεφρῆς ἔβαλεν ἄδικα τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν. Εἰς τὴν ἰδίαν φυλακὴν ἔβαλαν καὶ τὸν ἀρχιαινοχόον, δηλ. τὸν ἀρχικεραστὴν καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν, δηλ. τὸν ἀρχιψωμάν τοῦ Φαραώ, ἐπειδὴ παρέβησαν τὰς διαταγὰς του.

Ἐνα πρωὶ ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶδε στενοχωρημένους καὶ τοὺς ἐρώτησε τί ἔχουν. Αὐτοὶ εἶπαν, ὅτι καθένας τους εἶδεν ἀπὸ ἓνα ὄνειρον.

Ὁ ἀρχιοινοχόος εἶπεν :

— Εἶδα, ὅτι τρία κλήματα ἔβγαλαν φύλλα καὶ ἄνθη καὶ σταφύλια, πού ἔγιναν ὠριμα· εἰς τὸ χέρι μου ἐκρατοῦσα τὸ ποτήρι τοῦ βασιλέως· ἔστιψα τὰ σταφύλια εἰς τὸ ποτήρι καὶ τὸ ἔδωσα εἰς αὐτόν.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπεν :

— Εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ βγῆς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ θὰ ἀνέβης καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀξίωμα, πού εἶχες. Μόνον νὰ μὲ ἐνθυμηθῆς καὶ νὰ ὀμιλήσῃς δι' ἐμὲ εἰς τὸν βασιλέα.

Ἔστερα ὁ ἀρχιοινοποιὸς εἶπε καὶ αὐτὸς τὸ ἰδικόν του ὄνειρον :

— Ἐγώ, εἶπεν, εἶδα, ὅτι εἶχα τρία καλάθια εἰς τὸ κεφάλι μου καὶ μέσα εἰς αὐτὰ εἶχα διάφορα γλυκίσματα διὰ τὸν βασιλέα. Τὰ πουλιά ἤρχοντο καὶ ἔτρωγαν ἀπὸ αὐτά.

Τότε ὁ Ἰωσήφ μὲ λύπην εἶπεν :

— Εἰς τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραὼ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιά θὰ φάγουν τὰς σάρκας σου.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Φαραὼ ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του καὶ ἔδωσε χάριν εἰς τὸν ἀρχιοινοχόν. Τὸν ἀρχιοινοποιὸν ὅμως διέταξε νὰ τὸν κρεμάσουν.

Ὁ ἀρχιοινοχόος, ἀφοῦ ἐβγήκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ.

Ἔστερα ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Φαραὼ εἶδεν ἓνα ὄνειρον, πὸ κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ. Ἐπήγε λοιπὸν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ εἶπε :

— Σήμερα, βασιλεῦ, ἐνθυμοῦμαι τὸ σφάλμα μου. Εἰς τὴν φυλακὴν εἶναι κλεισμένος ἓνας Ἑβραῖος, ὁ Ἰωσήφ, πού εἶναι ἀθῶος. Αὐτὸς ἠμπορεῖ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα. Ἐξήγησε τὰ ὄνειρα, πού εἴχομεν ἴδει ἐγώ καὶ ὁ ἀρχιοινοποιός.

Ὁ Φαραὼ, ὅταν ἤκουσεν αὐτό, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

15. Ὁ Ἰωσήφ Ἄρχων τῆς Αἰγύπτου.

(Γέν. 41)

Ὁ Ἰωσήφ ἤλλαξεν ἐνδύματα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραῶ. Ὁ Φαραῶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ.

— Εἶδα ἓνα ὄνειρον. Ἐκαθήμην εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Μέσα ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἐβγήκαν ἑπτὰ ἀγελάδες ὠραῖαι καὶ παχεῖαι καὶ ἔπειτα ἑπτὰ ἄσχημοι καὶ ἀδύνατοι, αἱ ὁποῖαι ἔφαγαν τὰς πρώτας. Ὑστερα εἶδα, ὅτι ἀνέβηκαν ἑπτὰ στάχυα καρπισμένα καὶ ἔπειτα ἑπτὰ στάχυα ἄκαρπα, πού ἔφαγαν τὰ καρπισμένα.

Ὁ Ἰωσήφ ἤκουσε τὸ ὄνειρον καὶ εἶπε :

— Βασιλιά μου, ἡ χώρα σου ἑπτὰ χρόνια θὰ ἔχη εὐφορίαν κοὶ ἑπτὰ χρόνια δυστυχίαν. Καλὸν εἶναι εἰς τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας νὰ διορίσης ἓνα ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος νὰ μαζεύσῃ μὲ ἐπιστάτας τὸν σῖτον, πού θὰ περισσεύῃ, διὰ νὰ τὸν ἔχης διὰ τὸν λαόν σου εἰς τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας.

Ἦρσεν εἰς τὸν Φαραῶ αὐτὸ πού εἶπεν ὁ Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐφάνέρωσεν εἰς ἐσὲ αὐτὸ πού θὰ γίνῃ, σὺ θὰ εἶσαι ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου ὕστερα ἀπὸ ἐμέ. Ἐβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι τοῦ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τοῦ Ἰωσήφ τὸ χέρι, τοῦ ἐπέρασεν εἰς τὸν λαιμὸν χρυσοῦ περιδέραιον, τὸν ἀνέβασεν εἰς τὴν δευτέραν βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ ὁ κήρυξ ἐφώναζεν ἀπὸ ὅπου ἐπερνοῦσεν ὁ Ἰωσήφ :

— Γονατίσατε ! Ὁ δεύτερος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου περνᾷ !

Ἦτο ὁ Ἰωσήφ ἔγινεν ὁ δεύτερος ἄρχων τῆς Αἰγύπτου.

Τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἤρχισαν. Ὁ Ἰωσήφ ἔκαμνε περιοδείας εἰς τὴν Χώραν, ἐμάζευε τὸν σῖτον, πού ἐπερίσσευε καὶ τὸν ἔβαζεν εἰς ἀποθήκας. Ὁ σῖτος, πού ἐμάζευσεν ἦτο τόσος πολὺς, ὥστε δὲν ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν μετρήσῃ. Ἦτο ἀμέτρητος.

Κατόπιν ἤρχισαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Αἱ ἀποθήκαι τοῦ Φαραῶ ἦνοιξαν καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐπωλοῦσε σῖτον εἰς ὄλους.

Ἔμαθαν καὶ εἰς τὰ γειτονικά μέρη, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπωλοῦσαν σῖτον καὶ ἤρχοντο ἐκεῖ νὰ ἀγοράσουν.

16. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

(Γέν. 42 ε.)

Ὁ Ἰακώβ ἔμαθεν, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλοῦν σῖτον καὶ εἶπεν εἰς τὰ παιδιὰ του νὰ ἐτοιμάσουν ζῶα, σάκους, χρήματα καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσουν σῖτον.

Ὁ Ἰακώβ ἐκράτησε κοντά του τὸν μικρότερον, τὸν Βενιαμίν.

Οἱ δέκα ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἠτοιμάσθησαν, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Χαναάν, διέσχισαν τὴν ἔρημον καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπῆγαν ἐκεῖ, ὅπου ἐπωλεῖτο ὁ σῖτος.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν τοὺς εἶδεν, εἶπε σκληρά :

— Ποῖοι εἴσθε σεῖς ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε ;

Ἐπλησίασαν τότε αὐτοὶ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν τῶν Αἰγυπτίων ἐπροσκύνησαν τὸν ἄρχοντα ἕως τὸ ἔδαφος. Δὲν ἑκατάλαβαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ ἀδελφός των, τὸν ὁποῖον πρό εἴκοσιν ἐτῶν εἶχαν πωλήσει ὡς δοῦλον καὶ εἶπαν :

— Ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν γῆν Χαναάν, διὰ νὰ ἀγοράσωμεν τροφάς.

Ὁ Ἰωσήφ συνεκινήθη. Ἐνεθυμήθη τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του, τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, τὰ ὄνειρα, ποῦ εἶχεν ἴδει, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τὸν προσκυνήσουν οἱ ἀδελφοὶ του καὶ ἔβλεπε τώρα, ὅτι τὰ ὄνειρα ἔβγαιναν ἀληθινά.

Κατόπιν ἦλθεν εἰς τὴν μνήμην του ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ποῦ ἤθελαν νὰ τὸν φονεύσουν αὐτοί, ποῦ εὕρισκοντο αὐτὴν τὴν στιγμήν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐλυπήθη δι' αὐτούς, ποῦ ἦσαν τόσον κακοί. Ἐσκέφθη : ἄραγε νὰ εἶναι ἀκόμη κακοὶ ὅπως ἦσαν τότε ; Πῶς νὰ τοὺς δοκιμάσῃ ; Ἐσκέφθη ἕνα ἔξυπνον τρόπον.

Τοὺς εἶπε λοιπόν :

— Εἴσθε κατάσκοποι ἦλθατε ἐδῶ, διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν χώραν ἔχετε πατέρα ; ζῆ ; ἔχετε ἀδελφούς ;

Τότε αὐτοὶ ἀπήντησαν :

— Εἴμεθα δώδεκα ἀδελφοί, ὁ μικρότερος ἔμεινε μετὸν πατέρα μας καὶ ἓνας ἄλλος δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπε :

— Διὰ τὴν βεβαιωθῶ, ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν, θὰ ὑπάγῃ ἓνας ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν πατρίδα σας νὰ φέρῃ καὶ τὸν ἄλλον ἀδελφόν σας· σεῖς δὲ θὰ μείνετε ἐδῶ δεμένοι, ἕως νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτός.

Τότε οἱ ἀδελφοί, ποὺ δὲν ἐφαντάζοντο, ὅτι θὰ τοὺς ἐκαταλάβαιεν ὁ ἄρχων, εἶπαν μεταξύ των Ἑβραϊκά :

— Ἀλήθεια εἴμεθα ἔνοχοι διὰ τὸν ἀδελφόν μας, ποὺ ἐπωλήσαμεν καὶ δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ.

Μάλιστα ὁ Ρουβὴν εἶπε :

— Δὲν σᾶς εἶπα νὰ μὴ ἀμαρτήσετε κατὰ τοῦ παιδίου καὶ δὲν με ἠκούσατε :

Μεγάλον φόβον εἶχαν τώρα ὅλοι. Ἄλλοτε ὁ Ἰωσήφ ἔτρεμεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Τώρα οἱ ἀδελφοί του τρέμουν ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠμπόρεσε νὰ συγκρατηθῇ περισσότερον. Συνεκινήθη τόσο, ὥστε ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἔκλαυσε, διότι εἶδεν, ὅτι οἱ ἀδελφοί του εἶχαν ἐννοήσει τὸ λάθος των. Ἐπειτα τοὺς ἐπλησίασε ἄλιν καὶ τοὺς εἶπε νὰ μείνῃ μόνον ἓνας καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν πατρίδα μετὰ σίτον, ἀλλὰ ὅταν ἐπιστρέψουν, νὰ φέρουν μαζί καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφόν των. Διέταξε λοιπὸν νὰ γεμίσουν τοὺς σάκους των με σίτον καὶ νὰ βάλουν κρυφὰ τὰ χρήματα καθενὸς εἰς τὸν σάκον του καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφὰς διὰ τὸν δρόμον. Ἐγένετο αὐτὸ καὶ ἔφυγαν οἱ ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Συμεών, ποὺ ἔμεινε εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὅταν τὸ βράδυ ἐσταμάτησαν εἰς τὸν δρόμον νὰ ξεκουρασθοῦν, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς ἤνοιξε τὸν σάκον του καὶ εἶδεν, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν μέσα. Εἶπε τοῦτο εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸ ἐθαύμασαν. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Χαναάν, διηγήθησαν εἰς τὸν πατέρα των ὅσα συνέβησαν. Ὁ πατήρ των ὅμως ἐλυπήθη πολὺ, ποὺ ἔλειπεν ὁ Συμεών.

17. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του.

(Γεν. 42 ε.)

Ὅταν ὁ σίτος ἐτελείωσεν, ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς τὰ παιδιά του.

— Πηγαίνετε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσετε σίτον.

Ὁ Ἰούδας τότε εἶπεν :

— Ὁ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου δὲν θὰ μᾶς δώσῃ σίτον, ἐὰν δὲν πάρωμεν μαζί καὶ τὸν Βενιαμίν.

Ὁ Ἰακώβ, ἐπειδὴ εἶχε χάσει τὸν Ἰωσήφ, δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὸν Βενιαμίν. Ὁ Ἰούδας ὅμως τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι τὸν παίρνει ὑπ' εὐθύνην του καὶ τότε ὁ Ἰακώβ ἐδέχθη.

Ἐκαμαν λοιπὸν τὰς ἐτοιμασίας διὰ τὸ ταξίδι, ὁ πατὴρ των τοὺς ἔδωκε δῶρα, διὰ νὰ τὰ προσφέρουν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ διπλάσια χρήματα. Τοὺς εἶπε :

— Τὰ μισὰ νὰ δώσετε, διὰ νὰ ἀγοράσετε σίτον καὶ τὰ ἄλλα μισὰ νὰ τὰ δώσετε διὰ τὸν πρῶτον σίτον· διότι ἡμπορεῖ κατὰ λάθος νὰ ἔβαλαν τὰ χρήματα εἰς τοὺς σάκους σας.

Τὰ παιδιά ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπεν ὁ πατέρας των. Κατόπιν ὁ Ἰακώβ τὰ ἠλόγησε καὶ εἶπεν :

— Ἄς δώσῃ ἡ χάρις τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ φέρετε πάλιν τὸν ἄλλον σας ἀδελφὸν καὶ τὸν Βενιαμίν.

Οἱ ἀδελφοὶ καὶ ὁ Βενιαμίν μαζί ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον. Ὅταν ἔφθασαν, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Αὐτὸς ἐχάρη πάρα πολύ, ὅταν εἶδεν ὅλους τοὺς ἀδελφούς του. Διέταξε νὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ ἐτοιμάσουν διὰ τὸ μεσημέρι γεῦμα βασιλικόν. Νὰ φέρουν δὲ καὶ τὸν Συμεὼν ἐκεῖ.

Τὸ μεσημέρι ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ τότε προσέφεραν τὰ δῶρα, πού ἔστειλεν ὁ πατὴρ των.

Ἄφου ἔφαγαν, ὁ Ἰωσήφ διέταξε νὰ φορτώσουν τοὺς ὄνους των σίτον καὶ εἶπε νὰ θέσουν κρυφὰ τὰ χρήματά των πάλιν εἰς τοὺς σάκους καὶ τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν του εἰς τὸν σάκον τοῦ νεωτέρου. Ἐγένετο αὐτὸ καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔφυγαν.

Μόλις απέμακρύνθησαν ὀλίγον, ὁ Ἰωσήφ διέταξε τὸν ἐπιστάτην τοῦ νὰ τοὺς προφθάσῃ καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ :

— Διατί ἐκλέψατε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ ἄρχοντος ;

Ἐπίστατης ἔτρεξε, τοὺς ἐπρόφθασε καὶ τοὺς ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ.

Τότε ὁ Ἰωσήφ εἶπεν, ὅτι θὰ κρατήσῃ τὸν Βενιαμὶν ὡς δοῦ-

Ἐπίστατης ἔτρεξε, τοὺς ἐπρόφθασε καὶ τοὺς ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ.

λον. Ἄλλὰ ὁ Ἰούδας παρακαλοῦσεν αὐτὸν καὶ ἔλεγεν :

— Ὁ πατήρ μας εἶναι γέρον. Μᾶς εἶπεν, ἐάν χαθῆ τὸ παιδί μου, ὅπως καὶ ὁ Ἰωσήφ μου, θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην. Πῶς νὰ γυρίσω χωρὶς τὸν ἀδελφόν μου ; Ἐγὼ ἐβεβαίωσα τὸν πατέρα μας, ὅτι δὲν θὰ πάθῃ τίποτε ὁ Βενιαμὶν. Ἄς μὴ ἴδω τὸ κακόν, ποῦ περιμένει τὸν πατέρα μου, ἐάν κρατήσῃς τὸν ἀδελφόν μας. Κράτη-σε ἐμὲ ὡς δοῦλον.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῆ περισσότερον καὶ εἶπεν :

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας, ὁ Ἰωσήφ! Ζῆ ὁ πατέρας μας ; καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Βενιαμίν. Ἐπειτα ἐνηγκαλίσθη καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του. Ὅλοι ἔκλαιον ἀπὸ χαρὰν καὶ συγκίνησιν.

Τοὺς εἶπε δέ :

— Ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ὅπως ἔγιναν.

Ἐδωσεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του πλοῦσια δῶρα νὰ φέρουν εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἔλθουν ὅλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ζήσουν μαζί εὐτυχισμένοι, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκούσεν ἀκόμη πέντε χρόνια.

Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

(Γέν. 45 ε.)

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ χαρούμενοι τώρα ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Χαναάν. Ὁ πατὴρ των Ἰακώβ κάθε ἡμέραν τοὺς ἐπερίμενεν. Ὅταν ἔφθασαν, εἶδεν αὐτοὺς καὶ ἐχάρη. Περισσότερον ὅμως ἐχάρη, ὅταν εἶδε τὸν Βενιαμίν καὶ τὸν Συμεὼν.

Πόσον ὅμως πλοῦσια ἦσαν τὰ δῶρα, τὰ ὅποια εἶχαν μαζί των! Καὶ πόση ἦτο ἡ ἔκπληξις τοῦ Ἰακώβ, ὅταν τὰ παιδιά του τοῦ εἶπαν, ὅτι ὅλα αὐτά τὰ στέλλει ὁ υἱός του Ἰωσήφ!

Δὲν ἐπίστευεν εἰς αὐτὸ ποῦ ἤκουεν : Ὡστε ζῆ ὁ υἱός μου ὁ Ἰωσήφ ; ἔλεγεν. Πόσον καλὸς εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὅποιος διετήρησεν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τόσῃν μεγάλῃν θέσιν!

Ὁ Ἰωσήφ εἶχε δώσει εἰς τοὺς ἀδελφούς του καὶ βασιλικὰς ἀμάξας, διὰ νὰ ἔλθουν ὅλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακώβ μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην ἐδέχθη καὶ εἶπεν :

— Ἀρκεῖ, ὅτι ζῆ ὁ υἱός μου Ἰωσήφ. Θὰ ὑπάγω εἰς αὐτόν. Θέλω νὰ τὸν ἴδω, πρὶν ἀποθάνω.

Εἶπεν εἰς τὰ τέκνα του νὰ ἐτοιμασθοῦν διὰ τὸ ταξίδι. Ὁ Ἰακώβ μαζί μὲ τὰ παιδιά του, τὰς οἰκογενείας των, τὰ ποιμνία των καὶ ὅλην τὴν περιουσίαν των, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν

καὶ ἄφησε τὴν Χαναάν, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀβραάμ καὶ ὅπως ὁ ἴδιος, ὅταν ἐπήγαιεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὅταν ἦτο νέος.

“Ὅλοι μαζί ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον.

“Ὁ Ἰωσήφ ἔμαθεν, ὅτι ἤρχετο ὁ πατήρ του. Ἔλαβε λοιπὸν τὴν ἄμαξάν του καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῆ εἰς τὴν Γεσέν.

“Ὅταν τὸν συνήνητησεν, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του καὶ ἔκλαιε πολλὴν ὥραν. “Ὑστερα ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον εὐχαριστημένοι καὶ εὐτυχισμένοι.

Ἐκεῖ ὑπεδέχθη αὐτοὺς ὁ Φαραῶ μὲ πολλὰς τιμὰς καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς μίαν χώραν, διὰ νὰ κατοικοῦν ἐκεῖ, τὴν Ραμεσσοῦ.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἰακώβ ἔζησε δεκαεπτὰ χρόνια.

“Ὅταν ἐπλησίαζε τὸ τέλος του, τὸ ἐκατάλαβεν. Ἐκάλεσε τότε τὰ παιδιά του καὶ εἶπεν εἰς αὐτά, ὅταν ἀποθάνῃ νὰ τὸν θάψουν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ. Κατόπιν τὰ ηὐλόγησε. Ἐπειτα τοῦ ἔφεραν καὶ τὰ δύο παιδιά τοῦ Ἰωσήφ· τὰ ηὐλόγησε καὶ αὐτὰ καὶ ἐπροφήτευσεν, ὅτι τὸ βασιλικὸν σκήπτρον δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, εἰς τὸν ὅποιον θὰ πιστεύσῃ ὅλος ὁ κόσμος.

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

19. Εἰς τοὺς Ἑβραίους γεννᾶται Ἀρχηγός.

Ὁ Μωυσῆς.

(Ἐξ Ι. ε', Ἀριθ. Κατ. 59)

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔγιναν πάρα πολλοί.

Ὁ Φαραώ, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο, μήπως οἱ Ἑβραῖοι ἐνωθοῦν με ἄλλους Ἀσιατικούς λαοὺς καὶ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον του, διέταξε νὰ βάζουν εἰς τοὺς Ἑβραίους βαρείας ἐργασίας. Ἀλλὰ αὐτοί, με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἐπάθαιναν τίποτε, ἀλλὰ καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο ἀκόμη περισσότερον. Διὰ τοῦτο ὁ Φαραώ διέταξε τὰς μαῖας νὰ πνίγουν τὰ ἄρρενα παιδιὰ τῶν Ἑβραίων, μόλις ἐγεννῶντο.

Αἱ μαῖαι ὅμως ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔκαμναν, ὅπως εἶχε διατάξει ὁ Φαραώ. Τότε ὁ Φαραώ διέταξε νὰ ρίπνωνται τὰ ἄρρενα παιδιὰ τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγεννήθη ὁ Μωυσῆς.

Μόλις ἐγεννήθη, ἡ μητέρα του ἔκρυψε τὸ βρέφος τρεῖς μῆνας· ὕστερα τὸ ἔβαλεν εἰς ἕνα καλάθι, τὸ ὅποιον ἄφησεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νεῖλου, ὅπου συνήθιζε νὰ λούζεται ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραώ. Ἐβρέθη δὲ καὶ τὴν θυγατέρα τῆς Μαριάμ ἐκεῖ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ.

Ὅπως ἐπερίμεναν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραώ κατέβη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἶδε τὸ καλάθι. Ἐπλησίασε, τὸ ἤνοιξε καὶ εἶδε τὸ μικρὸν, ποῦ ἔκλαιε. Τὸ ἐλυπήθη καὶ ἐσκέφθη, ὅτι κάποια Ἑβραία θὰ τὸ ἄφησεν ἐκεῖ.

Τὸ ἐπῆρε λοιπὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ καὶ ὅταν ἐμεγάλωσε, τοῦ ἔβαλε σοφοῦς διδασκάλους, πού τὸ ἐδίδαξαν ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων.

Ὁ Μωυσῆς, ἂν καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραῶ καὶ ἐμορφώθη ἀπὸ διδασκάλους Αἰγυπτίους, ἀγαποῦσεν

Ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ εὕρισκεὶ τὸν Μωυσέα.

ὅμως τοὺς Ἑβραίους. Ἐφυγε λοιπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ. Ἐκεῖ ἐνουμφεύθη.

Ἦλθε καιρὸς νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἑβραίους τὸν ἀρχηγόν, πού θὰ τοὺς ἠλευθέρωνεν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ θὰ τοὺς ὠδηγοῦσεν εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ ζήσουν ἐκεῖ ἐλεύθεροι καὶ νὰ προδεύσουν.

Δι' αὐτὸ μίαν ἡμέραν, πού ὁ Μωυσῆς ἔβασκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε κάτι παράξενον: Φλόγες νὰ βγαίνουν ἀπὸ μίαν βάτον καὶ ἡ βάτος νὰ μὴ καίεται. Περιέργος, ἠθέλησε νὰ πλησιάσῃ· ἤκουσεν ὅμως τότε φωνὴν νὰ βγαίῃ ἀπὸ τὴν βάτον:

— Βγάλε τὰ ὑποδήματά σου. Ὁ τόπος ἵπου πατεῖς, εἶναι ἱερός! Εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Εἶδα τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ κατέβην νὰ τὸν ἐλευθερώσω καὶ νὰ τὸν ἀνεβάσω εἰς τὴν Χαναάν. Σὺ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἀαρών, νὰ πᾶς εἰς τὸν Φαραῶ νὰ ζητήσης νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαόν μου καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσης εἰς τὴν Χαναάν.

20. Αἱ πληγαὶ τοῦ Φαραῶ.

(Ἐξ. δ. ε.).

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρών ἐπῆγαν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ εἶπαν:

— Ὁ Θεὸς διατάσσει ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Φαραῶ δὲν ὑπήκουσε καὶ διέταξε νὰ τιμωροῦν ἀκόμη περισσότερο τοὺς Ἑβραίους καὶ νὰ ἐπιβάλλουν εἰς αὐτοὺς ἀκόμη βαρύτερας ἐργασίας.

Ὁ Θεὸς ὅμως εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα:

— Τὸ πρῶτὸ ὁ Φαραῶ θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ποταμόν· πήγαινε σὺ καὶ νὰ τὸν συναντήσης εἰς τὴν ὄχθην. Εἰς τὰ χέρια σου θὰ κρατῆς τὴν ράβδον σου καὶ νὰ εἶπῃς εἰς τὸν Φαραῶ:

— Ὁ Κύριος μὲ ἔστειλε, διὰ νὰ σοῦ εἰπῶ ν' ἀφήσῃς ἐλευθέρους τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Σὺ δὲν τὸν ἤκουσες. Διὰ νὰ καταλάβῃς λοιπόν, ὅτι ὁ Θεὸς διατάσσει, συμφοραὶ μεγάλαι σέ περιμένουν. Ὁ ἀδελφός μου ὁ Ἀαρών θὰ κτυπήσῃ μὲ τὴν ράβδον του τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ θὰ γίνουν αἷμα. Τὰ ψάρια, πού εἶναι μέσα, θὰ ἀποθάνουν. Οἱ Αἰγύπτιοι θὰ ἀηδιάσουν καὶ δὲν θὰ πίνουν πλέον νερὸ ἀπὸ τὸν ποταμόν.

Ἐπήγεν ὁ Μωυσῆς μετὰ τὸν Ἀαρὼν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ τὰ εἶπεν αὐτά, ἀλλὰ ὁ Φαραὼ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ Ἀαρὼν ἐκτύπησε μετὰ τὴν ράβδον τοῦ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ αὐτὰ ἔγιναν αἷμα. Τὰ ψάρια ἀπέθαναν. Οἱ Αἰγύπτιοι ἀηδίασαν καὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ πιοῦν νερὸ ἀπὸ τὸν ποταμὸν.

Τόσον σκληρόκαρδος ἦτο ὁ Φαραὼ, ὥστε καὶ πάλιν δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἐτιμώρησεν αὐτόν. Βάτραχοι ἀνέβησαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον. Ἐμπαίναν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραὼ καὶ εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐκοιμᾶτο καὶ εἰς τὸ κρεβάτι του καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας οἰκίας τῶν Αἰγυπτίων καὶ παντοῦ.

Ἐπειτα ἔπεσαν σύννεφα ἀκρίδες, τόσον πολλαί, ὥστε ἐσκέπασαν ὅλην τὴν γῆν καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος. Ἐφαγαν τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τοὺς καρποὺς καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε οὔτε εἰς τὰ δένδρα οὔτε εἰς τὰ χόρτα εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον.

Ἔστειλε καὶ ἄλλας τιμωρίας ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, διὰ νὰ καταλάβῃ ὁ Φαραὼ, ὅτι πρέπει ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ἀλλὰ οὔτε καὶ μετὰ αὐτὰ ὁ σκληρόκαρδος Φαραὼ ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ ἀντίθετα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Φαραὼ καὶ τὸν λαόν του μετὰ τὴν μεγαλυτέραν καὶ φοβερωτέραν πληγὴν.

Ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ τὸ πρῶτον παιδί τοῦ βασιλέως μέχρι τοῦ πρώτου παιδιοῦ τοῦ τελευταίου Αἰγυπτίου καὶ τὰ πρωτογέννητα ζῷα τῶν Αἰγυπτίων θὰ ἀπέθνησκαν ὅλα εἰς μίαν νύκτα. Οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὰ ζῷα τῶν δὲν θὰ ἐπάθαιναν τίποτε.

Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἔπρεπε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, κάθε Ἑβραῖος νὰ πάρῃ ἓνα ἀρνί. Τὸ ἀρνὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἔσφαζε καὶ μετὰ τὸ αἷμα του θὰ ἔβαφε τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τὰ πλάγια τῆς θύ-

ρας τῆς οἰκίας του. Ἔπειτα θὰ τὸ ἔτρωγε ψητὸν καθέννας μὲ τὴν οἰκογένειάν του τὴν νύκτα μὲ πικρὰ χόρτα καὶ μὲ ἄζυμα, δηλαδὴ μὲ ψωμί χωρὶς προζύμι.

Αὐτὴν τὴν ἑορτὴν θὰ τὴν ἐώρταζαν πάντοτε οἱ Ἑβραῖοι καὶ θὰ τὴν ἔλεγαν Πάσχα, διὰ τὸ νὰ ἐνθυμοῦνται, ὅτι τοὺς ἔσωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

Ὅπως εἶπεν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὰ μεσάνυκτα ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν ζῴων τῶν ἀπέθαναν.

Τὴν ἰδίαν νύκτα ἐσηκώθη ὁ Φαραὼ κατατρομαγμένος, ἐκάλεσε τὸν Μωυσὴν καὶ τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι ἀφήνει ἔλευθέρους τοὺς Ἑβραῖους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

21. Οἱ Ἑβραῖοι φεύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ διαβαίνουν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

(*Εξ. 12. ε.)

Οἱ Ἑβραῖοι, ἑξακόσιοι χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς δηλ. ἀπὸ τὰς γυναίκας καὶ τὰ παιδιὰ, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Μαζί των εἶχαν τὰ ποιμνιά των καὶ ὅ,τι ἤμποροῦσαν ἀπὸ τὰ πράγματά των.

Ἔτσι ἐπροχώρησαν, ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

Ὁ Φαραὼ ὅμως μετενόησε, διότι ἄφησε τοὺς Ἑβραῖους νὰ φύγουν. Ἐσκέπτετο, ὅτι ἔχασε τὰς ἐργατικὰς χεῖρας των καὶ ὅτι τώρα δὲν θὰ τοὺς ἔχη νὰ τοῦ δουλεύουν δωρεὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐμάζευσεν λοιπὸν τὸν στρατὸν του καὶ ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ τοὺς Ἑβραῖους.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν φθάσει εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν· εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀνεπαύοντο. Ἐξαφνα ἤκουσαν ὑπόγειον κρότον καὶ ἀνησύχησαν. Ἐβαλαν τὸ αὐτὶ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκατάλαβαν, ὅτι ἄρματα πολεμικὰ ἔτρεχαν. Ἦσαν οἱ Αἰγύπτιοι!

Νὰ φύγουν; ἐμπρὸς εἶναι ἢ θάλασσα· ὀπίσω εἶναι οἱ

έχθροί. Τώρα νομίζουν, ότι ό κίνδυνος είναι μεγαλύτερος, φοβούνται και λέγουν:

—Ήτο προτιμότερον πού ήμεθα δουλοί· καλύτερον νά έπεθαίναμεν εις την Αίγυπτον, παρά νά αποθάνωμεν εις την έρημον.

Μόνον ένας μένει άτάραχος. Μόνον αυτός δέν ανησυχεί, ό Μωυσης, διότι γνωρίζει τί κάμνει.

Οί Έβραίοι έρχονται γύρω του. Θαυμάζουν πού βλέπουν, ότι δέν φοβεΐται· λέγουν:

—Διατί μās έφερες από την Αίγυπτον, νά αποθάνωμεν έδω εις την έρημον;

Ό Μωυσης όμιλει. Τό πρόσωπόν του φωτίζεται από ούρανίαν λάμψιν. Τά διαπεραστικά μάτια του ήλεκτριζουν τούς Έβραίους και ή φωνή του άκούεται καθαρά.

—Μη φοβήσθε! Λέγει. Ό Θεός είναι μαζί μας!

Οί Έβραίοι στρέφουν πρὸς τό μέρος, πού ήρχοντο οί Αιγύπτιοι, αλλά οί Αιγύπτιοι δέν φαίνονται· νεφέλη είχε σταθή μεταξύ αύτών και τών Έβραίων.

Τότε ό Μωυσης ύψώνει την χείρα· όλοι οί Έβραίοι τό είδαν αυτό. "Επειτα καταβιβάζει την ράβδον, πού έκρατουσε και κτυπά εις την θάλασσαν.

Αυτό πού συνέβη την στιγμήν εκείνην, ήτο τρομερόν!

"Άνεμος δυνατός έσηκώθη και έξηκολούθησεν όλην την νύκτα. Ό άνεμος έχώρισε την θάλασσαν εις δύο και εις τό μέσον έφάνη ή ξηρά. Οί Έβραίοι εισήλθαν εις τό μέσον της θαλάσσης, όπου ήτο ή ξηρά και έπροχώρησαν.

Όταν έπλησίασαν εις την άπέναντι παραλίαν, οί Αιγύπτιοι έφθασαν και αύτοί εις την Έρυθράν Θάλασσαν και είδαν τούς Έβραίους νά περιπατούν εις τόν βυθόν. Ό Φαραώ είδε τοϋτο και διέταξε νά εισέλθουν και οί Αιγύπτιοι, δια νά καταδιώξουν τούς Έβραίους.

Άλλά είχεν έλθει ή στιγμή νά τιμωρήση ό Θεός τόν Φαραώ δια την άσέβειάν του.

Ό Μωυσης, μόλις και ό τελευταίος Έβραίος έβγήκεν εις την άπέναντι παραλίαν, ύψωσε την ράβδον του. Τότε ό άνεμος έπαυσε, τά ύδατα δέν ήμπορουσαν νά σταθοϋν όρθια και έπι-

πταν, διὰ νὰ σκεπάσουν τὸ κενόν, πού εἶχε σχηματισθῆ τὴν νύκτα. Οἱ δυστυχεῖς Αἰγύπτιοι ἐπνίγησαν ὅλοι.

Τὸ πρῶι οἱ Ἑβραῖοι εἶδαν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πτώματα τῶν πνιγέντων Αἰγυπτίων καὶ τῶν ἵππων. Ἐφοβήθησαν τὸν Θεὸν καὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Μωυσέα.

Ἐμαζεύθη τότε ὁ πολυπληθὴς ἐκεῖνος λαός, ἐχόρευε καὶ ἔψαλλε:

« Ἄς ψάλλομε σὶ τὸν Κύριον καὶ ἄς ποῦμε εὐχαριστῶ,
 πού τ' ἄλογα καὶ τοὺς σκληροὺς ἵππεις τοῦ Φαραὼ
 σὶ τὸ κύμα μέσα ἔπνιξε καὶ φτάσαν σὶ τὸ βυθό.
 Ὁ Κύριος εἶναι δύναμις, Αὐτὸν ἐγὼ ὑμνῶ!
 Ὁ Κύριος εἶναι θανμαστός, Αὐτὸν δοξολογῶ! »

22. Ὁ Θεὸς τρέφει τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν ἔρημον.

(Ἐξ. 16. ε.)

Ἄφου οἱ Ἑβραῖοι ἐπέρασαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον Σίν.

Εἰς τὴν ἔρημον Σίν οἱ Ἑβραῖοι παρεπονοῦντο καὶ ἔλεγαν:

— Καλύτερα νὰ ἐπεθαιναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἐδῶ ἀπὸ πείναν.

Ὁ Μωσῆς εἶπεν εἰς τὸν λαόν:

— Ὁ Θεὸς θὰ σὰς δώσῃ τὸ βράδου κρέας νὰ φάγετε, καὶ τὸ πρῶι ψωμί νὰ χορτάσετε.

Τὸ βράδου ἔπεσαν ὀρτύκια τόσα πολλά, ὥστε ἐσκέπασαν ὅλο τὸ μέρος, πού ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι· καὶ τὸ πρῶι ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κάτι, πού ἔμοιαζε σὰν δρόσος. Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι τὸ εἶδαν αὐτό, εἶπαν: τί εἶναι αὐτό; Ὁ Μωσῆς εἶπεν:

— Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, πού σὰς δίδει ὁ Θεός, νὰ φάγετε. Νὰ μαζεύετε λοιπὸν καθέννας ὅσον χρειάζεται, νὰ τὸ τρώγετε ὅλο καὶ νὰ μὴ ἀφήνετε ὑπόλοιπον διὰ τὸ πρῶι.

Αὐτὸ οἱ Ἑβραῖοι τὸ ὠνόμασαν μάννα καὶ ἦτο σὰν μικρὸς σπόρος, ἄσπρος καὶ γλυκός.

Ὁ Μωσῆς εἶπε:

— Νὰ πάρετε μίαν στάμναν, νὰ τὴν γεμίσετε μὲ μάννα καὶ

νά την φυλάξετε, σεις και αί γενεαί σας, δια νά βλέπουν τόν ἄρτον, μέ τόν ὅποιον σας ἔθρεψεν ὁ Θεός εἰς τήν ἔρημον.

Ὁ Ἄσαρὼν ἔλαβε μίαν στάμναν και ἐγέμισεν αὐτήν μέ μάνα. Οἱ Ἑβραῖοι ἐφύλαττον αὐτήν.

Ἔπειτα οἱ Ἑβραῖοι ἐπροχώρησαν και δὲν εἶχαν νερό. Πάλιν παρεπονοῦντο και ἔλεγον εἰς τόν Μωυσέα :

Οἱ Ἰσραηλίται τρέφονται εἰς τήν ἔρημον.

— Διατί μᾶς ἔφερες εἰς τήν ἔρημον ν' ἀποθάνωμεν ἀπό δίψαν;

Ὁ Θεός τότε εἶπεν εἰς τόν Μωυσέα :

— Πάρε τήν ράβδον σου, μέ τήν ὁποίαν ἐκτύπησες τήν Ἐρυθράν Θάλασσαν και πήγαίνε εἰς τόν βράχον Χωρήβ νά κτυπήσῃς. Θά βγῆ νερό, δια νά πιῆ ὁ λαός.

Ὁ Μωυσῆς ἔκαμεν ὅπως εἶπεν ὁ Θεός. Ἐπῆγεν εἰς τὸν βράχον Χωρήβ, ἐκτύπησεν αὐτὸν μὲ τὴν ράβδον του καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν ἄφθονον νερό. Ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἔπιον καὶ ἐδροσίστησαν.

23. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ.

(Ἐξ. 19. ε. Δευτ. 5)

Ὁ Μωυσῆς ὠδήγησε τοὺς Ἑβραῖους εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ. Ἐκεῖ ἦτο ἓνα ὄρος, τὸ Σινᾶ. Ἀπέναντι εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος οἱ Ἑβραῖοι ἔστησαν τὰς σκηνάς των.

Ὁ Θεός ἐκάλεσεν ἀπὸ τὸ Σινᾶ τὸν Μωυσέα καὶ τοῦ εἶπε :

—Νὰ εἰπῆς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας: Εἶδατε, πῶς ἐγὼ σᾶς ἔφερα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως ἐδῶ. Ἐὰν ὑπακούετε εἰς τὸ θέλημά μου, θὰ εἰσθε λαὸς ἐκλεκτός καὶ ἔθνος ἄγιον. Ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ γῆ.

Ὁ Μωυσῆς εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραῖους τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτοὶ ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ ὑπακούουν εἰς τὸ θέλημά του καὶ θὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του.

Κατόπιν ὁ Μωυσῆς, κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραῖους νὰ πλύνουν τὰ ἐνδύματά των, νὰ νηστεύσουν καὶ νὰ μὴ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τὸ πρωὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ἐφάνησαν εἰς τὸ ὄρος. Νέφος πυκνὸν ἐσκέπασεν αὐτό. Φωναὶ σαλπύγων ἤκούοντο. Τὸ Σινᾶ ἐσειετο. Ὁ λαὸς κάτω ἔτρεμεν ἀπὸ φόβον.

Τότε ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μὲ φωνὴν μεγάλην ὠμίλησεν ὁ Θεός. Ὄρισεν τὰ καθήκοντα τῶν Ἑβραίων καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς Αὐτὸν (1—4) καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους (5—10).

1) Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου, ποὺ σὲ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

2) Νὰ μὴ κάμῃς εἰδῶλα καὶ νὰ μὴ προσκυνῆς ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ὕδατα.

3) Νά μή ὀρκίζεσαι ψέμματα καί νά μή μεταχειρίζεσαι τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ διὰ μικρά πράγματα.

4) Νά ἔχῃς ὡς ἱεράν τήν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Νά ἐργάζεσαι ἕξ ἡμέρας. Τήν ἑβδόμη νά ἀναπαύεσαι καί νά τήν ἀφιερῶνῃς εἰς τόν Θεόν.

Ὁ Μωυσῆς φέρει εἰς τοὺς Ἑβραίους τὰς δέκα ἐντολάς.

5) Νά τιμᾷς τοὺς γονεῖς σου, διὰ νά ζήσῃς πολλὰ χρόνια εὐτυχῆς.

6) Νά μή ἀφαιρέσῃς τήν ζωὴν τῶν ἄλλων.

7) Νά σέβεσαι τήν οἰκογενειακὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου.

8) Νά μή κλέπτῃς.

9) Νά μή ψευδομαρτυρήσῃς κατὰ τοῦ ἄλλου.

10) Νά μή εἶσαι φθονερός.

24. Ὁ τελετουργικὸς νόμος τῶν Ἑβραίων.

(*Ἐξ. 24 ε.)

Διὰ τὰ μὴ λησμονήσουσι οἱ Ἑβραῖοι τὰς δέκα ἐντολάς, ὁ Θεὸς τὰς ἔγραψεν εἰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ τὰς ὠνόμασε Διαθήκην. Ἔτσι ὠνόμασεν ὁ Θεὸς αὐτάς, ἐπειδὴ ὑπεσχέθη, ὅτι ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς θὰ εἶναι λαὸς ἐκλεκτὸς καὶ ἔθνος ἅγιον, ἐὰν τὰς φυλάτῃ.

Αὐτάς τὰς πλάκας ὁ Μωϋσῆς τὰς ἔφερεν εἰς τοὺς Ἑβραίους καὶ τὰς ἐτοποθέτησεν εἰς ἕνα κατάχρυσον κιβώτιον, τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Αὐτὴν ὁ Μωϋσῆς τὴν ἔβαλε μέσα εἰς μίαν σκηνὴν πολυτελεῆ, τὴν ὁποίαν ἔστησε μακρὰ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν στήσει τὰς σκηνάς των· τὴν ὠνόμασε δὲ Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ἐπειδὴ αἱ ἐντολαὶ ἐλέγοντο καὶ Μαρτύριον, διότι ἐμαρτυροῦσαν, δηλαδὴ ἐβεβαίωσαν καὶ ἐφανέρωναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἐχωρίζετο εἰς δύο μέρη· εἰς τὰ Ἅγια καὶ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

Εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ὁ Μωϋσῆς ἔβαλε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὴν Χρυσὴν Στάμναν, ὅπου μέσα ἦτο τὸ μάνα, ποὺ ἔτρωγαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον.

Εἰς τὰ Ἅγια ὁ Μωϋσῆς ἔβαλε:

Τὴν Τράπεζαν τῆς Προθέσεως, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔβαζαν τοὺς δώδεκα ἄρτους τῆς Προθέσεως.

Τοὺς ἄρτους αὐτοὺς τοὺς ἀφιέρωναν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὰς εὐχαριστοῦν διὰ τ' ἀγαθὰ ποὺ ἐχάριζεν εἰς αὐτούς. Τοὺς ἤλλαζαν οἱ ἱερεῖς κάθε Σάββατον.

Ἔβαζαν δὲ δώδεκα ἄρτους, ἐπειδὴ δώδεκα ἦσαν αἱ φυλαὶ των.

Εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ὁ Μωϋσῆς ἔβαλεν ἀκόμη τὴν Ἐπτάφωτον Λυχνίαν, ἡ ὁποία ἐλέγετο ἔτσι, ἐπειδὴ εἶχεν ἑπτὰ φῶτα καὶ

τὸ Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔκαιαν τὸ θυμίαμα κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ.

Ὁ Μωυσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ὤρισε καὶ τὸν Ἄαρὼν νὰ εἶναι ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων.

᾿Ωρισεν ἀκόμη καὶ τὰς ἐορτὰς των, αἱ ὅποια ἦσαν αὐταί :

1) Τὸ Σάββατον, δηλαδὴ ἡ ἐβδόμη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀνεπαύθη ἀπὸ τὰ ἔργα Του.

2) Τὸ Πάσχα, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσεν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

3) Ἡ Πεντηκοστή, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἡμέραν, ποῦ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸν Δεκάλογον εἰς τὸ Σινᾶ.

4) Ἡ Σκηνοπηγία, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ἔμειναν εἰς τὴν ἔρημον κάτω ἀπὸ σκηνάς.

5) Ἡ ἡμέρα τοῦ Ἑξιλασμοῦ, διότι τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἰδικὰς του ἀμαρτίας καὶ τοῦ λαοῦ.

25. Οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἑβραίων.

(Ἑξ. 21 ε.).

Μία κοινωνία δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς νόμους. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Μωυσῆν καὶ ἄλλας παραγγελίας, σύμφωνα μὲ τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ζοῦν, διὰ νὰ εἶναι καλοὶ πολῖται. Αὐταὶ αἱ παραγγελίαι εἶναι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἑβραίων. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι οἱ ἑξῆς :

1) Ἐξ χρόνια νὰ καλλιέργης τὰ χωράφια σου. Τὸν ἔβδομον χρόνον νὰ τ' ἀφήνῃς ἀκαλλιέργητα, διὰ νὰ ξεκουράζωνται.

2) Ἐὰν ἀγοράσῃς δοῦλον, ἕξ χρόνια νὰ σοῦ δουλεύῃ. Τὸν ἔβδομον χρόνον νὰ τὸν ἀφήσῃς ἐλεύθερον, χωρὶς νὰ σοῦ πληρῶσῃ τίποτε.

3) Ἐὰν κανεὶς κλέψῃ βόδι καὶ τὸ πωλήσῃ ἢ τὸ σφάξῃ, νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὸ πέντε βόδια. Ἐὰν κλέψῃ πρόβατον καὶ τὸ πωλήσῃ ἢ τὸ σφάξῃ, νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὸ τέσσαρα πρόβατα.

4) Ἐὰν κανεὶς κάμη ζυμίαν εἰς ξένον χωράφι ἢ εἰς ξένον

ἀμπέλι, νὰ τοῦ τὸ πληρώσῃ μὲ τὸν καλύτερον καρπὸν ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ ἢ ἀπὸ τὸ ἀμπέλι τοῦ.

5) Ἐὰν δώσης χρήματα δανεικὰ εἰς ἓνα πτωχόν, νὰ μὴ πάρῃς ἀπ' αὐτὸν κέρδος.

6) Χήραν καὶ ὄρφανόν νὰ μὴ στενοχωρήσῃς.

7) Ἐὰν εὕρῃς εἰς τὸν δρόμον τὸ ζῶον τοῦ ἐχθροῦ σου νὰ ἔχῃ πέσει κάτω ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος, νὰ τὸ βοηθήσῃς. Ἐὰν τὸ εὕρῃς εἰς τὸν δρόμον νὰ περιπλανᾶται, νὰ τὸ πάρῃς καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρῃς.

8) Νὰ μὴ καταπατήσῃς τὸ δίκαιον τοῦ πτωχοῦ.

Νὰ μὴ ἀνακατώνεσαι εἰς ἀδίκους ὑποθέσεις.

Νὰ μὴ γίνῃς αἰτία νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἀθῶος.

Ποτὲ νὰ μὴ πάρῃς δῶρα.

9) Ὅποιος καταρασθῇ τὸν πατέρα τοῦ ἢ τὴν μητέρα τοῦ ἢ ὅποιος τοὺς κτυπήσῃ, ἐξάπαντος νὰ θανατωθῇ.

10) Νὰ ἔχετε πάντοτε καθαρὰν καρδίαν.

**26. Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς Ἑβραίους νὰ περιπλανῶνται
τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον.**

(**Αε. 13 ε.*)

Οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρινὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Μωυσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε δώδεκα ἄνδρας, ἓνα ἀπὸ κάθε φυλὴν, διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν Χαναάν, καὶ τοὺς εἶπε:

— Νὰ πάτε εἰς τὴν Χαναάν νὰ κοιτάξετε, ἂν εἶναι εὐφορος, ἂν ὑπάρχουν ἐκεῖ δένδρα καὶ ἂν αἱ πόλεις ἔχουν τείχη.

Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄνδρες ἔφυγαν καὶ ἐπήγαν εἰς τὴν Χαναάν. Ἐγύρισαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὅλην τὴν χώραν καὶ παρετήρησαν αὐτὴν πολὺ καλά. Ἐκοψαν μάλιστα καὶ μερικoὺς ὠραίους καρπούς, σταφύλια, ρόδια καὶ σῦκα, καὶ τὰ ἔφεραν εἰς τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ καταλάβουν καλύτερα πόσον εὐφορος ἦτο ἡ χώρα. Εἶπαν ὁμως εἰς τὸν Μωυσέα:

—Ἡ χώρα εἶναι εὐφορος· νά καί οἱ καρποὶ ποῦ βγάξει· ἀλλὰ οἱ κάτοικοι εἶναι πολὺ δυνατοὶ καί αἱ πόλεις μεγάλαι, ὄχυραί καί προφυλαγμέναι μὲ τείχη.

“Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἤκουσαν αὐτά, ἐφοβήθησαν πολὺ, παρεπονοῦντο ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καί τοῦ Ἀσράων καί ἔλεγαν:

—Μακάρι νά ἐπεθαιναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἢ εἰς τὴν ἔρημον, παρὰ νά ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον. Διατί μᾶς ἔφερον ὁ Κύριος εἰς τὴν χώραν αὐτήν, διὰ νά ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον; Νά γυρίσωμεν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μόνον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καί ὁ Χάλεβ ἐπροσπαθοῦσαν νά δώσουν θάρρος εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Ἔλεγαν εἰς αὐτούς:

—Μὴ φοβῆσθε! Φθάνει νά εἶναι μαζί μας ὁ Θεός καί θά μᾶς δώσῃ τὴν εὐφορον αὐτὴν χώραν. Ἄλλ’ ὁ Θεός, ποῦ τιμωρεῖ τοὺς ἀπίστους καί τοὺς ἀχαρίστους, εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα:

—“Ἐως πότε θά ἀφήσω αὐτὸν τὸν λαὸν νά παραπονηῖται;

“Ὅλοι ὅσοι εἶδαν τὰ θαύματα, ποῦ ἔκαμα δι’ αὐτούς, δὲν θά ἔμβουν εἰς τὴν Χαναάν.

“Ὅσοι εἶναι εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἄνω, θά ἀποθάνουν εἰς τὴν ἔρημον ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χάλεβ καί τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, οἱ ὅποιοι πιστεῦουν εἰς ἐμέ.

“Ὅλοι οἱ ἄλλοι θά περιπλανῶνται εἰς τὴν ἔρημον τεσσαράκοντα χρόνια ἀκόμη διὰ τὴν τιμωρίαν των.

27. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσέως.

(Δευτ. 31 ε.)

“Ὅπως εἶπεν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἔκαμε. Δὲν ἄφησε τοὺς Ἑβραίους νά εἰσέλθουν ἀμέσως εἰς τὴν ἔρημον. Τέλος ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Τότε ὁ Μωυσεῆς ἐκατάλαβεν, ὅτι θά ἀποθάνῃ. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐλύπησε.

“Ἀνθρώποι εὐσεβεῖς σὰν αὐτόν, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν ζωὴν των γίνονται χρήσιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δὲν λυποῦνται, ὅταν βλέπουν, ὅτι τὸ τέλος των πλησιάζει.

Ὁ Μωσῆς ἔσωσε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν Αἰγυπτίων. Αὐτὸς μὲ τὰς συμβουλὰς του ἐζήτηι νὰ ζοῦν αὐτοὶ ἀγαπημένοι· νὰ μὴ βλάβητι ὁ ἕνας τὸν ἄλλον· νὰ ἀλληλοβοηθοῦνται. Αὐτὸς ἔκαμεν ὅλα ὅσα διέταξεν ὁ Θεός. Μόνον ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ἴδῃ τὴν Χαναάν, εἰς τὴν ὁποίαν πλεόν οἱ Ἑβραῖοι θὰ ἐξοῦσαν ἐλεύθεροι. Ὁ Θεός, ποῦ ἐκπληρώνει τὰς ἐπιθυμίας μας, ὅταν αὐταὶ συμφωνοῦν μὲ τὸ θέλημά του, εἶπεν εἰς τὸν Μωσέα :

— Πρὶν ἀποθάνης, θὰ ἴδῃς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴν Χαναάν.

Ὁ Μωσῆς ἐκάλεσε τότε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, τοὺς παρέδωσε τὰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ εἶπεν :

— Ἀναγνώσατε αὐτὰς ἐνώπιον ὄλου τοῦ λαοῦ.

Κατόπιν ἐνεθυμήθη ὅλην τὴν περασμένην ζωὴν του· ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδί εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραῶ· ὅταν ἔφυγεν ἔπειτα εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ· ἐνεθυμήθη, πῶς ὁ Θεός τοῦ ἐφανερῶθη εἰς τὴν φλεγόμενην βάτον· πῶς ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Αἰγυπτον, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Φαραῶ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν. Τέλος ἐνεθυμήθη πῶς διέβη τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ τὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους τόπους. Εἶδε, πῶς ἔφθασεν ἕως ἐδῶ ὑγιής αὐτὸς καὶ ὁ πολυάριθμος λαὸς του. Εἰς ὅλα αὐτὰ ἔβλεπε τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεθυμήθη κατόπιν, ὅτι ὁ Ἑβραϊκὸς λαὸς πολλὰς φορὰς ἐλησμόνησε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσκέφθη, ὅτι τὸ ἴδιον θὰ κάμουν οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν αὐτὸς ἀποθάνῃ.

Ἐλυπήθη δι' αὐτὸ καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς συμβουλευσῃ. Ἐκαμε λοιπὸν ἓνα ποίημα διὰ τὸν Θεόν, ποῦ τοὺς συμβουλεύει νὰ μένουν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ποίημα αὐτὸ ἀρχίζει ἔτσι :

«Πρόσεχέ με Ὀδρανέ, θὰ μιλήσω
κι' ἄς ἀκούσῃ ἡ γῆ ὅ,τι πῶ.
Εἰς τὴν χλόη τὰ λόγια μου ἄς πέσουν
σὰν δροσιά. Τὸ Θεὸ τῶρα ὑμῶν.»

Ἐπειτα σιγὰ σιγὰ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, ποῦ εἶναι ἀπέ-

ναντι εἰς τὴν Ἱεριχώ. Ἀπὸ ἐκεῖ εἶδε τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς δὲν θὰ χαρῆ. Δὲν ἔκλαυσε, διότι ἐγνώριζεν ὁ μέγας αὐτὸς Ἀρχηγὸς νὰ ὑποτάσσεται πάντοτε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μακρὰν βουνά, πεδιάδες· ὁ Ἰορδάνης εἶχεν ἀσημένιο χρῶμα! Κάτω οἱ Ἑβραῖοι ἐκινουνοτο ὡς μυρμηκιά. Ἠὐχαρίστησεν ἄλλην μίαν φορὰν τὸν Θεὸν καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 120 ἐτῶν.

Οἱ Ἑβραῖοι ἐπένησαν ἐπὶ ἓνα μῆνα καὶ ποτὲ δὲν ἐλησμόνησαν πόσον μέγας ἄνθρωπος ἦτο ὁ Μωυσῆς.

28. Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν.

(Ἰησ.)

Οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὑπάρχει πάντοτε. Ὑπάρχει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Διὰ νὰ βγάλλῃ τοὺς Ἑβραῖους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἔστειλε τὸν Μωυσέα. Ὁ Μωυσῆς ἀπέθανεν. Ὁ Θεὸς ὅμως ἀνέδειξεν ἓνα ἄλλον, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ Μωυσέως, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ. Αὐτὸς τώρα ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἑβραίων.

Οἱ Ἑβραῖοι εὐρίσκοντο πρὸ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου· πέραν ἀπὸ αὐτὸν ἔβλεπαν τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγον θὰ εἶχαν ὡς πατρίδα.

Πόσῃν χαρὰν ἠσθάνοντο τώρα! Ὅλας τὰς ταλαιπωρίας, ποὺ εἶχαν ὑποφέρει εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, τὰς ἐλησμόνησαν. Τώρα ὅλοι ἓνα πρᾶγμα ἐσκέπτοντο· πότε νὰ εὐρεθοῦν εἰς τὴν χώραν, ποὺ τοὺς ἔδιδεν ὁ Θεός. Ἀλλὰ ποῖος θὰ τοὺς ὡδηγοῦσεν; Ὁ Ἀρχηγὸς των!

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμασθοῦν, διότι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐπερνοῦσαν τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Χαναάν. Ἦσαν τεσσαράκοντα χιλιάδες πολεμισταί, οἱ ὅποιοι θὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν, ἐξήκοντα δὲ χιλιάδες θὰ ἔμεναν νὰ προστατεύουν τὰ γυναικόπαιδα.

Ἡ διάβασις ὅμως τοῦ Ἰορδάνου ἦτο δύσκολος, διότι ὁ ποταμὸς καὶ πλάτος εἶχε καὶ βάθος ἦτο καὶ ὀρμητικὸς καὶ εἶχε πλημμυρίσει τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

Δι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἀφοῦ λάβουν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, νὰ προχωρήσουν πρῶτοι αὐτοὶ εἰς τὸν ποταμὸν.

Ἔτσι καὶ ἔγινεν. Οἱ ἱερεῖς μὲ τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἐπροχώρησαν. Τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἐχωρίσθησαν, ὅπως ἄλ-

Ἡ Ἰεριχώ κυριεύεται.

λοτε εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπέρασαν μὲ χαρὰν καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Ἰεριχώ, τῆς ὁποίας τὰ τεῖχη, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔπεσαν μόνον.

Κατόπιν οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Χαναὰν εἶδαν, ὅτι οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐκυρίευσαν τὴν Ἰεριχώ καὶ ἐμαζεύθησαν εἰς μίαν πόλιν, τὴν Γαβαὼν, διὰ νὰ πολεμήσουν. Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐπολέμησαν

καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν. Ἐπειτα ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Χαναάν.

Ἄφοῦ οἱ Ἑβραῖοι ἔγιναν κύριοι τῆς Χαναάν, ὁ Ἰησοῦς ἐμοίρασεν αὐτὴν εἰς ἔνδεκα μέρη καὶ ἔδωκε μὲ κληρὸν ἀπὸ ἓν εἰς κάθε μίαν φυλὴν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευῆ, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀνήκεν ὅλη ἡ χώρα, διότι οἱ Λευῖται ἦσαν ἱερεῖς τῶν Ἑβραίων. Αὐτοὶ θὰ ἦσαν διεσκορπισμένοι εἰς ὅλον τὸν λαόν, διὰ νὰ τὸν διδάσκουν καὶ διὰ νὰ κάμουν τὰς ἱεράς τελετὰς τῆς θρησκείας.

29. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀποχαιρετᾷ τοὺς Ἑβραίους.

(Ἰησ. 24)

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐγήρασεν, ἐκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς :

— Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός :

Οἱ πρόγονοί σας ἐκατοικοῦσαν πέραν ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ἐλάτρευαν ἄλλους θεούς· ἐπῆρα ὅμως τὸν πρόγονόν σας Ἀβραάμ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ὠδήγησα εἰς τὴν γῆν Χαναάν καὶ ἐπολλαπλασίασα τοὺς ἀπογόνους του.

Ὅταν ἦσθε εἰς τὴν Αἴγυπτον, σᾶς ἔστειλα τὸν Μωυσῆα καὶ τὸν Ἀαρών. Σᾶς ἐπῆρα ἀπὸ ἐκεῖ καὶ σᾶς ἔφερα πάλιν εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Νὰ φοβῆσθε τὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύετε αὐτὸν πιστὰ μὲ ὅλη σας τὴν καρδιά.

Ὁ λαός, ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ, εἶπε :

— Ποτὲ δὲν θὰ ἀφήσωμεν τὸν Κύριον καὶ ποτὲ δὲν θὰ λατρεύσωμεν ἄλλους θεούς· διότι ὁ Θεὸς μᾶς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ μᾶς ἐφύλαξεν ἕως σήμερα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ποὺ ἐπεράσαμεν, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐχθρούς, ποὺ συνητήσαμεν εἰς τὸν δρόμον μας.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔπειτα εἶπεν :

— Ὁ Θεὸς εἶναι ἅγιος καὶ ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἀμαρτωλοὺς τοὺς τιμωρεῖ καὶ τοὺς ἐξολοθρεύει.

Οἱ Ἑβραῖοι τότε ἀπήντησαν :

— Ἡμεῖς πάντοτε τὸν Θεὸν θὰ ἀγαπῶμεν καὶ τὸν Θεὸν θὰ λατρεύωμεν καὶ πάντοτε θὰ ἐκτελῶμεν τὰς ἐντολὰς Του.

Τότε ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς ἓνα λίθον, τὸν ἔστησε κάτω ἀπὸ μίαν δρῦν καὶ εἶπεν:

— Ἄς εἶναι ὁ λίθος αὐτὸς ἐνθύμιον, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσετε ποτέ τὸν Θεόν.

Ἐπειτα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν.

30. Ὁ εὐσεβῆς Ἰῶβ.

(Ἰῶβ)

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐζοῦσεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀνατολῆς ἓνας πολὺ εὐσεβῆς ἄνθρωπος, ὁ Ἰῶβ. Κανεὶς ἄλλος δὲν ἦτο εἰς ὅλην τὴν γῆν ὡσὰν αὐτὸν εὐσεβῆς.

Ὁ Ἰῶβ ἦτο πάρα πολὺ εὐτυχῆς· διότι καὶ ὑγιῆς ἦτο καὶ πολλὰ ποίμνια εἶχε καὶ οἰκογένειαν, τὴν σύζυγόν του καὶ δέκα παιδιά, ἑπτὰ ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια καὶ τὸ κυριώτερον ἀπὸ ὅλα, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολὰς του.

Ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν ληστὰὶ ἐφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἤρπασαν τὰ ποίμνιά του. Ἐμαθε τοῦτο ὁ Ἰῶβ. Μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἐνῶ τὰ παιδιά του ἔτρωγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλύτερου ἀδελφοῦ των, σεισμός δυνατὸς ἐκρήμισε τὴν οἰκίαν. Ὅλοι ὅσοι ἦσαν μέσα εἰς αὐτήν, ἐφονεύθησαν. Ἐμαθε καὶ τοῦτο ὁ Ἰῶβ, δὲν παρεπονέθη καθόλου, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε:

— Γυμνὸς ἐγεννήθην, γυμνὸς ὡς ἀποθάνω. Ὅλα ὅσα εἶχον, ὁ Θεὸς μου τὰ ἔδωσε, ὁ Θεὸς μου τὰ ἐπῆρεν. Ἄς εἶναι εὐλογημένος τὸ ὄνομά Του.

Ὁ Ἰῶβ ἦτο προηγουμένως καὶ ὑγιῆς. Τὸ πολυτιμότερον ὅμως αὐτὸ ἀγαθόν, τὴν ὑγίαν, τὴν ἔχασε καὶ αὐτήν· διότι προσεβλήθη ἀπὸ μίαν φοβερὰν ἀσθένειαν, τὴν λέπρα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀσθένεια αὐτῆ ἦτο μεταδοτικὴ, ἐζοῦσεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν πτωχὸς καὶ δυστυχῆς.

Ὅλοι τὸν ἐγκατέλειψαν· μόνον ἡ σύζυγός του τοῦ ἀπέμει-

νεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μίαν ἡμέραν τοῦ εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπομένη καὶ νὰ ἐλπίζῃ ἀκόμη εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπήρην ὅλα τοὺς τὰ ἀγαθὰ. Ὁ Ἰώβ ὅμως, ποῦ ἦτο ἄνθρωπος πολὺ εὐσεβής, τὴν ἐμάλωσε καὶ τῆς εἶπεν :

— Ὡμίλησες σὰν ἀνόητη γυναῖκα. Τὰ καλὰ μόνον θὰ δεχόμεθα ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ὄχι καὶ τὰ κακὰ ;

Τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἔμαθαν τὰ δυστυχήματά του καὶ ἤλθαν νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μόλις τὸν εἶδαν ἀπὸ μακρὰν, ἔκλαυσαν, ἐπλησίασαν καὶ ἐκάθησαν σιωπηλοὶ κοντὰ του καὶ τὸν ἔβλεπαν. Ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἔμειναν ἄφωνοι, διότι δὲν ἐγνώριζαν, πῶς νὰ ἀρχίσουν νὰ τὸν παρηγοροῦν.

Ὁ Ἰώβ τοὺς εἶδε καὶ ἐκατάλαβεν, ὅτι δὲν ὠμιλοῦσαν ἀπὸ τὴν μεγάλην τῶν λύπην. Πολὺ ἐταράχθη ἀπὸ αὐτό, καὶ τὴν ἐβδόμην τέλος ἡμέραν παρεπονέθη εἰς τὸν Θεόν καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του.

Οἱ φίλοι του τότε ἀντὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν, τοῦ εἶπον, ὅτι διὰ νὰ τὸν τιμωρῇ ἔτσι ὁ Θεός, φαίνεται, ὅτι θὰ ἡμάρτησεν. Ἄλλ' ὁ Ἰώβ ἐπέμενε, ὅτι ἦτο ἀθῶος. Παρουσιάσθη τότε ὁ Θεός, ἐμάλωσε τὸν Ἰώβ καὶ τοὺς φίλους του καὶ εἶπεν :

— Οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν, διατί ὁ Θεός στέλλει τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας. Πρέπει νὰ δέχωνται εὐχαρίστως ὅ,τι στέλλει· διότι ὅλα ὅσα κάμνει, τὰ κάμνει διὰ τὸ καλὸν τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰώβ ἐνόησε τὸ σφάλμα του, μετενόησε μὲ τὴν καρδιά του καὶ ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς τὸν συνεχώρησε καὶ τοῦ ἔστειλεν ἀκόμη περισσότερα ἀγαθὰ ἀπ' ὅσα εἶχε πρὶν.

Ἔτσι ὁ Ἰώβ ἐγίνε πάλιν ὑγιής, ἀπέκτησε περισσότερα ποιμνία ἀπὸ πρὶν, ἐγέννησεν ἄλλα ἑπτὰ ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια καὶ ἀπέθανεν εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν, γέρον, εὐτυχῆς καὶ εὐχαριστήμενος.

Παιδαγωγικός Πόλεμος 1939 - ..... Πιθανόν
1939 - 1943

Μίχαι ἐν Συναγώγῳ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

31. Τί ἦσαν οἱ Κριταί.

(Κε.)

Ἄφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἑβραῖοι ἔμειναν χωρὶς Ἀρχηγόν. Ἐζοῦσαν κατὰ οἰκογενείας καὶ ἐκράτοῦσαν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Κάθε οἰκογένεια εἶχε καὶ τὸν ἀρχηγόν της, εἰς τὸν ὅποιον ὑπήκουαν ὅλα τὰ ἄτομα, πού ἀποτελοῦσαν αὐτήν. Ἦσαν πολλὰ τὰ ἄτομα εἰς κάθε οἰκογένειαν διότι οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν ἐνυμφεῦοντο, ἔμειναν ὅλοι μαζί μετὰ τὰς οἰκογενείας των.

Ἄλλ' ἓνας λαὸς δὲν δύναται νὰ ζῆσῃ χωρὶς Ἀρχηγόν.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ζῆ μετὰ καλοῦς ἀνθρώπους, γίνεται καλύτερος· ὅταν ζῆ μετὰ κακῶς, γίνεται συνήθως κακός.

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν πού ἐζοῦσαν, ἔβλεπαν, πῶς ἐζοῦσαν οἱ γειτονικοὶ λαοί, οἱ ἀλλόφυλοι, πού ἦσαν εἰδωλολάτραι. Οἱ Ἑβραῖοι πού τοὺς ἔβλεπαν, πολλὰς φορές ἐλησμόνουν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευαν, ὅπως καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί, ξένους θεοὺς. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμῶρει καὶ ἄφηγε νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς διαφόρους ἐχθρούς, οἱ ὅποιοι σκληρὰ τοὺς ἐβασάνιζαν.

Τότε ἐσκέπτοντο, ὅτι ἐζοῦσαν καλύτερα, ὅταν ἦσαν ἐλεύθεροι. Ἐβλεπαν πόσον ἦσαν δυστυχεῖς, ὅταν ἦσαν ὑποδουλωμένοι· ἐσκέπτοντο, διατί νὰ εἶναι δυστυχεῖς, ἀφοῦ πρῶτα ἦσαν

εὐτυχεῖς καὶ εὕρισκαν, ὅτι δυστυχεῖς ἦσαν, ἐπειδὴ εἶχαν λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετανοοῦσαν τότε καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐσυγχωροῦσε καὶ ἔστελλεν ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἦσαν πολὺ εὐσεβεῖς καὶ πολὺ γενναῖοι. Αὐτοί, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἠλευθέρωναν τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν ζυγὸν καὶ ἐδίδασκαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ εὐσεβεῖς αὐτοὶ καὶ γενναῖοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἠλευθέρωναν τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐδίδασκαν αὐτούς, εἶναι οἱ Κριταί.

Τέτοιοι Κριταὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ παρουσιάζοντο ἐπὶ τριάκοντα ἔτη. Οἱ σπουδαιότεροι εἶναι: Ἡ Δεβώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμφὼν καὶ ὁ Σαμουήλ.

Τότε ἔζησαν καὶ δύο γυναῖκες, ἡ Ρουθ καὶ ἡ Ἄννα, ἡ μήτηρ τοῦ Κριτοῦ Σαμουήλ.

32. Ἡ Δεβώρα.

(Κρ. 4. ε.)

Εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν παρουσιάζεται ἓνα ἐνδιαφέρον φαινόμενον. Αἱ γυναῖκες δὲν εἶναι μόνον σύντροφοι καὶ βοηθοὶ τοῦ ἀνδρός· παίζουν καὶ πρωταγωνιστοῦντα ρόλον.

Εἰς κανένα ἄλλον λαὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δὲν παρουσιάσθησαν τόσον σπουδαῖαι γυναῖκες.

Μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς μεγάλας γυναῖκας εἶναι ἡ Δεβώρα.

Οἱ Χαναναῖοι ὑπεδούλωσαν τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸ ὑπέφεραν πολὺ ἐπὶ εἴκοσι χρόνια. Διὰ τοῦτο οἱ Ἑβραῖοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς δυστυχίας. Ἐξέλεξε δὲ τὴν Δεβώραν, ἡ ὁποία ἦτο καὶ προφήτις.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ Δεβώρα διατάσσει τὸν στρατηγὸν Βαράκ νὰ μαζεύσῃ στρατόν. Αὐτὸς μαζεύει δέκα χιλιάδας ἄνδρας. Ἄλλὰ καὶ ὁ στρατὸς καὶ ὁ Βαράκ εἶχαν χάσει τὸ θάρρος των. Χωρὶς θάρρος οὔτε ἐπιτυγχάνει κανεὶς οὔτε νικᾷ εἰς τὸν πόλεμον.

“Όταν ἡ Δεβώρα εἶδεν, ὅτι ὁ Βαράκ εἶχε χάσει τὸ θάρρος του, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Θὰ ἔλθω μαζί σου, ἀλλὰ δὲν θὰ λάβῃς σὺ τὴν τιμὴν νικητῆς θὰ εἶμαι ἐγώ! Καὶ ἐπήγεν ἡ Δεβώρα μαζί μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὸ ὄρος Θαβάρ. Κάτω ἀπὸ τὸ ὄρος ἔρρεεν ὁ ποταμὸς Κισσόν.

Ἐκεῖ ἡ Δεβώρα εἶπε:

— Βαράκ, σήμερα θὰ παραδώσῃ ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὰς χεῖρας σου!

Ἐγινε βροχή· τὰ ἄλογα τῶν ἐχθρῶν δὲν ἤμποροῦσαν νὰ κινηθοῦν· κατέβησαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι μὲ ὄρμην ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἐνίκησαν τοὺς ἐχθροὺς.

Ἡ Δεβώρα τότε ἔψαλλε:

*«Σατρόπαι, Βασιλεῖς, νὰ μὲ ἀκούσετε
ἐγώ, ἐγὼ θὰ ψάλλω εἰς τὸν Κύριον!
Ἐσεῖετο στὴ μάχη ἡ γῆ, καὶ ὁ Οὐρανός.
βροχὴ ἐστάλαξε. Ἐβοηθοῦσεν ὁ Θεός».*

33. Ὁ Γεδεών.

(Κρ. β. ε.)

Οἱ Μαδιανῖται ἦσαν φυλαὶ ἀραβικαί, αἱ ὁποῖαι ἐζοῦσαν ὡς νομάδες καὶ ἐνοχλοῦσαν τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων. Οἱ Ἑβραῖοι ἐφοβοῦντο ἀπὸ αὐτῶ καὶ ἔφευγαν εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὴν ἔρημον, οἱ δὲ Μαδιανῖται, ἐλεύθεροι, κατέστρεφαν τὰ γεννήματα τῆς γῆς καὶ τὰ ζῶα καὶ ἐφόνευαν τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεός, ὅταν θέλῃ νὰ σώσῃ ἓνα λαόν, ἐμπνέει ἓνα Ἄρχηγόν.

Διὰ νὰ σώσῃ τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας, ἐξέλεξε τὸν Γεδεών, ἓνα ἀπλὸν χωρικόν, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἦτο εἰδωλολάτρης καὶ ἐλάτρευεν ἓνα ψευδῆ θεόν, τὸν Βάαλ.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου· ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας θὰ σώσης τοὺς Ἑβραίους σύ.

Ὁ νέος Γεδεὼν ἔλαβε τότε ἕξαφνα θάρρος, ποῦ ἕως τότε δὲν εἶχε· ἔσπασε τὸ εἶδωλον τοῦ Βάαλ, ποῦ ἐλάτρευεν ὁ πατήρ του, ἔφερε τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν καὶ ἐπήγε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἑβραίους. Τοὺς ἐκάλεσε καὶ ὅταν αὐτοὶ ἐμαζεύθησαν, τοὺς εἶπεν:

— Ὅταν πάλιν ἔλθουν οἱ Μαδιανῖται νὰ πολεμήσουσιν ἐναντίον μας, θὰ πολεμήσωμεν.

Οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν τριάκοντα δύο χιλιάδες πολεμισταί.

Δὲν ἀρκεῖ ὁ στρατὸς νὰ εἶναι πολὺς, διὰ νὰ νικήσῃ. Ἐὰν εἶναι δειλός, δὲν θὰ νικήσῃ.

Εἰς τὸν στρατόν, ποῦ ἐμαζεύθη, ἦσαν καὶ δειλοί. Ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο δυνατόν νὰ παρασυρθοῦν οἱ ἀνδρεῖοι. Αὐτὸ τὸ ἐγνώριζεν ὁ Γεδεὼν. Δι' αὐτὸ εἶπε:

— Φύγετε ὅσοι δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε τὴν ζωὴν σας διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος.

Ἐφυγαν τότε εἴκοσι δύο χιλιάδες καὶ ἔμειναν δέκα χιλιάδες.

Οἱ πολεμισταί εἶναι τώρα ὅλοι ἀνδρεῖοι. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἕνας στρατὸς νὰ εἶναι γενναῖος, διὰ νὰ νικήσῃ· χρειάζεται καὶ σχέδιον μάχης.

Ἀπὸ τὰς δέκα χιλιάδας ὁ Γεδεὼν ἐξέλεξε τριακοσίους ἀνδρας καὶ τοὺς εἶπε:

— Τὰ ὄπλα σας διὰ τὸν καθένα θὰ εἶναι μία σάλπιγξ, μία λαμπάδα καὶ μία στάμνα. Αὐτὰ θὰ εἶναι τὰ ὄπλα σας καὶ κάτι ἄλλο κυριώτερον: μεγάλη πίστις εἰς τὸν Θεόν!

Εἰς τὴν μάχην ἀπαιτεῖται πολλὴ φρόνησις. Ὁ Γεδεὼν ἔλαβεν ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα. Τὴν νύκτα κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν εἰς τὴν κοιλάδα, ὅπου εὕρισκοντο οἱ Μαδιανῖται, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τί ἔκαμναν καὶ εἶδεν, ὅτι εἶχαν στρατοπεδεύσει καὶ ἐκοιμῶντο. Γρήγορα τότε ἐγύρισεν εἰς τὸ στρατόπεδον, διήρесе τοὺς τριακοσίους πολεμιστὰς εἰς τρεῖς ομάδας καὶ εἶπε:

— Περικυκλώσατε τοὺς ἐχθρούς. Ὅταν δώσω τὸ σύνθημα, σαλπύσατε ὅλοι μαζί με τὰς σάλπιγγας, σπάσατε τὰς στάμνας,

κρατήσατε τὰς λαμπάδας εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ με φωνὴν δυνατὴν νὰ φωνάζετε :

— Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών!

Χωρὶς θόρυβον αἱ τρεῖς ὁμάδες ἐπροχώρησαν καὶ ἐπλησίασαν τοὺς ἐχθροὺς.

Ὁ Γεδεών ἔδωσε τὸ σύνθημα. Οἱ πολεμισταὶ ἐσάλπισαν ὅλοι μαζί, ἔσπασαν τὰς στάμνας, ἐκράτησαν τὰς λαμπάδας μετὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἔτρεξαν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ μετὰ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς τῶν ἐφώναζαν :

— Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών!

Οἱ Μαδιανῖται ἐξύπνησαν· ἤκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὰ σαλπίσματα, εἶδαν τὰς λάμπεις εἰς τὸ σκότος καὶ ἐφοβήθησαν. Ἐνόμισαν, ὅτι ἐχθροὶ πολλοὶ τοὺς ἐπετέθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Οἱ Ἑβραῖοι τοὺς κατεδίωξαν πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Ἔτσι μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἕνας ἀπλοῦς χωρικός, ὁ Γεδεών, ἔσωσε τὴν πατρίδα του.

34. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἰεφθάε καὶ τῆς θυγατρὸς του.

Κριτ. ΙΙ)

Πολὺ συγκινητικὴ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Ἰεφθάε. Ὁμοιάζει κάπως μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἰφιγενείας, ἡ ὁποία ἐδέχθη νὰ θυσιάσῃ χάριν τῆς πατρίδος της.

Ὁ Ἰεφθάε ἦτο ἄνθρωπος πολὺ ρωμαλέος. Ἐπειδὴ εἶχε ξένην μητέρα, τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ δι' αὐτὸ ἐκατοικοῦσε μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν ἐξόριστος.

Κάποτε οἱ Ἀμμωνῖται ἐπολέμησαν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων. Ὁ μόνος, πὺ ἤμποροῦσε νὰ τοὺς σώσῃ, ἦτο αὐτός. Ἐπῆγαν λοιπὸν ἀντιπρόσωποι τῶν Ἑβραίων, τὸν συνήντησαν καὶ τοῦ εἶπαν: σὺ μόνον μπορεῖς νὰ σώσῃς τὴν πατρίδα· ἔλα, ἡ πατρίς σὲ καλεῖ.

Ὁ Ἰεφθάε ἦτο πικραμένος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· ἀλλὰ ἡ πατρίς τώρα τὸν ἐκαλοῦσεν. Ἐπρεπε νὰ ὑπάγῃ χάριν αὐτῆς καὶ ἐπήγε-

Μόλις ἔφθασε, συνεκέντρωσε στρατὸν καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἔλθῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Πρὶν ἐπιτεθῆ, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, προσηυχῆθη καὶ εἶπε :

—Κύριε, ἡ πατρίς κινδυνεύει. Δὲν θέλω νὰ πέσῃ εἰς τὰ χέρια

Ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε ὑποδέχεται τὸν πατέρα της.

τῶν ἐχθρῶν. Πόσον θὰ εἴμεθα τότε δυστυχεῖς! Κύριε, βοήθησέ μας νὰ σώσωμεν αὐτὴν ἐγὼ καὶ οἱ στρατιῶται μου.

Ἐγὼ θὰ θυσιάσω εἰς Σὲ ὅ,τι πολύτιμον ἔχω. Μόνον νὰ σωθῆ ἡ πατρίς! Ἐὰν ἐπιστρέψω νικητής, αὐτὸ πρῶτα πρῶτα θὰ συναντήσω εἰς τὴν οἰκίαν μου, μόλις εἰσέλθω, θὰ εἶναι ἰδικόν σου.

Οἱ Ἐβραῖοι ἤκουσαν τὴν προσευχὴν καὶ ἔλαβαν θάρρος.

Περισσότερον θάρρος ἔλαβαν, ὅταν ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ἰεφθάε θά θυσιάσῃ εἰς τὸν Θεὸν ὅτι πολύτιμον εἶχεν. Ἦτο ἐντροπή δι' αὐτοὺς νὰ μὴ πολεμήσουν μὲ γενναιότητα. Ἐπολέμησαν λοιπὸν, τοὺς ἐβोधήθησε καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἐνίκησαν.

Ἐπέστρεψαν τώρα χαρούμενοι καὶ νικηταὶ εἰς τὰς οἰκίας των. Ὁ κόσμος ὅλος ἐξήρχετο νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ. Ἔμαθε καὶ ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε τὴν νίκην τοῦ πατρός της καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὴ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ. Τὴν στιγμὴν ὁμως ἐκείνην αὐτὸς εἰσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸ πρῶτον, πού συνήνητησεν εἰς αὐτήν, ἦτο ἡ κόρη του. Ἔσχισε τότε τὰ ἱμάτιά του καὶ εἶπεν:

— Ἀλίμονον, κόρη μου, ὠρκίσθην εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, νὰ θυσιάσω τὸ πιὸ πολύτιμον πού ἔχω. Καὶ αὐτὸ εἶσαι σύ!

Ἡ εὐσεβὴς κόρη, πού ἤκουσε τὸν πατέρα της, εἶπεν:

— Ἀφοῦ εἰς τὸν Κύριον ὑπεσχέθης διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος νὰ θυσιάσῃς ἐμέ, κάμε ὅπως ὑπεσχέθης. Ὁ Κύριος ἔσωσε τὴν πατρίδα μας ἐκτέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ἄφησε μόνον νὰ ὑπάγω μὲ τὰς φίλας μου δύο μῆνας εἰς τὰ ὄρη, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσω ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ὠραίαν μας πατρίδα. Θὰ ἐπιστρέψω κατόπιν νὰ θυσιασθῶ. Ἔτσι δὲ καὶ ἔγινεν.

Ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι κατόπιν ἐθαύμαζαν τὸν Ἰεφθάε διὰ τὴν φιλοπατρίαν του καὶ τὴν κόρην του διὰ τὴν ἥρωικὴν θυσίαν. Ἐλαβαν δὲ ἕκτοτε θάρρος περισσότερον, διότι ἐθεώρουν ἐντροπήν νὰ ἔχουν ὀλιγώτερον θάρρος ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὸν μέγαν Ἀρχηγόν των.

Αἱ νέαι ποτὲ ἔπειτα δὲν ἐλησμόνησαν τὴν αὐτοθυσίαν τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς κόρης καὶ κάθε χρόνον ἐπήγαιναν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἔκλαιαν δι' αὐτήν.

Τὰ ἔθνη ζοῦν καὶ προοδεύουν μόνον, ὅταν τὰ ἄτομα θυσιάζονται διὰ τὴν πατρίδα.

35. Ὁ Σαμψών.

(Κριτ. 13 ε.)

Οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦτο

ὁ Θεὸς ἄφησε νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς τοὺς ἐχθροὺς των Φιλι-
σταίους.

Ἐνας ἄνθρωπος, ὁ Μανωέ, εἶχε μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία
δὲν εἶχε παιδιά.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς αὐτὴν τὴν
γυναῖκα καὶ τῆς εἶπε :

Ὁ Σαμψὼν παλαίει μετὰ τὸν λέοντα.

—Θὰ ἀποκτήσης παιδί. Μόλις ὅμως γεννηθῆ, νὰ τὸ ἀφιερῶς εἰς τὸν Θεόν καὶ νὰ μὴ τοῦ κόψης ποτὲ τὰ μαλλιά.

Ὁ Μανωέ ἐπῆρε τότε ἓνα ἐρίφιον καὶ τὸ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ἐβλεπε δὲ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του τὸν καπνόν, πού ἀνέβαινε εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὅπως εἶπεν ὁ ἄγγελος, ἔτσι καὶ ἐγένεν. Ἡ γυναῖκα τοῦ

Μανωέ ἐγέννησεν ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν Σαμψών.

“Ὅταν ὁ Σαμψὼν ἐμεγάλωσεν, ἔγινε, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πολὺ δυνατός.

Μίαν ἡμέραν εἶχε βγεῖ εἰς τὰ ἀμπέλια. Ἐκεῖ συνήνησεν ἕνα μικρὸν λέοντα. Δύναμις τοῦ Θεοῦ τότε ἦλθε καὶ ἀμέσως ἤρπασε τὸν λέοντα καὶ τὸν ἐξέσχισεν ὡς ἐρίφιον.

Ἐπειτα ἀπὸ μερικᾶς ἡμέρας ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ πῶμα τοῦ λέοντος καὶ εἶδεν, ὅτι μέσα εἰς αὐτὸ ἦσαν μέλισσαι καὶ μέλι.

Ἀργότερα ὁ Σαμψὼν ἔκαμε κάποτε συμπόσιον. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς φίλους του :

— Ἐχω ἕνα αἶνιγμα :

Ἀπὸ αὐτό, ποὺ τρώγει, ἐβγήκε τροφή· ἀπὸ αὐτό, ποὺ εἶναι δυνατὸν, ἐβγήκε ἕνα πράγμα γλυκό. Τί εἶναι ;

Κανεὶς ὅμως δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸ καταλάβῃ.

Ὁ Σαμψὼν ἠγάπα πολὺ τὴν πατρίδα του. Ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτο ὑποδουλωμένη εἰς τοὺς Φιλισταίους, ὁ Σαμψὼν τοὺς ἐνοχλοῦσε καὶ τοὺς ἔκαμνε πολλὰς ζημίας. Οἱ Φιλισταῖοι δὲν ἤμποροῦσαν νὰ τοῦ κάμουν τίποτε, ἐπειδὴ ὁ Σαμψὼν ἦτο πολὺ δυνατός.

Δι’ αὐτὸ συνενόηθησαν καὶ εἶπαν εἰς μίαν πονηρὰν γυναῖκα, τὴν Δαλιδα, ἢ ὁποία ἐγνώριζε τὸν Σαμψὼν, νὰ μάθῃ αὐτὴ τὸ μυστικόν του, πῶς ἦτο τόσοσ δυνατός.

Ἡ Δαλιδα ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Σαμψὼν, ὅτι ἡ δύναμις του ἦτο εἰς τὰ μαλλιά του, ποὺ δὲν ἐκόπησαν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του, ἐπειδὴ ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Μίαν νύκτα λοιπόν, ἐνῶ ὁ Σαμψὼν ἐκοιμᾶτο, αὐτὴ τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιά. Τότε ἡ δύναμις τοῦ Σαμψὼν ἔφυγεν ἀπὸ αὐτόν. Οἱ Φιλισταῖοι τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν μὲ ἀλυσσίδας, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ νὰ ἀλέθῃ εἰς τὸν μύλον.

Ἄλλὰ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς τοῦ Σαμψὼν ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν πάλιν ἐμεγάλωσαν.

Ἐτυχε τότε νὰ ἔχουν οἱ Φιλισταῖοι μίαν μεγάλην ἐορτὴν εἰς ἕνα πελώριον οἰκοδόμημα. Εἶπαν δὲ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν :

—” Ἄς φέρωμεν τὸν Σαμψὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, διὰ νὰ γελάσωμεν μὲ αὐτόν.

Καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ μὲ αὐτὸν ἐγελοῦσαν.

Ὁ Σαμψὼν πολὺ ἐστενοχωρήθη μὲ αὐτὸ καὶ εἶπεν εἰς ἕνα μικρὸ παιδί, ποῦ τὸν ὠδηγοῦσεν.

—” Ἀφῆσέ με νὰ ψηλαφήσω τοὺς στύλους τοῦ οἰκοδομήματος, ποῦ γίνεται ἡ ἑορτή. Ἐνηγκαλίσθη τότε ὁ Σαμψὼν τοὺς στύλους, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε:

— Βοήθησέ με, Κύριε, νὰ ἐκδικηθῶ τοὺς ἐχθροὺς μας Φιλισταίους καὶ ἄς ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μαζί τους.

Ἔσεισε τοὺς στύλους αὐτοὶ ἐκλονίσθησαν καὶ ὀλόκληρον τὸ πελώριον οἰκοδόμημα ἔπεσε καὶ ἐγένεν ἐρείπια. Κάτω ἀπὸ αὐτὰ ὄλοι οἱ Φιλισταῖοι κατεπλακώθησαν μαζί μὲ τὸν Σαμψὼν.

36. Ἡ Ρούθ.

(Ρούθ)

Πολὺ συμπαθὴς εἶναι ἡ Ρούθ. Ἐζησε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν. Δὲν ἐγένεν ἡρώϊς ἡ Ρούθ εἰς πόλεμον· δὲν ἔσωσεν ἀπὸ κανένα κίνδυνον τὴν πατρίδα της. Ἐπέδειξεν ἄλλας μεγάλας ἀρετάς· εἶχε μεγάλην καλωσύνην καὶ ἦτο πολὺ εὐγενής.

Κάποτε εἰς τὴν παραγωγὴν ἦλθε δυστυχία. Δι’ αὐτὸ πολλοὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των καὶ ἐπῆγαν εἰς ἄλλα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἦτο καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ. Αὐτός, μὲ τὴν σύζυγόν του Νωεμὶν καὶ μὲ τοὺς δύο υἱοὺς του ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν χώραν Μωάβ. Ἐπειτα ὁμοῦ ἀπὸ ὀλίγα χρόνια ἀπέθανεν ὁ Ἐλιμέλεχ, καθὼς καὶ οἱ δύο υἱοὶ του, ποῦ εἶχαν πάρει γυναῖκας Μωαβίτιδας.

Τότε ἡ Νωεμὶν ἐσκέφθη, ὅτι αἱ δύο γυναῖκες, ἐὰν ἔμεναν μαζί της, θὰ ἦσαν δυστυχεῖς. Μὲ μεγάλην συγκίνησιν τὰς ἐκάλεσε καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν εἰς αὐτάς:

— Παιδιά μου, δὲν κάνει νὰ μένετε σεῖς μαζί μου. Ἐγὼ εἶμαι μία γυναῖκα πτωχὴ καὶ δυστυχὴς καὶ μάλιστα εἶμαι γραῖα. Πηγαίνετε κάθε μία εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς μητρὸς σας καὶ

ὁ μέγας Θεός, ἃς σὰς ἐλέησῃ, ὅπως ἦσθε καλαὶ καὶ μαζί μου καὶ με τοὺς ἀποθανόντας.

Αἱ νύμφαι ἔκλαυσαν καὶ αὐταὶ ἀπὸ συγκίνησιν. Πρώτη ἡ Ὀρφά ἐφίλησε τὴν πενθεράν της καὶ ἔφυγεν. Ἄλλ' ἡ Ρούθ δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ μόνην τὴν γραΐαν πενθεράν της. Ἐσκέπτετο :

Ἡ Ρούθ συνοδεύει τὴν Νωεμὶν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Πῶς θὰ μείνῃ μόνη; ποῖος θὰ τὴν περιποιῆται; ποῖος θὰ ἐργάζεται νὰ τὴν συντηρῇ; καὶ εἶπε :

— Μητέρα μου, μὴ με ἀναγκάζῃς νὰ σὲ ἀφήσω μόνην. Ὅπου σὺ ὑπάγῃς, θὰ ἔλθω μαζί σου καὶ ὅπου σὺ θὰ εἶσαι, θὰ εἶμαι καὶ ἐγώ. Ὁ λαός σου, θὰ εἶναι καὶ λαός μου· ὁ Θεός σου θὰ εἶναι καὶ Θεός μου. Μόνον ἕνας θάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νωεμὶν ἐδέχθη καὶ μετὰ τὴν Ροῦθ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Μωάβ καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Ἐκεῖ συνήντησε τοὺς συμπατριώτας της, οἱ ὅποιοι πολὺ συνεκινήθησαν, ὅταν τὴν εἶδαν.

Ἦτο τότε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ διὰ τοὺς ξένους ἄφηναν ἕν μέρος ἀπὸ τοὺς καρπύς, διὰ νὰ συντηροῦνται καὶ αὐτοί. Εἶπε λοιπὸν ἡ Ροῦθ εἰς τὴν πενθεράν της, ὅτι θὰ μαζεύῃ στάχυα ὀπίσω ἀπὸ τοὺς θεριστάς. Καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἑνὸς κτηματίου, τοῦ Βοὸζ.

Ὁ Βοὸζ εἶδεν, ὅτι ἡ Ροῦθ ἦτο πολὺ ἐργατικὴ καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἦτο πολὺ εὐγενής, δι' αὐτὸ τὴν ἐζήτησε καὶ τὴν ἐπῆρε σύζυγον.

Ἀπὸ αὐτοῦ ἐγεννήθη ὁ Ὠβήδ. Αὐτὸς ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐγεννήθη ὁ Δαβίδ.

Ἀπὸ τὸν Δαβίδ κατάγεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

37. Ἡ Ἄννα.

(*Βασ. Α. Ι ε.*)

Ἄλλη γυνὴ πολὺ εὐσεβής εἶναι ἡ Ἄννα. Ἡ Ἄννα ἦτο σύζυγος τοῦ Ἐλκανά καὶ δὲν εἶχε τέκνα. Διὰ τοῦτο ἐλυπεῖτο ὑπερβολικὰ. Εἰς μάτην ὁ σύζυγός της τὴν ἐπαρηγοροῦσεν. Αὐτὴ ἔλεγε: Τὰ παιδιὰ εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Πολλοὶ τὴν ἐνέπαιζαν. Αὐτὴ ὅμως δὲν ἦτο ἀνόητη νὰ θυμῶνῃ, ἀλλὰ ἐπαρακαλοῦσε πάντοτε τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τέκνον.

Κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Σηλῶ, ὅπου ἦτο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν. Ὁ ἀρχιερεὺς Ἦλεὶ ἐκάθητο εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ.

Πικραμένη ὅπως ἦτο ἡ Ἄννα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔκλαιεν. Ἔλεγε σιγὰ:

— Κύριε τῶν δυνάμεων, ἄκουσε σὺ τὴν προσευχὴν τῆς δούλης σου καὶ δός μου ἕν τέκνον. Θὰ τὸ ἀφιερῶ εἰς Σέ.

Μὲ τόσην ἀφοσίωσιν ἢ Ἄννα προσευχήθη, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς συνεκινήθη, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπεν :

— Ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἄς κάμη, ὅπως ἐζήτησες.

Ἡ προσευχή, ὅταν γίνεται μὲ μεγάλην θέρμη, εἰσακούεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Δοκιμάζομεν μάλιστα εἰς τὴν ψυχὴν μας χαράν.

Ἡ Ἄννα ἐδοκίμασε τέτοιαν χαράν· ἦτο βεβαία, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀκούσῃ τὴν προσευχὴν τῆς καὶ εὐχαριστημένη ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα τῆς Ραμάθ. Ὅπως δὲ ἐπίστευσεν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν τῆς καὶ τῆς ἔδωκεν ἕν τέκνον, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Σαμουὴλ (δηλαδὴ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε).

Τὸν ἄλλον χρόνον ἢ εὐσεβῆς Ἄννα ἤλθε πάλιν εἰς τὴν Σηλῶ, παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἡλεὶ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἐγώ, Κύριέ μου, εἶμαι ἡ γυναίκα, ποῦ πέρυσι παρεκάλεσα τὸν Θεόν νὰ μοῦ δώσῃ τέκνον. Ὁ Θεὸς μὲ ἤκουσε καὶ μοῦ ἔδωκεν ὅ,τι τοῦ ἐζήτησα. Λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸ ἀφιερώνω εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ὑπεσχέθη.

Καὶ ἀφιέρωσε τὸ τέκνον τῆς εἰς τὸν Θεόν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ μὲ μεγάλην εὐσέβειαν.

Ἔτσι ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὴν ἀρετὴν τῆς εὐτυχοῦς αὐτῆς γυναικός, διότι ὄχι μόνον αὐτὸ τὸ τέκνον τῆς ἔγινε καλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῆς ἔδωσε καὶ πέντε ἄλλα τέκνα.

Διὰ τοῦτο ἢ Ἄννα εὐχαριστοῦσε τὸν Θεόν καὶ ἔλεγε :

*« Ἐχάρηκε πολὺ ἡ ψυχὴ μου, Κύριε
κανένας σὰν Ἐσὲ δὲν εἶναι Ἅγιος !
τὸν πλοῦτο Σὺ τὸν δίνεις, Σὺ τὸν ἀφαιρεῖς
καὶ Σὺ θὰ κρίνῃς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ».*

38. Ὁ Σαμουὴλ.

(Ἀ΄ Βασ. 3. ε.)

Τὸ τέκνον τῆς εὐσεβοῦς Ἄννης, ὁ Σαμουὴλ, ὑπηρετοῦσεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του τὸ εἶχεν ἀφιερῶσει εἰς αὐτὸν καὶ ἐκεῖ πάντοτε ἔμενε μαζί μὲ τὸν ἱερέα Ἡλεὶ.

Μίαν ἡμέραν, πρὶν ὁ λύχνος σβῆσῃ, ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῆ καὶ ἐνόμισεν, ὅτι ἐφώναζεν αὐτὸν ὁ ἱερεὺς Ἑλεί, Ἔτρεξεν ὁ Σαμουὴλ εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Μὲ ἐφώναζες, τί θέλεις ;

Ὁ Ἑλεί εἶπε :

— Δὲν σὲ ἐκάλεσα ἐγώ· πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

Πάλιν ὁ Σαμουὴλ ἤκουσε τὴν ἰδίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῆ· δι' αὐτὸ ἐσηκώθη πάλιν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἑλεί, διότι ἐνόμισεν, ὅτι τώρα αὐτὸς τὸν ἐφώναζεν.

Ὁ Ἑλεί ὅμως τοῦ εἶπε :

— Δὲν σὲ ἐκάλεσα ἐγώ· πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

Τρίτην φορὰν ἤκουσεν ὁ Σαμουὴλ τὴν ἰδίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῆ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἑλεί καὶ τοῦ εἶπε : τί θέλεις ;

Τότε ὁ Ἑλεί ἐνόησεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Σαμουὴλ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν :

— Ἐὰν πάλιν ἀκούσης τὸ ὄνομά σου, νὰ εἴπῃς :

Ὁμίλησον. Ὁ δοῦλος σου, Κύριε, ἀκούει !

Καὶ ὁμίλησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Σαμουὴλ καὶ εἶπε :

— Θὰ τιμωρῶσῶ τὸν Ἑλεί καὶ τὴν οἰκογένειάν του ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν του, τὰ ὅποια εἶναι ἀσεβῆ καὶ δὲν τὰ τιμωρεῖ.

Ὅταν ἐξημερωσεν, ὁ Ἑλεί εἶπεν εἰς τὸν Σαμουὴλ :

— Παιδί μου, τί σὲ διέταξεν ὁ Θεός ; καὶ ὁ Σαμουὴλ μὲ φόβον διηγῆθη τί εἶχε διατάξει ὁ Θεός. Ὁ Ἑλεί δὲ ἀπήντησεν :

— Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος. Ἄς κάμῃ ὅ,τι πρέπει.

Αὐτὸ ποῦ εἶπεν ὁ δίκαιος Θεός, τὸ ἔκαμεν. Ἐτι ἰώρησε τὸν Ἑλεί καὶ τὰ δύο παιδιά του, ποῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἀσεβεῖς. Ἀπέθαναν εἰς μίαν μάχην. Ὁ Ἑλεί τὸ ἔμαθε καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς νεκρός.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐλάτρευαν θεοὺς, ποῦ ἐλάτρευαν καὶ οἱ εἰδωλολάτραι· διὰ τοῦτο ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους. Ὁ Σαμουὴλ τοὺς συνεβούλευε καὶ τοὺς ἔλεγε : Μετανοήσατε· ἀπομακρύνετε τοὺς ξένους θεοὺς καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους.

Οἱ Ἑβραῖοι, ποῦ ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἤκου-

σαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Σαμουὴλ καὶ ἐνεθυμήθησαν πάλιν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἔφησαν τοὺς ξένους θεοὺς καὶ ἐλάτρευσαν μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Δι' αὐτὸ ὁ Σαμουὴλ τοὺς εἶπε:

—Σεῖς μαζευθῆτε εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ καὶ ἐγὼ θὰ προσευχηθῶ εἰς τὸν Θεὸν διὰ σᾶς.

Ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ἐμαζεύθησαν ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ.

Ὅταν οἱ Φιλιισταῖοι τὸ ἔμαθαν, ἦλθαν ἐναντίον των.

Ὁ Σαμουὴλ ἔκαμε τότε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπετέθη ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκησεν.

Ὅταν ὁ Σαμουὴλ ἐγήρασεν, ὥρισεν ὡς διαδόχους τοὺς δύο παιδιὰ του. Ἀλλὰ αὐτὰ ἦσαν ἄδικοι ἄνθρωποι καὶ δι' αὐτὸ οἱ Ἑβραῖοι τοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐκλέξη δι' αὐτοὺς βασιλέα, ὅπως εἶχαν καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί.

Ὁ Σαμουὴλ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν, ἐξέλεξεν ὡς βασιλέα τῶν Ἑβραίων καὶ ἔχρισεν τὸν Σαούλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

39. Ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ εἶναι δυστυχής.

(Βασ. Α' 13 ε.)

Εἶδομεν, ὅτι ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε τὸν Σαοὺλ βασιλέα. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὸς ἐκυβέρνησα καλὰ τὸν λαὸν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐβοηθοῦσεν. Ἔκαμε πολλοὺς πολέμους πάντοτε νικηφόρους. Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ ὅμως αὐταὶ τὸν ἔκαμαν ὑπερήφανον. Ἦρχισε μάλιστα νὰ παραβαίῃ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ὠργίσθη ἐναντίον τοῦ καὶ ἔστειλε τὸν Σαμουὴλ νὰ τὸν νοθετήσῃ.

Πράγματι ὁ Σαμουὴλ εὔρε τὸν Σαοὺλ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ὁ Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ κάμνωμεν τὸ θέλημά Του. Σὺ δὲν κάμνεις τὸ θέλημά Του· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ εἶσαι βασιλεὺς.

Εἶπεν ὁ Σαμουὴλ αὐτὰ καὶ ἐστράφη, διὰ νὰ φύγῃ· ἀλλ' ὁ Σαοὺλ ἐκράτησεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματός του καὶ αὐτὸ ἐσχίσθη.

Τότε ὁ Σαμουὴλ εἶπεν :

— Ἔτσι ὁ Θεὸς ἐξέσχισε τὴν βασιλείαν ἀπὸ σέ, διότι εἶσαι ἀσεβής.

Τοῦ εἶπεν ἀκόμη, ὅτι τὸν περιμένουν μεγάλα δυστυχία.

Ὁ Σαοὺλ ἤρχισε νὰ ταρασσεται καὶ νὰ γίνεται δυστυχής.

Ἦτο δυστυχής, ἂν καὶ ἦτο βασιλεύς, διότι ὁ Θεὸς δὲν ἦτο μαζί του.

Οἱ ὑπῆκοοί του ἔβλεπαν, ὅτι ἦτο δυστυχής καὶ δι' αὐτὸ τὸν συνεβούλευσαν νὰ καλέσῃ ἓνα μουσικὸν νὰ παίξῃ κιθάραν,

Ὁ Σαμουὴλ ἐπιπλήττει τὸν Σαοὺλ διὰ τὴν παρακοήν του.

διὰ νὰ τὸν διασκεδάσῃ· ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν ποιμένα Δαβίδ, ὁ ὅποιος μὲ τὴν μουσικὴν ἐπροσπαθοῦσε νὰ κάμῃ τὸν βασιλέα νὰ ξεχάσῃ τὴν λύπην του.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἁμαρτίας εἶναι πάντοτε κακά.

40. Ὁ Δαβίδ χρίεται βασιλεὺς καὶ νικᾷ τὸν Γολιάθ.

(Α' Βασ. 17)

Ὁ Σαμουὴλ ἔλυπεῖτο, διότι ὁ Σαοὺλ παρέβη τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφάνη ἀνάξιος βασιλεὺς. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε : — Μὴ λυπήσῃς δι' αὐτό, ἀλλὰ πῆγαινε εἰς τὸν Ἰεσοαὶ εἰς τὴν Βηθλεὲμ.

Ὁ Σαμουὴλ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν θυσίαν ἐκάλεσε καὶ τὸν Ἰεσοαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς του καὶ ἔχρισεν ὡς βασιλέα ἓνα ἀπὸ αὐτοῦς, τὸν Δαβίδ.

Τότε ἔτυχε πάλιν νὰ γίνῃ πόλεμος τῶν Φιλισταίων ἐναντίον τῶν Ἑβραίων.

Εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν καὶ ἓνα γίγαντα, τὸν Γολιάθ. Τὰ ὄπλα του, ἡ περικεφαλαία, ὁ θώραξ, ἡ ἀσπίς, τὸ δόρυ, ἡ λόγχη, ἦσαν ὅλα μεγάλα καὶ ἀπὸ χαλκόν. Ἦτο ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν Ἑβραίων. Αἱ μητέρες ἔλεγαν εἰς τὰ ἄτακτα παιδιά: Μὴ εἶσαι ἄτακτος, διότι ὁ Γολιάθ θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ πάρῃ. Μόλις οἱ στρατιῶται τὸν ἔβλεπαν, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν μάχην.

Κάθε ἡμέραν ὁ τρομερὸς αὐτὸς πολεμιστὴς ἐπροχωροῦσεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑβραίων καὶ μὲ τὴν χονδρὴν φωνὴν του ὕβριζεν αὐτοὺς καὶ ἔλεγεν :

— Ἐλᾶτε! Ἐλᾶτε! ὦΑ! φοβεῖσθε! Δειλοὶ ποῦ εἴσθε! Πλησιάσατε! Τὰ σώματά σας θὰ τὰ δώσω εἰς τοὺς κόρακας!

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑβραίων ὁ Δαβίδ, ποῦ εἶχε τρεῖς ἀδελφοὺς εἰς τὸν πόλεμον. Τὸν ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ πατὴρ του, διὰ νὰ φέρῃ τροφάς.

Ὅταν ἦλθεν, ἦτο πρωί. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔβγαине πάλιν ὁ Γολιάθ καὶ οἱ Ἑβραῖοι, μόλις τὸν εἶδαν, ἔφευγαν.

Τότε ὁ Γολιάθ ὑπερήφανος πάλιν ἐφώναζεν :

— Φεύγετε, φεύγετε! Νὰ διαλέξετε ἓνα ἄνδρα, διὰ νὰ πολεμήσῃ μαζί μου. Ἐὰν μὲ φονεύσῃ αὐτός, θὰ γίνουν οἱ συμπατριῶται μου δοῦλοι ἰδικοὶ σας· ἐὰν νικήσω ἐγώ, θὰ γίνετε σεῖς δοῦλοι ἰδικοὶ μας.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐτάραξαν τὴν ψυχὴν τοῦ Δαβίδ· δι' αὐτό

καθώς εἶχε μεγάλην πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ἐπήγεν εἰς τὸν Σαούλ καὶ μὲ θάρρος τοῦ εἶπεν :

— Ἐγὼ θὰ πολεμήσω μὲ τὸν εἰδωλολάτρην αὐτόν· ὁ Κύριος θὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Κατόπιν προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐπῆρε τὴν σφενδόνην του καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ μὲ αὐτὴν τὸν Γολιάθ.

Ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε.

Τότε ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ὑπεδέχθησαν τὸν Δαβὶδ μὲ χαρὰν καὶ αἱ γυναῖκες ἐχώρευαν καὶ μὲ τύμπανα καὶ μὲ κύμβαλα ὅλοι ἔψαλλαν :

«Ὁ Σαούλ ἐνίκησε χιλιάδας!

Ὁ Δαβὶδ ἐνίκησε μυριάδας!»

41. Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἰωνάθαν φίλοι.

(*Α΄ Βασ. 18 ε. ε.*)

“Ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἀγαποῦσαν τὸν Δαβίδ. Παντοῦ ἔψαλλαν :

«Ὁ Σαούλ ἐνίκησε χιλιάδας!

Ὁ Δαβὶδ ἐνίκησε μυριάδας!»

Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Σαούλ, ὁ Ἰωνάθαν, ἠγάπα καὶ αὐτὸς τὸν Δαβίδ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του. Μίαν ἡμέραν ἐπῆρε τὴν στολὴν του, τὸ ξίφος του, τὸ τόξον του καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν Δαβίδ. Τόσον πολὺ τὸν ἀγαποῦσε.

Μόνον ἓνας δὲν τὸν ἀγαποῦσε, ὁ Σαούλ. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Δαβίδ ἔπαιζε κιθάραν, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ὁ Σαούλ ἔρριψε τὸ δόρυ του, διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβίδ. Ὁ Δαβίδ ὄμως, εὐκίνητος ὅπως ἦτο, ἐσώθη.

Ἐπειδὴ ὁ Σαούλ εἶδεν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβίδ, εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνάθαν νὰ τὸν φονεύσῃ αὐτός.

Ἄλλ’ ὁ Ἰωνάθαν ἐφώνησε τὸν Δαβίδ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ὁ Σαούλ, ὁ πατήρ μου, θέλει νὰ σὲ φονεύσῃ. Προφυλάξου, σὲ παρακαλῶ, καὶ πήγαινε εἰς ἓνα μέρος ἀπόκρυφον, ἕως τὸ πρωί. Ἐγὼ δὲ θὰ ὑπάγω, διὰ νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου νὰ μὴ σὲ καταδιώκῃ, ὅπως σὲ καταδιώκει τώρα, ἀδίκως.

Πράγματι ὁ Ἰωνάθαν ἐπῆγεν, εὔρε τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε :

—Βασιλεῦ, ὁ Δαβὶδ εἶναι καλός· ποτὲ δὲν ἔκαμε κανένα κακὸν εἰς ἐσέ· ἔκαμε μάλιστα καλὸν καὶ εἰς ἐσέ, πατέρα, καὶ εἰς τὴν πατρίδα. Ἐάν δὲν ἐρριψοκινδύνευεν ὁ Δαβὶδ, ἡ πατρὶς

Ἄ Ἰωνάθαν καὶ ὁ Δαβὶδ γίνονται φίλοι.

δὲν θὰ ἐσφῆζετο καὶ σὺ δὲν θὰ ἦσο βασιλεὺς. Ἄλλὰ τώρα ζῆς· χαίρεισαι· αὐτό, πατέρα μου, τὸ ὀφείλεις εἰς τὸν Δαβὶδ. Διατί θέλεις λοιπὸν νὰ ἀμαρτήσης ἐναντίον του; διατί καταδιώκεις τὸν Δαβὶδ, ποῦ εἶναι φίλος μου καὶ τὸν ἀγαπῶ;

Ἄ Σαοὺλ ὅταν ἤκουσεν αὐτά, συνεκινήθη πολὺ καὶ εἶπε :
—Ζῆ Κύριος! Δὲν θὰ καταδιώκεται ὁ Δαβὶδ.

Τότε ὁ Ἰωνάθαν ἔτρεξε μὲ χαρὰν καὶ τὸ εἶπεν εἰς τὸν Δαβίδ. Οἱ δύο μαζὶ ἦλθαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Σαούλ.

Ἔπειτα ὁ Σαούλ πάλιν ἐμίσησε τὸν Δαβίδ καὶ πάλιν τὸν κατεδίωκεν. Ὁ Δαβίδ καταστενοχωρημένος καὶ μὲ μέγαν πρᾶπον εἶπεν εἰς τὸν φίλον του Ἰωνάθαν :

—Τί κακὸν ἔχω κάμει; διατί ὁ πατήρ σου μὲ καταδιώκει;

Ὁ Ἰωνάθαν πολὺ ἐλυπήθη καὶ τοῦ εἶπεν :

—Αὐτὸ ποῦ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, ἐγὼ θὰ τὸ κάμω. Σὺ δὲν θὰ ἀποθάνῃς· ἐγὼ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν πατέρα μου νὰ σοῦ κάμῃ κακόν. Καὶ εἶπεν ἀκόμη :

—Ἐὰν ὁ πατήρ μου ἔχη κακὸν σκοπὸν διὰ σέ, θὰ σὲ εἰδοποιήσω καὶ θὰ ὑπάγῃς ἐν εἰρήνῃ, ὁ δὲ Κύριος ἄς εἶναι μαζὶ σου. Ἐὰν ἔχη καλὸν σκοπὸν, τότε πάλιν θὰ σὲ εἰδοποιήσω. Καὶ ὠρκίσθησαν, ὅτι θὰ ἀγαπῶνται.

Ὁ Σαούλ ὅμως, ποῦ ἦτο κακός, ἐξηκολούθει νὰ εἶναι θυμωμένος ἐναντίον τοῦ Δαβίδ. Διὰ τοῦτο ὁ Δαβίδ, ἔφυγε καὶ ἐκρύπτετο εἰς διάφορα ἐρημικὰ μέρη τῆς Χανανά.

42. Ὁ Σαούλ καὶ ὁ Δαβίδ φίλοι.

(Βασ. 24, 26)

Ἄν καὶ ἔφυγεν ὁ Δαβίδ, ἐν τούτοις ὁ Σαούλ δὲν ἠσύχασε. Παρεσύρετο ἀπὸ ἀνθρώπων κακούς, ποῦ τοῦ ἔλεγαν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον, καὶ ἔκαμε τὸ λάθος νὰ τοὺς πιστεύῃ. Ἔτσι ὁ Σαούλ ἐγένετο δυστυχής.

Ὁ Δαβίδ ὅμως ἀγαποῦσε πολὺ τὸν βασιλέα καὶ ποτέ του δὲν εἶχε σκεφθῆ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον ἀπὸ αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Σαούλ ἐπῆρε τρεῖς χιλιάδας ἀνδρας καὶ ἐπῆγε νὰ ψάξῃ, διὰ νὰ εὕρῃ καὶ συλλάβῃ τὸν Δαβίδ. Ἐνῶ ἔψαχνεν εἰς ἓνα ὄρος, εὐρέθη ἐμπρὸς εἰς ἓν σπήλαιον καὶ κατάκοπος ὅπως ἦτο, ἐμπήκεν εἰς αὐτὸ νὰ ἀναπαυθῇ. Πρὸ ὀλίγου ὅμως εἶχεν ἀπὸ ἐκεῖ περάσει καὶ εἶχεν ἔμβει εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ ὁ Δαβίδ μὲ ὀλίγους συντρόφους του καὶ εἶχε προχωρήσει εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου.

Οἱ ἄνδρες τοῦ Δαβίδ, ὅταν εἶδαν τὸν Σαοὺλ νὰ ἐμβαίη εἰς τὸ σπήλαιον, εἶπαν :

— Ἐφθασε, Δαβίδ, ἡ ἡμέρα, πού ὁ Θεὸς παραδίδει τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ χέρια σου.

Ὁ Δαβίδ ὅμως, πού δὲν ἐσκέπτετο κακὸν διὰ τὸν Σαοὺλ, ἐσηκώθη, ἐπλησίασε προσεκτικὰ τὸν Σαοὺλ, ἐνῶ αὐτὸς ἔκοιματο καὶ ἔκοψεν ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμά του.

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ὁ Σαοὺλ ἐξύπνησε καὶ ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· ἐβγήκε τότε καὶ ὁ Δαβίδ, ἐφώναξεν εἰς τὸν Σαοὺλ καὶ εἶπε :

— Κύριέ μου, βασιλεῦ !

Καὶ ἔσκυψεν ὁ Δαβίδ μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, ἐπροσκύνησε καὶ εἶπε :

— Διὰ τί ἀκούεις ἐκείνους, πού σοῦ λέγουν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει τὸ κακὸν σου ; Εἶδαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου σήμερον, πῶς ὁ Θεὸς σὲ παρέδωκεν εἰς τὰ χέρια μου. Οἱ ἄνδρες μου εἶπαν νὰ σὲ θανατώσω· ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔχω κακὸν σκοπὸν διὰ σέ· ἴδε, πάτερ μου, τὸ κομμάτι τοῦ ἐνδύματός σου εἰς τὰς χεῖρας μου· κακίαν ἐγὼ δὲν ἔχω διὰ σέ· σὺ ὅμως μὲ καταδιώκεις. Ἄς κρίνη ὁ Θεὸς καὶ ἐμὲ καὶ σέ.

Ὁ Σαοὺλ ἐθαύμασε πολὺ τότε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δαβίδ :

— Ἡ φωνή σου εἶναι αὐτή, παιδί μου Δαβίδ !

Εἶπεν αὐτὰ μὲ συγκίνησιν καὶ ἔκλαυσε.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε :

— Σὺ, παιδί μου, εἶσαι περισσότερο δίκαιος ἀπὸ ἐμέ, διότι μοῦ ἔκαμες καλὸν ἀντὶ κακοῦ· σήμερα μοῦ ἔδειξες πολλὴν καλωσύνην. Ὁ Κύριος, παιδί μου, νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ καλόν, διὰ τὸ καλὸν πού μοῦ ἔκαμες.

Ἔτσι ὁ Δαβίδ καὶ ὁ Σαοὺλ ἀπὸ ἐχθροὶ πού ἦσαν, ἔγιναν φίλοι, ἔπειτα ἀπὸ τὴν καλὴν αὐτὴν πράξιν τοῦ Δαβίδ.

43. Ὁ Δαβίδ βασιλεύς.

(Β' Βασ. Ι, ε.)

Οἱ Φιλιισταῖοι εἶχαν ἔλθει νὰ πολεμήσουν μὲ τοὺς Ἑβραίους

εἰς τὸ ὄρος Γελβουέ. Ὁ Δαβὶδ δὲν ἦτο ἐκεῖ, διότι εἶχεν ὑπάγει νὰ καταδιώξῃ ἄλλους ἐχθρούς.

Τότε ἕνας ἄνθρωπος μὲ σχισμένα ἐνδύματα καὶ μὲ χῶμα εἰς τὴν κεφαλὴν ἦλθεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν Δαβίδ.

Ὅταν ὁ Δαβὶδ τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε :

Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς.

—Τί ἐγίνε καὶ εἶσαι ἔτσι; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, εἰπέ μου, πα-
ρακαλῶ.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶπεν, ὅτι ὁ στρατὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μά-
χην καὶ πολλοὶ ἀπέθαναν· ἀπέθανε μάλιστα καὶ ὁ βασιλεὺς
Σαοὺλ καὶ ὁ υἱὸς του Ἰωνάθαν.

Μόλις ὁ Δαβὶδ τὸ ἤκουσεν αὐτό, ἔσχισεν ἀπὸ τὴν λύπην
του τὰ ἐνδύματά του, ἔκλαυσεν ἕως τὸ βράδυ καὶ αὐτὸς καὶ

οί ἄνθρωποι του καὶ ἔκαμε διὰ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸν Ἰωνάθαν ἓνα ὄρατον ποίημα :

«Σὲ σᾶς τοὺς κάμπους, στὰ βουνὰ τῆς Γέλβονὲ
δροσιὰ ποτὲ μὴν πέση καὶ βροχή,
γιατὶ ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ Ἰωνάθαν ἔπασαν ἐκεῖ,
ποὺ ἀγαπημένοι ἦσαν πάντα στὴ ζωή.
Σὰν δύο λιοντάρια κι ἑλαφροὶ σὰν ἀετοὶ
στὴ μάχη πέσαν καὶ οἱ δυὸ οἱ δυνατοί».

Ἔπειτα ἔφυγε καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χεβρών. Ἐκεῖ ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα τὸν ἔκαμε βασιλέα της. Ὑστερα ἦλθαν καὶ αἱ ἄλλαι φυλαὶ εἰς τὸν Δαβίδ καὶ τοῦ εἶπαν :

— Ὅταν ἐξοῦσεν ὁ Σαοὺλ, σὺ μᾶς ἔσωζες· καὶ τώρα σὺ νὰ εἶσαι βασιλεὺς μας. Αὐτὸ θέλει καὶ ὁ Θεός.

Ἔτσι ὁ Δαβίδ ἐγίνε βασιλεὺς ὅλων τῶν Ἑβραίων.

Ὑστερα ὁ Δαβίδ ἦλθε νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιών, τὴν ὁποίαν κατεῖχαν ξένοι λαοί. Αὐτοὶ ὅμως τοῦ εἶπαν :

— Δὲν θὰ ἔμβῃς εἰς τὴν πόλιν, διότι καὶ οἱ χωλοὶ ἀκόμη καὶ οἱ τυφλοὶ θὰ σὲ πολεμήσουν.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Δαβίδ ἐνίκησε· διότι ὁ αἰώνιος Θεός ἦτο μαζί του, ἐπειδὴ ἦτο εὐσεβὴς βασιλεὺς.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε καὶ πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του, τὴν ὠχύρωσε δὲ καὶ τὴν ὠνόμασεν Ἰερουσαλήμ (κατοικίαν εἰρήνης).

Ὁ βασιλεὺς Δαβίδ ἔκαμε καὶ ἄλλους νικηφόρους πολέμους καὶ ἐμεγάλωσε τὸ κράτος του, πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ ὄρους Λιβάνου, πρὸς νότον μέχρι τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης, πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. Ἐλεγεν ὅμως πάντοτε, ὅτι βασιλέα τῶν Ἑβραίων τὸν ἔκαμεν ὁ Θεός καὶ ὁ Θεός ἐδόξασε τὴν βασιλείαν του.

44. Ὁ βασιλεὺς Δαβίδ λατρεύει τὸν Θεόν.

(B' Βασ. 6 ε.)

Ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς Δαβίδ ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους

του την Ἱερουσαλήμ, ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Διὰ τοῦτο διέταξε νὰ κάμουν νέαν ἄμαξαν καὶ νὰ βάλουν εἰς αὐτὴν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυρίου. Τοῦτο καὶ ἔγινεν.

Ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Χιλιάδες Ἑβραῖοι τὴν συνώδευαν καὶ μαζὶ ἔψαλλαν ὄλοι εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὄλοι ἔπαιζαν κύμβαλα, κιθάρας, σάλπιγγας καὶ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα. Ὁ Δαβὶδ ἦτο πρῶτος καὶ ἔψαλλε καὶ αὐτὸς μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του καὶ προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν.

Ὅταν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔμπαινε εἰς τὴν πόλιν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ εἶδε τὸν Δαβὶδ καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν της, ὅτι εἶναι ἐξευτελιστικὸν δι' ἓνα βασιλεῖα νὰ κάμνη ἔτσι.

Ἐφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο ἡ σκηνή, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐτοποθέτουσαν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔβαλαν αὐτὴν μέσα εἰς τὴν σκηνήν. Τότε ἔκαμεν ὁ Δαβὶδ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἔπειτα ἠυλόγησε τὸν λαὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ καθένας ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ ἐξηλθε νὰ συναντήσῃ τὸν βασιλεῖα, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσῃ. Ὅταν τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε:

— Σὰν μηδαμινὸς ἄνθρωπος ἔκαμες σήμερα σὺ, ὁ δοξασμένος βασιλεὺς, ποὺ ἔψαλλες καὶ προσηύχεσο εἰς τὸν Θεόν, καὶ οἱ ὑπήκοοί σου σὲ ἔβλεπαν.

Ἄλλ' ὁ Δαβὶδ εἶπεν εἰς τὴν ἀνόητον αὐτὴν γυναῖκα:

— Ἐπαιζα μουσικὴν καὶ ἔψαλλα εἰς τὸν Θεόν, ποὺ αὐτὸς μὲ ἔκαμε βασιλεῖα. Χάριν τοῦ Θεοῦ ἀκόμη καὶ θὰ ταπεινωθῶ. Αὐτὸς δοξάζει καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ὑπηκόους μου.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ δὲν ἀπέκτησεν υἱόν, ἕως ὅτου ἀπέθανε.

Κατόπιν ὁ Δαβὶδ ἐσκέφθη νὰ κτίσῃ Ναὸν εἰς τὸν Θεόν. Ἄλλ' ὁ Θεὸς παρήγγειλε νὰ κτίσῃ τὸν Ναὸν ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Σολομών.

Ἔτσι ὁ ἔνδοξος καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς δὲν ἔκτισε Ναὸν, ἄφησεν ὅμως ἓνα ἄλλο μνημεῖον, τὸ ὁποῖον σφάζεται μέχρι σήμερον. Εἶναι οἱ ὠραῖοι ὕμνοι του εἰς τὸν Θεόν, οἱ Ψαλμοί, τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκομεν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

45. Ὁ Δαβὶδ τιμωρεῖται.

(B' Βασ. ΙΙ ξ.)

Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς βοηθεῖ. Τοὺς κακοὺς δὲν τοὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς τιμωρεῖ.

Ὅσον καιρὸν ὁ Δαβὶδ ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἔκαμνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς τὸν ἐβοηθοῦσε· πάντοτε εἰς τοὺς πολέμους ἐνικοῦσε καὶ ὄταν ἐκινδύνευεν, ἐσώζετο.

Ἀλλὰ καμμιά φορὰ ὁ ἄνθρωπος κάμνει καὶ λάθη· ἔτσι καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι δίκαιος, ἔστειλε τὸν προφήτην Νάθαν νὰ μαλώσῃ τὸν Δαβὶδ διὰ τὰ λάθη του.

Ὁ Νάθαν ἐπῆγεν· ἦτο ἀυστηρός· δὲν ἐφοβεῖτο, διότι ἤρχετο κατ' ἐντολήν τοῦ Θεοῦ.

Παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ διηγήθη μίαν μικρὰν ἱστορίαν, διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ αἰσθανθῇ τὸ σφάλμα του.

—Ἦτο, εἶπεν, εἰς μίαν πόλιν ἕνας πλούσιος καὶ ἕνας πτωχός. Ὁ πλούσιος εἶχε ποίμνια πολλά. Ὁ πτωχός εἶχε μόνον ἕνα ἄρνι. Ἦλθε διαβάτης εἰς τὸν πλούσιον καὶ αὐτὸς ἐλυπήθη νὰ σφάξῃ ἕνα ἀπὸ τὰ ἰδικὰ του ἄρνιά, διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν διαβάτην καὶ ἔσφαξε τὸ ἄρνι τοῦ πτωχοῦ.

Μόλις ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Δαβὶδ, ἐθύμωσε πολύ.

—Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄδικος ἄνθρωπος; εἶπεν. Εἰς τὸ βασίλειόν μου εἶναι; πρέπει νὰ τιμωρηθῇ.

Τότε ὁ Νάθαν ἀπήντησεν :

—Αὐτὸς εἶσαι σὺ!

Ἐλυπήθη πολὺ δι' αὐτὸ ὁ Δαβὶδ· συνησθάνθη τὰ σφάλματά του καὶ εἶπεν : Ἠμάρτον.

Ἐπειτα ὁ προφήτης Νάθαν εἶπεν :

— Ὁ Θεὸς θὰ σὲ τιμωρήσῃ διὰ τὸ κακὸν ποῦ ἔκαμες.

Καὶ πράγματι!

Ἐν τέκνον του ἀρρώστησε καὶ ἀπέθανεν. Ἐν ἄλλο τέκνον του, ὁ Ἀβεσαλώμ, ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀβεσαλώμ ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός του.

Καὶ ὡσὰν νὰ μὴ ἔφθαναν αὐτὰ, ὁ Ἀβεσαλώμ ἐφονεύθη.

Ὁ Δαβὶδ ἦτο δι' αὐτὸ ἀπαρηγόρητος καὶ ἐζήτησε παρη-

γορίαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν συναισθάνεται τὸ σφάλμα του καὶ συνεχώρησε τὸν Δαβίδ, ἔσωσε δὲ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους, ποὺ εἶχαν πάλιν ἐπιτεθῆ ἔναντίον τῶν Ἑβραίων.

Ὁ Δαβίδ τότε ἔψαλλεν εἰς τὸν Θεόν :

*«Ὁ Κύριος εἶναι στήριγμά μου καὶ ἐλευθερωτής·
ὁ Κύριος εἶναι βράχος καὶ ἀπολυτρωτής.
Τὰ κύματα ὅταν μὲ περιεκύκλωσαν
καὶ ἀνομίας χεῖμαρροι μ' ἐτρόμαξαν,
τοῦ Ἄδου οἱ πόνοι σὰν καὶ αὐτοὶ μ' ἐκύκλωσαν,
σαλεύθη ἡ γῆ καὶ ἔτρεμε ὁ οὐρανός.
Παντοῦ βροντή, καπνός, φωτιά ἀνέβαινε·
φανήκαν τότε τῆς θαλάσσης οἱ βυθοί·
τότε ἔστειλες βοήθεια καὶ μ' ἔσωσες, Θεέ».*

46. Ὁ βασιλεὺς Σολομών.

(Γ' Βασ. 2 ε.)

Μετὰ τὸν Δαβίδ βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων ἐγένεν ὁ υἱὸς του Σολομών εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν. Μόλις ὁ Σολομών ἐγένε βασιλεὺς, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὸν ὕπνον του παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε :

—Τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω ;

Ὁ νέος βασιλεὺς ἀπήντησε :

—Κύριε, Σὺ ἔκαμες μέγα ἔλεος εἰς τὸν πατέρα μου Δαβίδ καὶ ἦτο δίκαιος βασιλεὺς. Σὺ ἔκαμες ἐμὲ βασιλέα. Ἐγώ, Κύριε, εἶμαι μικρὸν παιδί· δὲν γνωρίζω, πῶς νὰ φέρωμαι. Δός μου σοφίαν, διὰ νὰ εἶμαι δίκαιος.

Ὁ Θεὸς ἠὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν γνωστικὴν αὐτὴν ἀπάντησιν τοῦ Σολομώντος καὶ τοῦ ἔδωκεν ὄχι μόνον σοφίαν ἀλλὰ καὶ μακροβιότητα καὶ πλοῦτη.

Τὰ κράτη τότε μόνον προοδεύουν καὶ εὐτυχοῦν, ὅταν τὰ ἄτομα συνεργάζονται καὶ δὲν ὑπάρχουν ἔριδες μετὰξὺ των.

Ὁ Σολομών πρῶτα πρῶτα ἐφρόντισε νὰ στερεώσῃ τὴν

ἑσωτερικὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ κράτος του καὶ ἔπειτα νὰ γίνῃ φίλος μὲ τὰ γειτονικὰ κράτη. Τὸ ἐπέτυχεν. Ἔμεινεν ἔτσι ἡσυχος καὶ ἔκαμε πολλὰ ἔργα :

Διήρесе τὸ κράτος του εἰς ἐπαρχίας.

Ἐξέλεξε συμβούλους ἀνθρώπους σοφούς.

Ἐγνώριζεν, ὅτι διὰ νὰ εἶναι ἓνα κράτος ἡσυχον ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, πρέπει νὰ ἔχη ἰσχυρὸν στρατόν. Διὰ τοῦτο διωργάνωσε τὸν στρατόν· ἐπρομηθεύθη ἄρματα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὰ ὅποια δὲν ἐχρησιμοποιοῦν ἕως τότε οἱ Ἑβραῖοι, ἔφε-
ρεν ἵππικόν καὶ διωργάνωσε τὸ πεζικόν.

Ἐμελέτα πολύ, ἔμαθε μαθηματικά καὶ φιλοσοφίαν καὶ συνέγραψε βιβλία.

Ἐφύτευσεν ἀμπέλους καὶ πολλὰ δένδρα.

Ἐναυπήγησε πλοῖα, τὰ ὅποια εἰς τὴν ἐποχὴν του ἔφθαναν μέχρι τῆς Ἰσπανίας.

Ἐκτίσε διὰ πρώτην φοράν αὐτὸς εἰς τοὺς Ἑβραίους ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ Ναόν.

47. Ὁ Ναός.

(Γ' Βασ 5. ε. Ἰεζ. 41 ε.)

Αὐτὸ ποῦ ἐδόξασε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα τὸν βασιλέα Σολομώντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν.

Ὁ Θεὸς βέβαια δὲν κατοικεῖ εἰς ναοὺς, ποῦ κτίζουν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ τὸν λατρεύωμεν μὲ τὴν καρδιά μας.

Μία καρδιά ἀρκεῖ, διὰ νὰ εἶναι Ναός τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν τὸν ναὸν ἡμεῖς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μας δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸν ἴδωμεν· ὁ Θεὸς ὅμως τὸν βλέπει. Βλέπει, ἂν τὸν ἀγαπῶμεν καὶ τότε μᾶς ἀγαπᾷ.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τοὺς ναοὺς ποῦ κτίζομεν, καὶ ἐκεῖ λατρεύεται ὁ Θεός· διότι ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι προσεύχονται μαζί.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομών ἔκτισε ναόν, διὰ νὰ μαζεῦεται ἐκεῖ ὅλος ὁ λαὸς τῶν Ἑβραίων καὶ τὰ προσφέρῃ θυσίας.

Ὁ ὠραῖος ναός, τὸν ὁποῖον ὁ Σολομών ἔκτισεν, ἔγινε :

Α'. Διὰ τοὺς ἀνθρώπους· διότι ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐμαζεύοντο νὰ προσεύχωνται.

Β'. Διὰ τὸν Θεόν· διότι ἐκεῖ εἰς τὸν Θεὸν θὰ προσήχοντο.

Ἦτο χωρισμένος εἰς δύο μέρη· εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Πρὸ τοῦ Ναοῦ ἦτο ὁ Πρόναος. Γύρω ἀπὸ τὸν Ναὸν ἦτο μεγάλη αὐλή.

Ἦτο δὲ θαῦμα ὠραιότητος καὶ μεγαλοπρεπείας.

Ἄπ' ἔξω εἶχε λίθους πελεκητούς, ἀπὸ μέσα εἶχε πολύτιμον ξυλείαν καὶ ἦτο ἐπίχρυσος, στολισμένος μὲ ἀνάγλυφα Χερουβείμ, φοινίκων, ἀνθέων καὶ μὲ πολυτίμους λίθους.

Ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια χιλιάδες τεχνιτῶν εἰργάσθησαν δι' αὐτόν.

Ὅταν ὁ ναὸς ἦτο ἔτοιμος, ὁ βασιλεὺς Σολομῶν μὲ μεγάλην πομπὴν καὶ μὲ μεγάλην εὐλάβειαν μετέφερε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Προσέφερε μεγαλοπρεπῆ θυσίαν, γονυπετῆς δὲ μὲ τὰς χεῖρας ὑψωμένας προσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν, ἐνῶ χιλιάδες Ἑβραῖοι γονυπετεῖς καὶ αὐτοὶ μαζί προσήχοντο:

*«Θὰ κατοικήσῃ ἀλήθεια εἰς τὴ γῆ Θεός!
Ἄλλὰ ὁ Οὐρανὸς δὲν φθάνει, Κύριε,
γιὰ νὰ χωρέσῃ Σέ. Ἔχε τὸ βλέμμα Σου
στὴν προσευχή μας, ὅταν ὁ λαὸς κι ἐγὼ
εὐχόμεθα μαζί ἐδῶ διὰ παντός».*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
ΤΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

48. Τὸ βασιλεῖον τῶν Ἑβραίων χωρίζεται εἰς δύο :
Τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Ἰσραὴλ (975 π.Χ.)
(Γ' Βασ. 11 ε')

Εἰς τὰ τελευταῖα του χρόνια ὁ Σολομῶν ἐλησμόνησε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ δὲν ἠκολούθει τὰς ἐντολάς του.

Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐφανερώθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἐπειδὴ δὲν ἐκτελεῖς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ ἀφαιρέσω τὴν βασιλείαν καὶ θὰ τὴν δώσω εἰς τὸν δοῦλον σου. Χάριν ὅμως τοῦ πατρός σου Δαβίδ, δὲν θὰ τὸ κάμω αὐτό, ἐν ὄσῳ ζῆς, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν σου. Δύο φυλάς μόνον θὰ ἀφήσω εἰς τὸ παιδί σου.

Μίαν ἡμέραν τὸ παιδί ἐνὸς δούλου τοῦ Σολομῶντος, ὁ Ἱεροβοάμ, ἐβγήκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὸν δρόμον συνήντησεν αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά, ὁ ὁποῖος ἐφοροῦσε καινούργιον ἔνδυμα. Οἱ δύο τους ἦσαν μόνοι εἰς τὴν πεδιάδα.

Ὁ Ἀχιά τότε ἔπιασε τὸ ἔνδυμά του, τὸ ἔσχισεν εἰς δέκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ :

— Πάρε σὺ δέκα κομμάτια, διότι ἔτσι λέγει ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ: Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος εἰς δύο καὶ θὰ δώσω εἰς σὲ τὰς δέκα φυλάς.

Ἄφου ἀπέθανεν ὁ Σολομῶν, ἔγινε βασιλεὺς ὁ υἱός του,

ὁ Ροβοάμ. Ὁ Ἱεροβοάμ τότε μαζί με τὸν λαὸν παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ περιορίσῃ τοὺς φόρους, πού εἶχεν ἐπιβάλει ὁ πατήρ του Σολομών, διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἔργα πού ἔκαμεν. Ὁ Ροβοάμ ἐζήτησε τὴν συμβουλήν τῶν γερόντων συμβούλων τοῦ πατρὸς του.

Αὐτοὶ τὸν συνεβούλευσαν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν λαόν, νὰ φερθῇ με εὐγένειαν πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τοὺς φόρους. Ὁ Ροβοάμ ὅμως δὲν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν φρόνιμον συμβουλήν, ἀλλὰ τὴν γνώμην τῶν ἀνοήτων φίλων του, οἱ ὅποιοι ἦσαν νέοι καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐλάφρυνε τοὺς φόρους, ἀλλὰ ὠμίλησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ με κακὸν τρόπον. Εἶπεν εἰς αὐτούς :

— Ὁ πατέρας μου σὰς ἐβάρυνεν ὀλίγον, ἐγὼ θὰ σὰς βαρύνω περισσότερον. Ὁ πατέρας μου σὰς ἐπαίδευσεν με μάστιγας, ἐγὼ θὰ σὰς παιδεύσω ἀκόμη περισσότερον.

Δι' αὐτὸ ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε. Δέκα φυλαὶ ἔκαμαν ἀνεξάρτητον βασιλείον με βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ, ὅπως εἶχεν εἶπει ὁ Θεός.

Τὸ βασιλείον τοῦτο ὠνομάσθη βασιλείον τοῦ Ἰσραήλ καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχέμ καὶ κατόπιν τὴν Σαμάρειαν.

Αἱ ἄλλαι δύο φυλαὶ, τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, διετήρησαν τὸν Ροβοάμ ὡς βασιλέα καὶ ἔκαμαν τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα με πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ι. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

49. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ Ἱεροβοάμ τιμωρεῖται.

(Γ' Βασ. 12 ε.)

Ὁ Ἱεροβοάμ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεὺς, δὲν ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν Θεόν. Διὰ νὰ μὴ πηγαίνουν οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ προσκυνοῦν εἰς τὸν Ναόν, κατεσκεύασε δύο χρυσοὺς μόσχους καὶ τοὺς ἔστησε τὸν ἕνα εἰς τὴν πόλιν Βαιθὴλ καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὴν πόλιν Δάν, δηλαδὴ εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ βασιλείου του· εἶπε δὲ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας :

Αὐτοὶ εἶναι οἱ θεοὶ σου, Ἰσραὴλ πού σε ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ λαὸς ἐπροσκυνοῦσεν αὐτοὺς τοὺς ψευδεῖς θεοὺς.

Τότε ἓνας ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Βαιθήλ, τὴν ὥραν πού ὁ Ἱεροβοάμ ἦτο εἰς τὸ θυσιαστήριον, διὰ νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ καταστρέψῃ αὐτὸ τὸ θυσιαστήριον.

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀρρώστησεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἱεροβοάμ.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἱεροβοάμ εἰς τὴν γυναῖκα του :

— Πήγαινε εἰς τὴν πόλιν Ζηλῶ, ὅπου εἶναι ὁ προφήτης Ἀχιά· αὐτὸς θὰ σοῦ εἶπῃ τί θὰ γίνῃ τὸ παιδί.

Ἐπῆγεν ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ εἰς τὴν Ζηλῶ καὶ ἐμπήκεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀχιά.

Ὁ Ἀχιά δὲν ἔβλεπεν, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ γέρον. Ὁ Θεὸς ὅμως ἐφανέρωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ γυναῖκα πού ἔρχεται, εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ· καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἀχιά.

— Γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ, εἶμαι ἀπόστολος σκληρῶν ἀγγελιωῶν. Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου καὶ νὰ εἶπῃς εἰς τὸν ἄνδρα σου :

— Αὐτὸ λέγει ὁ Θεός :

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σε ἔκαμε βασιλέα καὶ σὺ δὲν ἐστάθης πιστὸς εἰς τὸ θέλημά του καὶ ἔκαμες ἄλλους θεοὺς, διὰ τοῦτο θὰ φέρω κακὸν εἰς τὴν οἰκογένειάν σου. Τὴν ὥραν πού θὰ μπαίνῃς εἰς τὸ σπίτι σου, τὸ παιδί θὰ ἀποθάνῃ. Θὰ καταστραφῇ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ. Οἱ κάτοικοι θὰ διασκορπισθοῦν.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Ἱεροβοάμ κατατρομαγμένη ἀπὸ τὴν φοβερὰν προφητείαν ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν της.

Τὴν ὥραν πού ἔμπαινε, ἀπέθανε τὸ παιδί της, ὅπως εἶχεν εἶπει ὁ Θεός.

50. Οἱ Προφῆται.

Ὁ Ἀχιά ἦτο ὁ προφήτης, ὁ ὁποῖος, ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, εἶχε παραγγεῖλει εἰς τὸν βασιλέα Ἱεροβοάμ, ὅτι καὶ τὸ παιδί του θὰ ἀποθάνῃ καὶ τὸ βασιλεῖόν του θὰ καταστραφῇ. Δὲν ἦτο ὅμως ὁ μόνος προφήτης ὁ Ἀχιά. Ὁ Θεὸς εἶχε στείλει καὶ εἰς τὸν βασιλέα Δαβὶδ ἄλλον προφήτην, διὰ νὰ τὸν μαλώσῃ, ἐπειδὴ

δὲν εἶχε κάμει τὸ θέλημά του. Αὐτὸς ὁ προφήτης ἦτο ὁ Νάθαν. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Νάθαν ὁ Θεὸς εἶχε στείλει ἄλλους ἀνθρώπους νὰ φανερώσῃ τὸ θέλημά Του.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐφανερώσαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγοροῦσαν τοὺς συμπατριώτας των, ὅταν αὐτοὶ ὑπεδουλοῦντο εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἢ τοὺς εὕρισκαν ἄλλα δυστυχήματα. Παρουσιάζοντο πάντοτε μὲ πολὺ θάρρος καὶ ὠμιλοῦσαν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι οἱ προφῆται.

Οἱ προφῆται ἤρχιζαν νὰ διδάσκουν μετὰ τὴν κλήσιν των, δηλαδὴ ἀπὸ τότε ποῦ ὁ Θεὸς τοὺς ἐκαλοῦσε καὶ τοὺς διέτασσε νὰ διδάξουν τὸν λαόν.

Εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔδιδε τὴν δύναμιν νὰ κάμουν καὶ θαύματα ἀκόμη καὶ τὸ κυριώτερον, εἰς πολλοὺς ἐφανερώσεν, ὅτι θὰ στείλῃ τὸν μονογενῆ υἱόν του Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

51. Ὁ Προφήτης Ἡλίας.

(Βασ. Γ'. 17 ε.)

Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν προφήτην Ἡλίαν τὴν ἐποχὴν ποῦ βασιλεὺς ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἀχαάβ.

Ὁ προφήτης αὐτὸς ἐζοῦσεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατέβαιναν εἰς τὰς πόλεις, μόνον ὅταν ὁ Θεὸς τοῦ ἔλεγε νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ διδάξῃ.

Εἰς τὰ βουνὰ ποῦ ἐζοῦσεν ὁ προφήτης, δὲν ἤμποροῦσε νὰ εὔρῃ τροφήν· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε τροφήν μὲ ἓνα κόρακα.

Κάποτε ποῦ ἔπεσε μεγάλη πείνα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν.

— Πήγαινε εἰς τὰ Σαρεπτά τῆς Σιδῶνος καὶ κάθισε ἐκεῖ.

Ὁ προφήτης ἐπῆγεν. Ὅταν ἔμπαιναν εἰς τὴν πόλιν, εἶδεν εἰς τὴν πύλιν αὐτῆς μίαν γυναῖκα, ἢ ὁποία ἐμάζευε ξύλα. Κουρασμένος καὶ πεινασμένος καθὼς ἦτο, λέγει εἰς αὐτήν.

— Δός μου ὀλίγον ὕδωρ νὰ πῖω καὶ ψωμί νὰ φάγω.

Ἡ γυνὴ ἀπήντησεν :

— Ἐχω εἰς τὴν οἰκίαν μου ὀλίγον ἄλευρον καὶ ὀλίγον ἔλαιον· θὰ κάμω μίαν πίταν· ἔλα νὰ φάγῃς.

Ὁ προφήτης τῆς εἶπε :

— Τὸ ἄλευρον καὶ τὸ ἔλαιον ποὺ ἔχεις, δὲν θὰ τελειώσουν, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ πείνα.

Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ τὸ μόνον παιδί, ποὺ εἶχεν ἡ γυναίκα αὐτή. Ὁ Ἡλίας τὴν ἐλυπήθη καὶ τὸ ἀνέστησεν.

Ἐνα ἄλλο θαῦμα ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἡλίας, εἶναι τὸ ἑξῆς : Πολλοὶ Ἑβραῖοι δὲν ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ τὸν Βάαλ. Οἱ εἰδωλολάτραι ἱερεῖς ἔκαμαν εἰς αὐτὸν θυσίαν.

Ὁ προφήτης, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ἐννοήσουν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουν εἰς αὐτὸν τὸν ψευδῆ θεόν, εἶπε :

— Νὰ πάρουν ἕνα μόσχον οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ. Θὰ πάρω καὶ ἐγὼ ἕνα μόσχον. Θὰ τοὺς κομματιάσωμεν καὶ θὰ τοὺς θέσωμεν εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα καὶ θὰ παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ καοῦν μόνον οἱ μόσχοι, ὡς θυσία. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν των. Ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐὰν ὁ θεὸς τῶν ἱερέων αὐτῶν ρίψῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἄς πιστεύσετε εἰς αὐτόν. Ἐὰν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ρίψῃ πῦρ εἰς τὴν ἰδικὴν μου θυσίαν, τότε νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν ἰδικόν μου, τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Αὐτὰ εἶπεν. Αὐτοὶ ἐδέχθησαν.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ ἠτοίμασαν τὴν θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσαν πῦρ. Ἡτοίμασε καὶ ὁ Ἡλίας τὴν ἰδικὴν του θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσε καὶ αὐτὸς πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Πρῶτοι ἤρχισαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ. Παρακαλοῦσαν τὸν θεὸν των, ἀλλ' οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις, δηλαδὴ κανεῖς δὲν τοὺς ὠμιλοῦσεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, κανεῖς δὲν τοὺς ἤκουεν.

Ὁ Ἡλίας τοὺς ἐνέπαιζε καὶ τοὺς ἔλεγε :

— Φωνάξατε πῶς δυνατὰ. Ὁ θεὸς σας φαίνεται θὰ ὀμίλῃ ἢ ἴσως ἔχει ἐργασίαν ἢ εἶναι εἰς ὁδοιπορίαν ἢ θὰ κοιμᾶται. Περιμένετε, θὰ ἐξυπνήσῃ!

Αὐτοὶ ἐφώναζαν, ἀλλ' ὁ θεὸς των δὲν ἤκουε καὶ δὲν ἔστειλε πῦρ.

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Ἥλια. Εἶπεν εἰς τὸν λαόν :
—Ἐλάτε κοντὰ μου.

ἽΟλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπληρίσασαν. Εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω ἦτο ὁ μόσχος· ἀπὸ κάτω ἦσαν τὰ ξύλα.

ἽΟ Ἥλιας ἀνέρχεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Προσηυχῆθη τότε ὁ προφῆτης καὶ εἶπε :

—Θεὸ τοῦ Ἰβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ἄς μάθουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Θεός, ὁ μόνος καὶ ἀληθινός

Καὶ ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκαυσε τὰ σφάγια, ποὺ ἦσαν εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Οἱ Ἰβραῖτοι εἶδαν αὐτό, ἐθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Τὸν προφήτην Ἑλίας τὸν ἐπῆρε ζωντανὸν ὁ Θεὸς εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ πυρίνην ἄμαξαν.

Πρὶν ἀναβῆ ὁ Ἑλίας εἰς τὸν οὐρανόν, ἄφησε διάδοχόν του τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

52. Ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος

(Δ' Βασ. 4 ε.)

Κάποτε ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὴν πόλιν Σουνημ. Ἐκεῖ ἔμενε μία γυναίκα, ἣ ὅποια δὲν εἶχε παιδιά. Αὐτὴ ἡ γυναίκα ἐκράτησε τὸν προφήτην εἰς τὴν οἰκίαν της, τὸν ἐπεριποιήθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνδρα της :

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· ἄς ἐτοιμάσωμεν λοιπὸν μέρος εἰς τὴν οἰκίαν μας, διὰ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ μένη εἰς ἡμᾶς, ὅταν περνᾷ ἀπὸ τὴν πόλιν μας.

Ὁ σύζυγός της ἐδέχθη. Αὐτὴ ἠτοίμασε τότε ἓνα δωμάτιον διὰ τὸν προφήτην.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἐλισσαῖος εἶπεν εἰς αὐτὴν τὴν γυναίκα :

— Σὺ ἐφρόντισες πολὺ δι' ἐμέ. Λοιπὸν τὸ ἐρχόμενον ἔτος θὰ ἔχῃς εἰς τὰς ἀγκάλας σου παιδί.

Ὅπως ὁ προφήτης εἶπεν, ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἔδωσεν ὁ Θεὸς καὶ ἡ γυναίκα αὐτὴ ἀπέκτησε παιδί.

Ὅταν αὐτὸ ἐμεγάλωσεν, ἐπῆγε μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ πατρὸς του, ὅπου ἐθήριζαν οἱ θερισταί. Ἐκεῖ ἔξαφνα ἐφώναξε: Τὸ κεφάλι μου! Τὸ κεφάλι μου! Καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀναίσθητον. Τὸ μετέφεραν ἀμέσως εἰς τὴν μητέρα του, ἀλλ' ἐξεψύχησεν εἰς τὰ γόνατά της. Τὸ παιδί, πεθαμένον ὅπως ἦτο, τὸ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ Ἐλισσαίου.

Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ τότε καταλυπημένη ἐπῆγε νὰ εὔρη τὸν προφήτην εἰς τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπου ἔμενεν. Ὅταν δὲ τὸν εὔρεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια του καὶ μὲ δάκρυα τοῦ εἶπεν, ὅτι τὸ παιδί της ἀπέθανεν.

Ὁ προφήτης εἶδεν, ὅτι ἡ γυναίκα ἦτο πολὺ λυπημένη καὶ ἦλθε μαζί της εἰς τὴν οἰκίαν της, ὅπου εἶχαν τὸ παιδί νεκρόν.

Ἐκλείσει τότε ὁ προφήτης τὴν θύραν, προσηυχῆθη εἰς τὸν

Θεόν και ανέστησε τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἔδωσε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του. Τότε αὐτὴ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ προφήτου και ἠὐχαρίστησεν αὐτόν.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἔκαμε και ἄλλα θαύματα. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι και τοῦτο :

Ὁ Νεεμάν, ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἦτο λεπρός. Αὐτὸς εἶχε μίαν δούλην ἀπὸ τὸ βασιλείον τοῦ Ἰσραήλ.

Μίαν ἡμέραν ἡ δούλη εἶπε :

—Μακάρι νὰ ἐπήγαιεν ὁ κύριος εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας· θὰ ἐγίνετο καλά.

Ἐπῆγε μὲ τὴν ἄμαξαν ὁ Νεεμάν και ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προφήτου. Ὁ προφήτης, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, παρήγγειλεν εἰς τὸν Νεεμάν :

—Πήγαινε εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν νὰ λουσθῆς ἐπτά φορὰς και θὰ γίνῃς καλά.

Ὁ Νεεμάν ἐθύμωσε και ἔφυγε λέγων :

—Ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἔβγαιεν ἔξω και θὰ ἐζητοῦσε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ κάμῃ καλά. Οἱ ποταμοὶ τῆς Δαμασκοῦ εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Θὰ ὑπάγω και θὰ λουσθῶ εἰς αὐτούς.

Οἱ δούλοι του ὅμως ἐπλησίασαν και τοῦ εἶπαν :

—Στρατηγέ, ἀφοῦ ὁ προφήτης σοῦ ζητεῖ νὰ λουσθῆς εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, πρέπει νὰ κάμῃς ὅπως σοῦ εἶπεν.

Ὁ Νεεμάν ἤκουσε τὴν φρόνιμον συμβουλὴν τῶν δούλων του, ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἐλούσθη, ὅπως εἶχεν εἶπει ὁ προφήτης και ἔγινε καλά.

53. Ὁ Προφήτης Ἀμώς.

(Ἀμ.)

Εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου ἦτο ὁ χρυσοῦς μὸσχος, ἐγίνετο κάποτε μία εἰδωλολατρικὴ ἑορτή. Τὰ μουσικὰ ὄργανα ἔπαιζαν και οἱ ἄνθρωποι μὲ θόρυβον πολὺν ἔψαλλαν και ἐφώναζαν εἰς τὸν χρυσοῦν μὸσχον, πού εἶχον διὰ θεόν των.

Ἐξαφνα μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον ἐπροχώρησεν ἕνας ἄγνωστος. Ἐφθασεν εἰς τὰ σκαλιὰ τοῦ ἀγάλματος και ἀνέβη εἰς

αυτά. "Όλοι, όταν τὸν εἶδαν, ἐσιώπησαν. Ἦτο ὁ Ἄμώς, βοσκὸς ἀπὸ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα.

Ὁ Ἄμώς ὠμίλησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τὸν παρατηροῦσαν ἄφωνοι καὶ εἶπε :

— Σεῖς, παιδιὰ τοῦ Ἰσραήλ, ἀκούσατε τὰ λόγια, ποὺ λέγει ὁ Θεός :

Ἐγὼ σὰς ἀνέβασα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ σὰς ἠγάπησα περισσότερο ἀπὸ ὄλους τοὺς λαούς. Σεῖς ὅμως ἐγίνατε φιλάργυροι καὶ ἄδικοι. Διὰ τοῦτο ἐμίσησα τὰς ἐορτάς σας καὶ τὰς θυσίας σας.

Πάυσετε τὴν μουσικὴν. Δὲν θὰ ἀκούσω ὅ,τι καὶ ἄν ψάλλετε. Θέλω νὰ κάμετε πάντοτε τὸ θέλημά μου. Θέλω νὰ εἴσθε πάντοτε δίκαιοι.

Ὁ εἰδωλολάτρης ἱερεὺς Ἀμασίας εἶπεν εἰς τὸν Ἄμώς :

— Φύγε ἀπ' ἐδῶ καὶ πήγαινε νὰ προφητεύσης εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα.

Ἄλλ' ὁ προφήτης εἶπεν εἰς αὐτόν :

— Δὲν ἤμην ἐγὼ προφήτης, οὔτε υἱὸς προφήτου, ἀλλὰ βοσκὸς καὶ ἐμάζευα συκόμουρα. Μὲ ἐπῆρε λοιπὸν ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ ποιμνίόν μου καὶ μοῦ εἶπε : πήγαινε καὶ προφήτευσε εἰς τὸν λαὸν μου Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο ἔτσι λέγει ὁ Κύριος :

Τὰ παιδιὰ σου θὰ ἀποθάνουν καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ θὰ καταστραφῆ, οἱ δὲ κάτοικοι θὰ μεταφερθοῦν αἰχμάλωτοι μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

Ὁ προφήτης Ἄμώς προεἶπεν ἀκόμη, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ δεχθοῦν ὅλοι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

*«Θὰ ξαναστήσω τὴ σκηνὴ τοῦ Βασιλιᾶ Δαβὶδ,
γὰ νὰ τῆγε κληρονομήσουν ὅλοι οἱ λαοί.
Εὐτυχία θὰ ὑπάρξῃ στὸν κόσμον.
Θὰ στάζουν τότε μέλι ὅλα τὰ βουνά,
θὰ γέουν οἱ λόφοι τότε ἀγαθὰ !»*

54. Ὁ Ἰωνᾶς.

(Ἰων.)

Εἰς τὴν Νινευτὶ τῆς Ἀσσυρίας ἦτο μεγάλη ἀσέβεια. Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰωνᾶν, ὁ ὁποῖος ἦτο Ἑβραῖος, νὰ ὑπάγῃ

εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην πόλιν καὶ νὰ κηρύξη εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν. Ὁ Ἰωνᾶς δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ, ἐπειδὴ οἱ Ἀσσύριοι ἦσαν εἰδωλολάτραι· δι' αὐτὸ ἤλθεν εἰς τὴν Ἰόππην καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν πλοῖον, ποῦ ἐπήγαιναν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Τὸ πλοῖον ἐταξίδευσεν ἀρκετά. Ἦτο ὠραία καλοκαιρία καὶ ἐφυσσοῦσεν οὖριος ἄνεμος. Ἐξαφνα ὁ ἄνεμος ἔγινε πολὺ δυνατὸς καὶ τὰ κύματα πανύψηλα ἐσκέπαζαν τὸ πλοῖον· ὅλοι ἔντρομοὶ ἀνησυχοῦσαν· ἐπίστευαν, ὅτι ἔφθασε τὸ τέλος των. Μόνον ἓνας δὲν ἐφοβεῖτο, ὁ Ἰωνᾶς, ὁ ὁποῖος ἤσυχος ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου. Οἱ ἄλλοι ἐκώπηλατοῦσαν, ἐφώναζαν μὲ ἀπελπισίαν, ἔρριπταν φορτία εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ γίνῃ τὸ πλοῖον ἐλαφρότερον καὶ προσηύχοντο, διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν τρομερὰν τρικυμίαν.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἔβλεπε τὸν Ἰωνᾶν. Ἀνησύχησε δι' αὐτὸ καὶ κατέβη εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου, μήπως τὸν εὔρῃ. Τότε εἶδεν, ὅτι ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο καὶ τοῦ εἶπε :

—Σὺ τί κάμνεις ἐδῶ ; δὲν ἐξυπνᾶς ; πνιγόμεθα ! Παρακάλεσε καὶ σὺ τὸν Θεόν σου, ὅπως κάμνουν καὶ οἱ ἄλλοι, μήπως μᾶς ἐλεήσῃ καὶ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὸ ναυάγιον.

Ὁ Ἰωνᾶς τότε ἐσηκώθη· εἶδεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀνάστατοι. Ἐπειδὴ ἀπηλπίσθησαν, εἶπον.

—Ἄς ρίψωμεν κλήρους, διὰ νὰ ἴδωμεν, ποῖος πταίει ποῦ γίνεται αὐτὸ τὸ κακόν.

Ἐρριψαν κλήρους καὶ ὁ κλήρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν.

Ὅλοι τότε ἐγύρισαν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπαν :

—Τί ἔχεις κάμει καὶ εἶναι ὁ Θεὸς τόσον ὠργισμένος ; ποῖος εἶσαι ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ ποῖας φυλῆς εἶσαι ;

Τότε ὁ Ἰωνᾶς εἶπε τί εἶχε γίνει καὶ παρεκάλεσε νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι αὐτὸς ἔπταιε διὰ τὴν τρικυμίαν.

Τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἓνα κῆτος ὅμως τὸν κατέπιε καὶ ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας τὸν ἔβγαλεν εἰς τὴν ξηράν.

Μόλις ὁ Ἰωνᾶς ἐβγήκεν εἰς τὴν ξηράν, ἐπῆγεν εἰς τὴν Νινευῖ, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐδίδαξεν, οἱ κάτοικοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς τοὺς συνεχώρησεν. Ὁ Ἰωνᾶς ἐβγήκεν ὕστερα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἔκαμε μίαν καλύβην καὶ ἐκά-

θητο κάτω ἀπὸ αὐτὴν. Ὁ Θεὸς διέταξε τότε νὰ φυτρώσῃ ἐκεῖ μίαν κολοκύνθη. Αὐτὴ ἐφύτρωσεν, ἐμεγάλωσεν, ἔκαμε σκιάν καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἀνεπαύετο ὁ Ἰωνᾶς. Τοῦτο ὅμως δὲν διήρκεσε πολὺ, διότι ὁ Θεὸς διέταξε σκώληκα, ὁ ὁποῖος ἐξήρανε τὴν κολοκύνθη. Δὲν ἔφθασεν αὐτό: ὁ Θεὸς διέταξε νὰ φυσήσῃ καὶ ἄνεμος καυστικός ἀνατολικός. Ὁ Ἰωνᾶς ἔτσι ἐκαίετο ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἐβασανίζετο καὶ ἐστενοχωρεῖτο.

Τότε ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν:

— Ἰωνᾶ, ἐλυπήθης ποῦ κατεστράφη ἡ κολοκύνθη, διὰ τὴν ὁποίαν καθόλου δὲν ἐκοπίασες. ἔτσι καὶ ἐγὼ ἐλυπήθην νὰ καταστρέψω τὴν Νινευί, ποῦ εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ἔχει τόσοσιν πολλοὺς κατοίκους. Σὲ ἔστειλα νὰ διδάξῃς αὐτούς, διὰ νὰ σωθοῦν.

55. Ὁ Προφήτης Ὡσηὲ

καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ (722 π. X.).

(Δ' Βασ. 17, Ὡσ. 4 ε.)

Ὁ Θεὸς ἐδοκίμασεν ἀκόμη μίαν φορὴν νὰ φέρῃ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸ θέλημά του. Δι' αὐτὸ ἔστειλεν εἰς αὐτούς τὸν προφήτην Ὡσηὲ, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξεν αὐτούς μὲ ὠραίας προφητείας.

Μερικαὶ ἀπὸ τὰς προφητείας του εἶναι αὗται:

— Παιδιὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἀκούσατε: αὐτὰ λέγει ὁ Θεός.

Θὰ κρίνω τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, ἐπειδὴ δὲν κάμνουν τὸ θέλημά μου.

Τί νὰ σᾶς κάμω, ποῦ ἡ καλωσύνη σας εἶναι σάν τὴν δροσιά καὶ σάν τὴν νεφέλην τὴν πρωινήν, ποῦ διαλύεται!

Θέλω νὰ ἔχετε καλωσύνην. Περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας σας θέλω νὰ γνωρίζετε τὸ θέλημά μου.

Ὅταν ὁ Ἰσραὴλ ἦτο νήπιον, τότε ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Αὐτὸς ὅμως μὲ ἄφησε καὶ ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα.

Ἐγὼ τὸν ὠδήγησα καὶ τὸν ἐκράτησα ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸν ἀγαποῦσα καὶ τοῦ ἔδιδα τροφήν.

Διὰ τοῦτο ἔλατε καὶ πάλιν κοντὰ μου καὶ εἰπήτε:

Συγχώρησέ μας και θά ψάλλωμεν με τὰ χεῖλη μας εἰς Σέ
 Τότε ἐγὼ πάλιν θα σᾶς ἀγαπήσω και θά εἶμαι σάν δροσιά
 εἰς τὸν Ἰσραήλ, ὁ ὁποῖος θά ἀνθίζῃ, ὅπως τὸ κρίνον.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ δὲν ἤκουσαν αὐτὴν
 τὴν ὠραίαν διδασκαλίαν τοῦ προφήτου Ὡσηέ. Δι' αὐτὸ ὁ Θεός,
 ποῦ τιμωρεῖ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἐτιμώρησεν αὐτούς

Οἱ Ἀσσύριοι ἦλθαν. ἐπολέμησαν και ἐνίκησαν αὐτούς,
 ἀφοῦ δὲ τοὺς συνέλαβαν αἰχμαλώτους, τοὺς ἔδεσαν με ἀλυσί-
 δας και τοὺς ἐπῆγαν δεμένους εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, διὰ νὰ ζοῦν
 ὡς δοῦλοι. Εἰς τὴν Χαναάν ἔμειναν μόνον ὀλίγοι κάτοικοι.

Ἐπειτα ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας ἔφερε και ἐγκατέστησεν
 εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ εἰδωλολάτρας Βαβυλωνίους
 και Ἀσσυρίους. Αὐτοὶ ἀνεμίχθησαν με τοὺς κατοίκους, ποῦ
 εἶχαν μείνει ἐκεῖ και μαζί με αὐτούς ἀπετέλεσαν τοὺς Σαμα-
 ρεῖτας.

56. Ὁ εὐσεβὴς Τωβίτ.

(Τωβ.)

Μεταξὺ τῶν Ἑβραίων, ποῦ οἱ Ἀσσύριοι ὠδήγησαν αἰχμα-
 λώτους εἰς τὴν χώραν των, ἦτο και ὁ Τωβίτ.

Ὁ Τωβίτ ἦτο εὐσεβὴς ἄνθρωπος. Ὅταν ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν
 Χαναάν, τὰς ἑορτὰς ἔφευγεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν
 ὁποῖαν ἐκατοικοῦσε και ἐπῆγαιεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔδιδε δὲ
 πολλὰ χρήματα και εἰς τὸν Ναὸν διὰ τὰς ἀνάγκας του. Εἰς
 τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ δὲν εἶχαν νὰ φάγουν, ἔδιδεν ἀπὸ τὴν
 τροφήν του και εἰς ὄσους δὲν εἶχαν νὰ ἐνδυθοῦν, ἀπὸ τὰ ἐνδύ-
 ματά του.

Εἶχεν ἓνα υἱόν, τὸν Τωβίαν. Πολλὰς φορὰς ἔδιδεν εἰς αὐ-
 τὸν νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνας.

Ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἔχασε τὴν μεγάλην περι-
 ουσίαν του και ἔπαθεν ἀπὸ ἀσθένειαν τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ
 τὴν ὁποῖαν ἐτυφλώθη. Τότε ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν ἰατρῶν,
 ἀλλ' οἱ ἰατροὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

Ὁ Τωβίτ ὑπέφερον ἀπὸ αὐτὸ πολὺ και μόνον εἰς τὴν

προσευχὴν εὗρισκε παρηγορίαν. Μὲ ὑπομονὴν ἔλεγε:

— Δίκαιος εἶσαι, Θεέ μου. Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζομεν, διατί μᾶς στέλλεις τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας.

Εἰς τὴν Μηδίαν ὑπῆρχε κάποιος φίλος του, εἰς τὸν ὅποιον εἶχε δανείσει ἓνα μεγάλο χρηματικὸν ποσόν. Ἐφώναξε λοιπὸν τὸν υἱόν του καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴ λυπῆσαι, παιδί μου, ποῦ ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐχει ὁ Θεὸς πολλὰ, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ πάλιν. Πήγαινε εἰς τὴν Μηδίαν νὰ εὔρῃς τὸν Ραγουήλ καὶ ζήτησε ἀπὸ αὐτὸν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ποῦ τοῦ ἔχω δώσει. Ἐπειδὴ τὸ ταξίδι σου εἶναι μεγάλο καὶ ἕως νὰ ἐπιστρέψῃς, ἤμπορεῖ νὰ ἔχω ἀποθάνει, θέλω νὰ σοῦ δώσω μίαν συμβουλήν:

Ἐπάρχουν, παιδί μου, ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι πεινοῦν. Ἐχεις πολλὰ, δίδε εἰς αὐτοὺς πολλὰ. Ἐχεις ὀλίγα, δίδε ὀλίγα. Σκέψου πόσον εἶναι δυστυχεῖς.

Ὁ Τωβίας εἶπε:

Πατέρα, θὰ ἐκτελέσω ὅσα μοῦ λέγεις.

Ἐφυγεν ἡ μήτηρ του ἔκλαιεν ἄλλ' ὁ Τωβίτ εἶπεν εἰς αὐτήν.

— Μὴ λυπῆσαι, διότι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ ἄγγελον νὰ τὸν φυλάττῃ.

Ὁ Τωβίας ἐταξίδευσεν ἀρκετὰ, ἕως ὅτου φθάσῃ εἰς τὴν Μηδίαν. Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, συνήντησε τὸν Ραγουήλ, ὁ ὅποιος, μόλις εἶδε τὸν Τωβίαν, εἶπεν εἰς αὐτόν.

— Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, νέε μου;

— Ἀπὸ τὴν Νινευῖ, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς Νινευῖ.

Ὁ Ραγουήλ ἠρώτησε:

— Γνωρίζεις τὸν Τωβίτ;

Ὁ Τωβίας ἀπήντησε:

— Πατέρας μου εἶναι.

Ὁ Ραγουήλ ἐπήδησεν ἀπὸ χαρὰν, ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν, ἐφίλησεν αὐτόν καὶ τοῦ εἶπε:

— Σὺ εἶσαι, παιδί μου, τοῦ καλοῦ αὐτοῦ πατέρα παιδί; Ἐκλαυσε τότε ὁ Ραγουήλ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἐκράτησε τὸν Τωβίαν εἰς τὴν οἰκίαν του, νὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

Ὁ Τωβίτ εἰς τὴν Νινευὶ ἐπερίμενον· ἡ μητέρα τοῦ Τωβία κάθε ἡμέραν παρετήρει τὴν ὁδόν, μήπως ἐπιστρέψῃ ὁ υἱός της.

Ἄφοῦ ἐπέρασαν ἀρκεταὶ ἡμέραι, ἐγύρισεν ὁ Τωβίας εἰς τὸ πατρικόν του σπίτι. Ὄταν εἶδεν αὐτὸν ἡ μητέρα του, ἔτρεξε πρῶτη, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὸν ἐφίλησε καὶ ἔκλαυσε. Σκοντάπτων ὁ γέρον πατήρ του ἐβγήκε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θύραν, διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἀγαπημένον του Τωβίαν, ὅστις τότε ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἐχε θάρρος, πατέρα. Ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ μοῦ ἔδωσεν εἰς τὸ ταξίδι μου φάρμακον, διὰ νὰ θεραπεύσω τοὺς ὀφθαλμούς σου.

Ὁ καλὸς Θεὸς εἶχε δώσει πάλιν εἰς τὸν Τωβίτ πλοῦτον, ὑγείαν καὶ χαράν.

II.—ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

(975—588 π. Χ)

57. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας.

(Ἡσ.)

Ὅσα χρόνια ὑπῆρχε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἦτο ἀσήμαντον. Ἀπὸ τότε ὅμως πού τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ κατεστράφη ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἐγένινεν ὀνομαστόν ἀπὸ τοὺς προφήτας, πού παρουσιάσθησαν εἰς αὐτό. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς προφήτας εἶναι ὁ Ἡσαΐας.

Εἰς τὸν Ἡσαΐαν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καθισμένος εἰς ἕνα θρόνον μέγαν, πολὺ μέγαν. Ὁ θρόνος αὐτὸς ἦτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματος τοῦ Θεοῦ ἐπιπτε κατὰ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγέμιζε τὸν Ναόν. Ἄγγελοι Σεραφεὶμ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν, εἶχε δὲ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς ἐξ πτέρυγας. Μὲ τὰς δύο ἐκάλυπταν τὸ πρόσωπόν των, μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐκάλυπταν τοὺς πόδας των καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐπετοῦσαν. Ὅλα αὐτὰ τὰ Σεραφεὶμ ἔψαλλαν καὶ μὲ ὠραίαν φωνὴν καὶ μελωδικὴν ἔλεγον :

— Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος εἶναι ὁ Θεός.

Ἐνῶ οἱ ἄγγελοι ἔψαλλαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Θεὸς ὑψηλά ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ἑσαΐαν.

— Πήγαινε, Ἑσαΐα, νὰ διδάξης τὸν λαόν.

Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἑσαΐας νὰ διδάσκη τοὺς Ἑβραίους ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λέγη εἰς αὐτούς :

— Δὲν θέλω τὰς θυσίας σας καὶ τὸ θυμιάμά σας, τὰς ἐορτάς σας μισῶ, διότι εἴσθε ἁμαρτωλοί.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ἑσαΐας εἶπεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τί θὰ πάθουν οἱ κακοὶ ἄνθρωποι :

*« Ὁργισμένος εἶναι ὁ Κύριος
ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους !
Ἡ ὀργή του θὲ νὰ πέσῃ
μὲς στοὺς πύργους καὶ στὰ δάση,
στὰ βουρὰ καὶ μὲς στὰ πλοῖα.
Ἄν κορυφτοῦνε μὲς στὰ βράχια,
θὰ τοὺς εὔρῃ ὁ Θεός,
Ἄν κορυφτοῦνε μὲς στὴ γῆ,
θὰ τοὺς ἴδῃ ὁ Θεός ».*

Ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Δι' αὐτὸ θὰ στείλῃ τὸν Υἱὸν Του νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ θυσιασθῇ χάριν αὐτῶν, διὰ νὰ σωθοῦν. Ἐὰν καὶ πάλιν μείνουν ἀμετανόητοι, τότε θὰ τιμωρηθοῦν. Προφητεῦει διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ λέγει :

— Θὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ, θὰ εἶναι υἱὸς τῆς Θεοτόκου καὶ θὰ ὀνομάζεται Ἑμμανουήλ (δηλ. μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός).

Κατόπιν ὁ Ἑσαΐας λέγει, ὅτι ὁ κόσμος θὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ. Γαλιλαία τῶν Ἑθνῶν, ὁ λαός, πού ζῆ εἰς τὸ σκότος, θὰ ἴδῃ φῶς μέγα. Φῶς θὰ λάμπῃ εἰς αὐτούς, διότι ὁ Υἱὸς ἐγεννήθη, ὁ ὁποῖος θὰ διδάξῃ τὴν εἰρήνην. Αὐτὰ θὰ γίνουν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀγάπην, πού ἔχει ὁ Θεὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἄλλοτε ὁ Ἑσαΐας βλέπει πόσον εἰρηνικὴ θὰ εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ καὶ πόσον ὠραίους καρποὺς θὰ φέρῃ :

«Θὰ χαίρεται ἡ ἔρημος,
θ' ἀνθίζη σὰν τὸ κρίνο,
γιατὶ θὰ ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς,
τὸν κόσμον γιὰ νὰ σώσῃ».

Κατόπιν ὁ Ἰσαΐας βλέπει τὰ πάθη τοῦ Κυρίου, ποῦ τὸν δικάζουν, τὸν δέρουν, τὸν ὑβρίζουν καὶ τέλος τὸν σταυρώνουν καὶ λέγει :

«Πῶς εἶναι οἱ πηγές Του!
Πῶς δια ὑπομένει!
Τὸν ὁδηγοῦν σὰν πρόβατο
καὶ δὲν προσφέρει λέξι!»

58. Ὁ Προφήτης Ἰερεμίας.

(Ἰερ.)

Ὁ προφήτης Ἰερεμίας ἦτο νέος εἴκοσι πέντε ἐτῶν, δειλὸς καὶ ἀδύνατος, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε. Δὲν ἐγνώριζε νὰ ὁμιλῇ ὁ Θεὸς ὅμως τὸν ἔκαμε δυνατὸν καὶ θαρραλέον καὶ τὸν ἔστειλε νὰ διδάξῃ τὸ θέλημά Του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ.

Μίαν ἡμέραν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν ὁ Ἰερεμίας δεσμὰ εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλήμ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ναόν. Ὁ κόσμος εἶδε τοῦτο καὶ ἐμαζεύθη. Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε, διατί ἔκαμεν αὐτὸ ὁ Ἰερεμίας. Ἀφοῦ ἐμαζεύθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, τότε ὁ προφήτης ὠμίλησεν :

— Αὐτὰ λέγει ὁ Κύριος: Δύο κακὰ ἔκαμεν ὁ λαός μου Ἰσραὴλ· ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἴδιος μέσα εἰς αὐτούς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἱερουσαλήμ θὰ γίνῃ ἔρημος· τὰ ὄρη θὰ τρέμουν· οἱ λόφοι θὰ σείωνται· οἱ ἄνθρωποι θὰ λείψουν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ φύγουν. Θὰ ἔλθουν οἱ Βαβυλώνιοι καὶ θὰ δέσουν σὰς, ποῦ με ἀκούετε με τέτοια δεσμὰ.

Ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ τὸν κατέβασαν με σχοινία εἰς ἓνα λάκκον με βοῦρκον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς

τὴν φυλακὴν. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἱερεμίας δὲν ἔπαυε νὰ κηρύττῃ.

59. Ἡ Ἰουδιθ μεγάλη πατριῶτις.

(Ἰουδ.)

Τὴν ἐποχὴν ποῦ οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἦσαν ὑποδουλωμένοι εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὑπέφεραν καὶ αὐτοὶ πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους. Ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Ὀλοφέρνης μὲ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας στρατὸν ἤλθε νὰ πολεμήσῃ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν εἶδαν, ὅτι ὁ στρατὸς τῶν ἐχθρῶν ἦτο τόσος πολὺς, ἀπηλπίσθησαν. Ἐσκέφθησαν, ὅτι κακὴ τύχη τοὺς ἐπερίμενεν. Ἄλλοι θὰ ἐφρονεύοντο, ἄλλοι θὰ ἔχαναν τὰς περιουσίας των καὶ ἄλλοι, αἰχμάλωτοι, θὰ μετεφέροντο μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των. Ὁ δὲ ὤρατος Ναός, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς των Σολομῶν, θὰ κατεστρέφετο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας Ἀσσυρίους!

Εἰς τὴν λύπην του ὁ ἄνθρωπος ἐνθυμεῖται τὸν Θεόν. Αὐτὸ ἔγινε καὶ τώρα. Εἰς τὴν ἀπελπισίαν των οἱ Ἑβραῖοι ἐνεθυμήθησαν περισσότερον τὸν Θεόν καὶ ἐμαζεύθησαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ μὲ σάκους εἰς τὴν μέσην των ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Θεόν νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς ἐγύριζε μέσα εἰς τὸν λαὸν καὶ ἔδιδε θάρρος.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἔφθασεν εἰς μίαν μικρὰν πόλιν, τὴν Βετυλούαν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐκλείσθησαν μέσα εἰς τὰ τεῖχη καὶ οἱ ἐχθροὶ τότε ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν. Διὰ νὰ ἀναγκάσουν δὲ τοὺς Ἑβραῖους νὰ παραδοθοῦν, κατέστρεψαν τὰς πηγάς. Ἔτσι οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶχαν ὕδωρ, ἀπηλπίσθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

Εἰς αὐτὴν τὴν δύσκολον περίστασιν παρουσιάσθη ἡ Ἰουδιθ.

—Νὰ μὴ παραδοθῶμεν! Λέγει. Ἐγὼ θὰ σώσω τὴν πατρίδα μας!

Προσηυχῆθη, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐφόνευσεν τὸν Ὀλοφέρνην. Οἱ ἐχθροὶ ἔχασαν τὸ θάρρος των, ἔλαβαν θάρρος οἱ Ἑβραῖοι, ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

60. Καταστροφή του Βασιλείου του 'Ιούδα. 'Αλωσις
 τῆς 'Ιερουσαλήμ (588 π. Χ.).
 (Βασ. Δ' 24 ε.)

Τὸ βασίλειον τοῦ 'Ιούδα δὲν ἠμπόρεσε νὰ ζήσῃ πολὺ, διότι ἀνέβησαν εἰς τὸν θρόνον βασιλεῖς ἀσεβεῖς καὶ ὁ λαὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ βασίλειον αὐτὸ κατεστράφη.

Τὸ 608 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν 'Ιερουσαλήμ. Τὴν πόλιν δὲν τὴν κατέστρεψεν, ἤρπασεν ὅμως πολλὰ σκεύη ἀπὸ τὸν Ναόν, ἐπῆρε δὲ καὶ αἰχμαλώτους πολλοὺς 'Εβραίους, νέους, ἄρχοντας, τεχνίτας, ἐμπόρους καὶ ἄλλους πολίτας καὶ ἔφυγεν.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἦλθε καὶ πάλιν ἐναντίον τῆς Παλαιστίνης, αὐτὴν δὲ τὴν φορὰν ἔφθασε μέχρι τῆς 'Ιερουσαλήμ καὶ τὴν ἐπολιόρησεν.

Οἱ 'Ιουδαῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτὸ πάρα πολὺ. Δὲν εἶχαν τί νὰ φάγουν· τὰ βρέφη ἀπέθνησκαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν μητέρων των καὶ τὰ παιδιά καὶ οἱ γέροντες ἐπιπτον ἀπὸ πείναν εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως. Ἐσκέφθησαν τότε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πόλιν. Μὲ μεγάλην λύπην λοιπὸν ἐβγήκαν νύκτα χωρὶς θόρυβον ἀπὸ τὰ τείχη, διὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν.

Οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἐνόησαν καὶ τοὺς κατεδίωξαν, ἔπιασαν μάλιστα καὶ τὸν βασιλέα Σεδεκίαν καὶ τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως των καὶ ἐκακοποίησαν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του. Κατόπιν τὸν ἔδεσαν μὲ χαλκίνας ἀλύσεις καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀκολούθως εἰσῆλθαν εἰς τὴν 'Ιερουσαλήμ καὶ ἦλθαν εἰς τὸν Ναόν. Ὅλα τὰ πολύτιμα σκεύη τοῦ Ναοῦ, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ χάλκινα, τὰ ἐλήστευσαν καὶ τὰ μετέφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐβαλαν πῦρ εἰς τὸν ὠραῖον Ναόν καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ἡ 'Ιερουσαλήμ ἐκαίετο μέσα εἰς τὰς φλόγας τοῦ καταστρεπτικοῦ πυρός. Τέλος οἱ Βαβυλώνιοι ἐκρήμνισαν καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔβλεπε κανεὶς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μόνον σωροὺς ἀπὸ ἐρείπια, καὶ ὀλιγίστους κατοίκους, τοὺς γέροντας, τοὺς πολὺ πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀρρώστους. Οἱ ἄλλοι, τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς, οἱ εὐγενεῖς, οἱ πολεμισταί, οἱ ἱερεῖς, οἱ καλοὶ τεχνῖται εἶχαν μεταφερθῆ εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Αὐτὸ τὸ ἀξιολύπητον τέλος εἶχεν ἡ Ἱερουσαλήμ ὅπως προεῖπεν ὁ προφήτης Ἱερεμίας, διότι οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν παραβῆ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ

---

61. *Ἡ ζωὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Βαβυλωνίαν.*

(*Βασ. Δ΄ 25, 4. 136*)

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν πλέον διασκορπισθῆ. Μερικοὶ μόνον ἔμειναν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἄλλοι εἶχαν φύγει πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὅταν διελύθη τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ· ἄλλοι εἶχαν ὑπάγει εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἄλλοι εὕρισκοντο εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἔβλεπαν καὶ ἐθαύμαζαν τόσα πράγματα. Τοὺς κρεμαστοὺς κήπους, τὰ μεγαλοπρεπεῖ κτίρια, τὰ μεγάλα ὀχυρώματα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ χώρα τοὺς ἐφαίνετο πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, διότι οὔτε βουνὰ οὔτε λόφοι, οὔτε δάση ὑπῆρχαν ἐκεῖ.

Ἔβλεπαν τὸν Εὐφράτην. Αὐτὸν τὸν μεγάλον ποταμὸν εἶχε περάσει πρὶν ἀπὸ αὐτοῦς ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ. Ἀλήθεια ποῖα εἶναι ἡ τύχη τῶν λαῶν! Πρὶν ἀπὸ 1500 χρόνια ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐπήγαιεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπως εἶχεν ὀρίσει ὁ Θεός. Ἐζήσεν, ἀπέκτησε πολλοὺς ἀπογόνους, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν κράτος ἰσχυρὸν μὲ ἐνδόξους βασιλεῖς, πού ἔκαμαν νικηφόρους πολέμους. Ὅσον καιρὸν ἐζοῦσαν μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἦσαν εὐτυχεῖς· ἀλλὰ παρέβησαν τὰς ἐντολάς του καὶ ἦλθεν ἡ καταστροφή.

Αὐτὰ ἐσκέπτοντο τώρα καὶ ἐλυποῦντο, πού εἶχαν χάσει τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ εὕρισκοντο μακρὰν ἀπὸ αὐτήν.

Ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ἐπήγαιναν καὶ ἔκλαιαν :

«Στῆς Βαβυλῶνος τὰ ποτάμια κλαίγαμε,
 γιατί, Ἱερουσαλήμ, ἐσὲ θυμόμαστε!
 Κρευάσαμε καὶ τὶς κηθάρες στὶς λιθίς,
 δὲν ἀκουστήκαν τῆς Σιών πιά οἱ ᾠδές».

Ἔτσι ἔλεγαν καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ καὶ πάλιν αὐτὸ ποὺ εἶχαν πρὶν. Δηλαδή τὴν πατρίδα των, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι, νὰ ἐργάζονται καὶ νὰ προοδεύουν.

62. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ.

(Ἰεζ.)

Ἐνας ἀπὸ τοὺς προφήτας, ποὺ ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν ἔπρεπε νὰ τὸν λατρεύουν, ὅπως καὶ εἰς τὴν πατρίδα των, εἶναι καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ. Ὁ Θεὸς πρῶτον ἔδειξε εἰς αὐτὸν τὴν δόξαν του. Κάποτε δηλαδή ποὺ ἐκάθητο εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, ἐσηκώθη ἀνεμοστρόβιλος καὶ ἔγινε μιὰ μεγάλη λάμψις. Οἱ οὐρανοὶ ἤνοιξαν καὶ ἐφάνη ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ. Ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον ἐκάθητο ὁ Θεός. Γύρω ἀπὸ αὐτὸν ἦσαν ἄγγελοι πολλοί. Τότε ὁ Ἰεζεκιήλ ἤκουσε φωνὴν δυνατὴν νὰ λέγῃ :

— Εὐλογημένη ἡ δόξα τοῦ Κυρίου. Ἄν καὶ ἔρριψα μέσα εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις τὸν λαόν μου, ἐγὼ πάλιν θὰ τὸν μαζεύσω καὶ θὰ τὸν φέρω εἰς τὴν πατρίδα του. Θὰ πληθύνω τοὺς καρπούς τῶν δένδρων καὶ τὰ γεννήματα τῶν ἀγρῶν. Ἡ ἐρημωμένη γῆ θὰ γίνῃ σὰν παράδεισος τῆς Ἑδέμ. Δ δαξέ τους νὰ κάμουν τὸ θέλημά μου, νὰ εἶναι λαός μου καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός των.

Ἐὰν συμβουλευθῆς τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ αὐτοὶ δὲν κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ θανατωθοῦν.

Ἐὰν δὲν τοὺς συμβουλεύσῃς, αὐτοὶ δὲν θὰ κάμουν τὸ θέλημά μου καὶ δι' αὐτὸ θὰ θανατωθοῦν. Τὸ κρίμα ὅμως θὰ τὸ ἔχῃς σύ.

Ἐάν τοὺς συμβουλευέσης καὶ κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ σωθοῦν. Θὰ τοὺς ἔχῃς δὲ σώσει σὺ.

Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἐπῆρε τὸν Ἰεζεκιήλ, τὸν ἔβαλεν εἰς μίαν πεδιάδα γεμάτην ὄστᾶ καὶ εἶπε :

— Προφήτευσε εἰς αὐτὰ τὰ κόκαλα :

Ὁ Θεὸς σὰς δίδει ζωὴν καὶ νεῦρα καὶ σάρκας καὶ δέρμα. Καὶ ἔγινε σεισμός, τὰ ὄστᾶ ἠγώθησαν καὶ εἰς αὐτὰ ἐφύτρωσαν νεῦρα, σάρκες καὶ δέρμα καὶ ἐπῆραν ζωὴν.

Ἔτσι ὁ μέγας προφήτης Ἰεζεκιήλ προεῖδε τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Ἐπίσης ἐπροφήτευσε διὰ τὸν νέον Ναόν, δηλαδὴ διὰ τὴν νέαν Ἐκκλησίαν μας.

63. Οἱ τρεῖς παῖδες.

(Δαν. Ι, 3)

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος Ναβουχοδονόσωρ ἠθέλησε νὰ χρησιμοποίησιν εἰς τὸ Κράτος του τοὺς καλυτέρους ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Τοὺς νέους μάλιστα, ποὺ ἀπὸ τὰ προτερήματά των ἐφαίνοντο, ὅτι θὰ γίνουν σπουδαῖοι ἄνθρωποι, τοὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του καὶ τοὺς ἐμόρφωσε πολὺ.

Μέσα εἰς τοὺς νέους, ποὺ ὁ βασιλεὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἦσαν καὶ τρεῖς παῖδες, ὁ Ἀνανίας, ὁ Μισαήλ καὶ ὁ Ἀζαρίας. Αὐτοί, ἂν καὶ ἦσαν πλησίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐδιδάσκοντο ἀπὸ διδασκάλους Βαβυλωνίους, ὅπως ἄλλοτε ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ σοφοῦς Αἰγυπτίους, δὲν ἐλθισμόνουν ὁμως οὔτε τὴν καταγωγὴν των οὔτε καὶ τὴν θρησκείαν των.

Κάποτε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ κατασκευασθῇ τεράστιον ἄγαλμα χρυσοῦν. Μὲ πολλὴν ἐργασίαν κατεσκευάσθη καὶ ἦτο ὠραῖον αὐτὸ τὸ ἄγαλμα. Εἶχεν ὕψος 30 μέτρα. Τὸ ἔστησαν λοιπὸν εἰς μίαν πεδιάδα καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξε τοὺς σατράπας καὶ ὄλους τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὑπαλλήλους τοῦ ἀπεράντου βασιλείου του νὰ ἔλθουν ὅλοι καὶ ὅσοι ἄλλοι ἤθελαν, εἰς τὰ ἐγκαίνια, ποὺ θὰ ἐγίνοντο ὠρισμένην ἡμέραν. Ὅταν ἐμαζεύθη πάρα πολὺς κόσμος, ὁ κήρυξ ἐφώνησεν :

—Ὁ βασιλεὺς διατάσσει, ὅταν ἀκούσετε νὰ παίξῃ ἡ μουσική, ὅλοι νὰ πέσετε καὶ νὰ προσκυνήσετε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν.

Ἔλεγε τοῦτο μὲ ἓνα μεγάλο χωνί, τὸν τηλεβόαν, καὶ τὸ ἐφώναζεν εἰς διαφόρους γλώσσας.

Ὅταν ὁ κήρυξ ἐτελείωσεν, ἡ ἀνακτορική μουσική ἤρχισε νὰ παίξῃ. Τὸ ἀπέραντον πλῆθος τῶν ὑπηκόων, ποὺ εἶχε μαζευθῆ εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην πεδιάδα, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, ἔβαλε τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἐπροσκύνησε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν.

Ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον ἐκείνιν τρεῖς μόνον δὲν ἐπροσκύνησαν καὶ ἔμειναν ὄρθιοι: οἱ τρεῖς παῖδες, Ὁ Ἄνανίας, ὁ Ἀζαρίας καὶ ὁ Μισαήλ.

Ὅταν ἡ ἑορτὴ ἐτελείωσεν, ἀνέφεραν τοὺς τρεῖς παῖδας εἰς τὸν βασιλέα. Αὐτὸς ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπεν:

—Ἀλήθεια, σεῖς δὲν ἐπροσκυνήσατε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσοῦν; Αὐτοὶ εἶπαν:

—Βασιλεῦ, ἡμεῖς σὲ τιμῶμεν καὶ ἐκτελοῦμεν τὰ καθήκοντά μας, δὲν προσκυνοῦμεν ὅμως παρὰ μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Θυμωμένος ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά ὁ βασιλεὺς διέταξε:

—Καύσατε ἐπτά φορές περισσότερον τὴν κάμινον καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ρίψατε τοὺς τρεῖς παῖδας. Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ ἴδω.

Ἐπῆγεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἀλλὰ εἶδεν, ὅτι εἰς τὴν κάμινον δὲν ἦσαν τρεῖς παῖδες, ἀλλὰ τέσσαρες!

Δι' αὐτὸ τότε εἶπεν:

—Ἐλάτε, παῖδες, ἔξω ἀπὸ τὴν κάμινον. Ἐθαύμασα δι' αὐτὸ ποὺ εἶδον. Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ ἀληθινὸς Θεός, ποὺ ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του νὰ σᾶς σώσῃ.

Ἐπῆρε τοὺς τρεῖς παῖδας πάλιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, τοὺς ἔδωσεν ἀνωτέρας θέσεις καὶ διέταξεν ὅλους νὰ σέβωνται τὸν Θεὸν τῶν τριῶν παίδων.

64. Ὁ Προφήτης Δανιήλ.

(Δαν.)

Ὁ Δανιήλ δὲν ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἄλλους προφήτας. Οἱ ἄλλοι προφῆται δὲν εἶχαν κανέν ἀξιωμα, ἐνῶ ὁ Δανιήλ εἶχε μεγά-

λην θέσιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου τὸν εἶχαν καὶ αὐτὸν ὀδηγήσει αἰχμάλωτον μαζί με τοὺς ἄλλους Ἑβραίους.

Ὁ Δανιὴλ ἦτο ἄρχων τῶν Σατραπῶν. Εἶχε διορισθῆ ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ ἐξυπνος καὶ πολὺ μορφωμένος καὶ ἐπειδὴ ἐξήγησεν εἰς τὸν βασιλέα ἕνα ὄνειρον.

Τὸ ὄνειρον αὐτὸ τὸ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μίαν νύκτα καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐξύπνησεν. Ἀλλὰ μόλις ἐξύπνησε, τὸ ἐλησμόνησεν.

Ἦτο περίεργος ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν ὄλους τοὺς μάγους νὰ τοῦ φανερώσουν, ποῖον ἦτο αὐτὸ τὸ ὄνειρον καὶ ποῖα ἦτο ἡ ἐξήγησις του. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε. Τέλος ἐκάλεσε καὶ τὸν Δανιὴλ.

Ὁ Δανιὴλ δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως, ἀλλὰ ἐπῆγε, συνήντησε τοὺς τρεῖς παῖδας, τοὺς φίλους του, τὸν Ἀνανίαν, τὸν Ἀζαρίαν καὶ τὸν Μισαὴλ καὶ ἀφοῦ προσηυχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπῆγεν ἔπειτα εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπε :

— Βασιλεῦ εἶδες ἕνα πελώριον ἄγαλμα, ποῦ ἔλαμπεν. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀπὸ χρυσόν, τὸ στῆθος του καὶ αἱ χεῖρες ἦσαν ἀπὸ ἄργυρον, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ ἦσαν ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνήμαι ἀπὸ σίδηρον καὶ οἱ πόδες ἦσαν ἕνα μέρος ἀπὸ σίδηρον καὶ ἕνα μέρος ἀπὸ πηλόν. Τὴν ὥραν ποῦ τὸ ἔβλεπες, βασιλεῦ, ἐκόπη ἕνας λίθος καὶ ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας. Ὅλον τὸ ἄγαλμα τότε ἔπεσε καὶ ἔγινε σκόνη, ὁ δὲ ἄνεμος τὸ διέλυσεν. Ὁ λίθος ἔγινε μέγα ὄρος, ποῦ ἐσκέπασεν ὅλην τὴν γῆν.

Ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσοῦ εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Δὲν θὰ πάθης τίποτε. Κατόπιν ἀπὸ σέ θὰ ἔλθῃ ἕνα ἄλλο κράτος, τὸ Μηδικόν. Ὑστερα θὰ ἔλθῃ τὸ Περσικόν, κατόπιν τὸ Ἑλληνικόν καὶ τελευταῖον τὸ Ρωμαϊκόν. Ὁ λίθος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος θὰ σκεπάσῃ ὅλην τὴν γῆν μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ὅταν ἤκουσεν αὐτά, ἐθαύμασε πολὺ, ἠὲ χαρίστησε τὸν Δανιὴλ καὶ τοῦ εἶπε :

— Δανιὴλ, ὁ Θεός σου εἶναι μέγας.

Κατόπιν ἔκαμε θυσίαν εἰς Αὐτόν, ἔδωσε δῶρα εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ τὸν διώρισεν ἄρχοντα τῶν Σατραπῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορος κατέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Βαβυλῶνος ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος. Ὁ

βασιλεὺς αὐτὸς διέταξεν εἰς τριάκοντα ἡμέρας νὰ μὴ ζητήση κανεὶς τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν Θεόν, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ μόνον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν βασιλέα. Ὁ Δανιὴλ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν αὐτὴν, ἀλλὰ ἐξηκολούθησε νὰ προσεύχηται εἰς τὸν Θεόν.

Ὅταν ὁ Δαρεῖος ἔμαθε τοῦτο, ἐθύμωσε καὶ διέταξε νὰ ρίψουν τὸν Δανιὴλ εἰς ἕνα λάκκον, ὅπου ἦσαν λέοντες. Ἀνθρωποι τότε τοῦ βασιλέως ἐπῆραν τὸν Δανιὴλ καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. Ἄλλ' οἱ λέοντες δὲν ἐπέιραξαν τὸν Δανιὴλ, διότι ὁ Θεὸς ἔστειλεν ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἔκλεισε τὰ στόματα αὐτῶν καὶ ἡμερωμένοι ἐκάθηντο κοντὰ εἰς τὸν Δανιὴλ, ὁ ὁποῖος ἔψαλλε καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὁ βασιλεὺς ἔμαθεν αὐτὸ καὶ ἐφοβήθη, διέταξε δὲ νὰ βγάλουν ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν προφήτην Δανιὴλ.

65. Ἡ Ἑσθήρ μεγάλη πατριῶτις.

(Ἑσθ.)

Εἶδομεν προηγουμένως ἐξαιρετικὰς γυναίκας καὶ τὰς ἐθαυμάσαμεν διὰ τὰ ἐξαιρετικὰ προτερήματά των. Μία ἀπὸ τὰς πολὺ σπουδαίας γυναίκας καὶ μεγάλη πατριῶτις εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ Ἑσθήρ.

Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν ὑποδουλωμένοι εἰς τοὺς Πέρσας, οἱ ὁποῖοι κατέλαβαν τὸ βασίλειον τῶν Μήδων, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Ξέρξης (485 - 465) ἐξέλεξε διὰ σύζυγόν του τὴν Ἑβραίαν Ἑσθήρ.

Ἡ Ἑσθήρ ἦτο πολὺ εὐσεβὴς καὶ πάντοτε ἤκουε τὰς καλὰς συμβουλὰς τοῦ θείου της Μαρδοχαίου, πού ἦτο ὁ μόνος της προστάτης. Ὁ Μαρδοχαῖος καὶ ἡ Ἑσθήρ εἶχαν ἔλθει εἰς τὴν Βαβυλῶνα μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους Ἑβραίους.

Κάποτε ὁ θεὸς τῆς Ἑσθήρ Μαρδοχαῖος ἀνεκάλυψε μίαν συνωμοσίαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἐφάνέρωσεν εἰς τὴν Ἑσθήρ. Αὐτὴ τὸ εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ὁ βασιλεὺς ἠύχαριστήθη πολὺ, πού ἡ σύζυγός του τοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν.

Ὅστερα ὁ βασιλεὺς διώρισε πρωθυπουργόν του ἕνα Πέρ-

σην, τὸν Ἀμάν. Αὐτὸν τὸν ἐπροσκυνοῦσαν ὄλοι. Ὁ Μαρδοχαῖος ὅμως δὲν τὸν ἐπροσκυνοῦσε καὶ ἔλεγε :

— Μόνον τὸν Θεὸν πρέπει νὰ προσκυνῶμεν.

Ἐθῶμωσεν ὁ Ἀμάν δι' αὐτὸ πολὺ καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Μαρδοχαῖος ἦτο Ἑβραῖος, ἀπεφάσισε νὰ ἐξυλοθρεύσῃ ὅλους τοὺς Ἑβραίους, τοὺς νέους, τοὺς γέροντας, τὰ ἰήπια καὶ τὰς γυναῖκας.

Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ὅπουδήποτε εὐρίσκονται εἰς τὸ βασιλείον σου Ἑβραῖοι, νὰ φονευθοῦν.

Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἠθελεν αὐτό. Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι ἔμαθαν αὐτὴν τὴν τρομερὰν ἀπόφασιν, ὄλοι ἔκλαιαν καὶ ἦσαν ἀπαρηγόρητοι. Ἐφόρουν σάκον ἀπὸ τὴν λύπην των, ὅπως ἔκαμναν τότε, ἔθεταν στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔτοι ἐκοιμῶντιο.

Τὴν ἀπέφασιν τοῦ βασιλέως ἔμαθε καὶ ὁ Μαρδοχαῖος. Ἐφόρεσε σάκον, ἔθεσε στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν ἐμπρὸς εἰς τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων. Ἐκεῖ ἐφῶναζε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ μὲ παράπονον.

Αἱ ὑπηρετρίαι ἤκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὸ εἶπαν εἰς τὴν Ἐσθῆρ. Ὅταν ἡ Ἐσθῆρ ἔμαθεν, ὅτι οἱ συμπατριῶται της θὰ ἀποθάνουν ὄλοι, ἐταράχθη πάρα πολὺ. Προσηυχθῆ εἰς τὸν Θεόν, ἐνήστευσε καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν θεῖον της νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον καὶ αὐτὸς καὶ ὄλοι οἱ Ἑβραῖοι. Ἐπειτα παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς ἐρωτοῦσε τοὺς ἀξιωματικούς.

— Ποία τιμὴ ἔγινεν εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, πού μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν :

Αὐτοὶ εἶπαν : Καμμία.

Ἐκάλεσε τότε τὸν Ἀμάν καὶ τοῦ εἶπε :

— Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ἓνα ἄνθρωπον, πού ὁ βασιλεὺς θέλει νὰ τὸν τιμήσῃ :

Ὁ Ἀμάν ἐχάρη, διότι ἐνόμισεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐννοοῦσεν αὐτὸν καὶ εἶπε :

— Νὰ φορέσῃ τὴν βασιλικὴν στολὴν, πού ὁ βασιλεὺς φορεῖ :

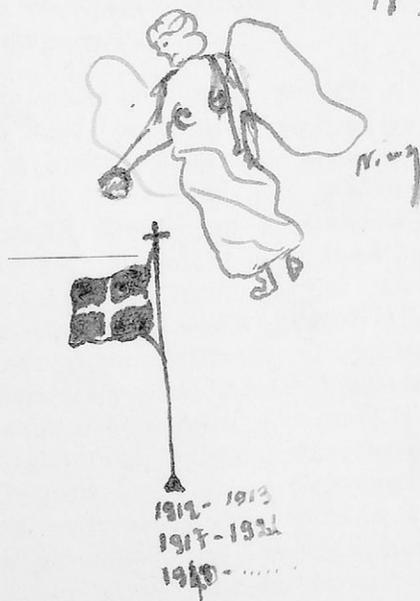
ν' ἀναβῆ εἰς τὸν ἵππον, ποῦ ἀνεβαίνει ὁ βασιλεὺς· νὰ τεθῆ τὸ βασιλικὸν στέμμα εἰς τὴν κεφαλὴν του.

— Κάμε τα λοιπὸν αὐτὰ εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

Ἡ Ἔσθῆρ, ποῦ ἤκουσεν αὐτό, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως καὶ μὲ δάκρυα παρεκάλεσε, νὰ μὴ ἐκτελέσῃ ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν νόμον του ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων. Ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ βασιλεὺς δὲν κατεδίωξε τοὺς Ἑβραίους.

Ἡ μεγάλη πατριώτις Ἔσθῆρ ἔσωσε τὴν ζωὴν καὶ τοῦ θεοῦ της καὶ τῶν συμπατριωτῶν της.

ΝΙΚΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΛΛΙΣΤΙΝΗΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΥ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

66. Οί Έβραϊοί επιστρέφουν εις τήν πατρίδα των.

(536 π. Χ.)

Οί Έβραϊοί ἦσαν αἰχμάλωτοι εἰς τήν Βαβυλῶνα, ὅσον καιρὸν οἱ Βαβυλώνιοι ἦσαν κύριοι τῆς χώρας αὐτῆς. Ἄλλὰ τὰ πράγματα ἀλλάζουσι. Ἦλθεν ἡ σειρὰ νὰ ἀλλάξῃ καὶ ἡ τύχη αὐτῶν.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος ἔκαμε νικηφόρους πολέμους. Ἐπολέμησε μὲ πολλοὺς, ἐπολέμησε καὶ μὲ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς ὁποίους ἐνίκησεν.

Ὁ Κύρος ἠθέλησε νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς αἰχμαλώτους Έβραίους, ποὺ εὐρίσκοντο εἰς τήν Βαβυλῶνα καὶ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τήν πατρίδα των.

Ἡ χαρὰ τῶν Έβραίων ἦτο πολὺ μεγάλη. Ἐξέχασαν ὄλας τὰς στενοχωρίας των καὶ ἦσαν εὐχαριστημένοι.

Τώρα ἔβλεπαν πόσον ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός. Τοὺς ἐτιμώρησεν, ἀλλὰ δὲν τοὺς κατέστρεψεν. Καὶ αὐτὸ ποὺ εἶχε προεῖπει, ἔβγαιεν ἀληθινόν, ὅτι δηλαδὴ οἱ Έβραῖοι θὰ ἐπιστρέψουν μίαν ἡμέραν εἰς τήν πατρίδα των.

Ἐμαζεύθησαν τεσσαράκοντα δύο χιλιάδες μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ.

Ὅταν ἤτοιμιάσθησαν νὰ φύγουν, ὁ Κύρος ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ πάρουν μαζί των τὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσωρ καὶ τὰ εἶχε τοποθετήσει εἰς ναοὺς βαβυλωνιακοῦς.

Ἐταξίδευσαν τέσσαρας μῆνας καὶ τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησις των! Μόλις ἀπὸ μακρὰν εἶδαν τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶχαν μεγάλην χαρὰν· ὅλοι ἐγελοῦσαν καὶ ἦσαν εὐχαριστημένοι. Ὅταν ὅμως ἐπλησίασαν, κατέλαβε λύπη τὴν ψυχὴν των, διότι ἡ πόλις των ἦτο σωρὸς ἐρειπίων.

Ἐπέστρεψαν ὅμως ὄχι διὰ νὰ κλαίουں, ἀλλὰ διὰ νὰ κτίσουν πάλιν τὴν πόλιν των. Δι' αὐτὸ ἤρχισαν ἀμέσως τὰς ἐργασίας, ἔκτισαν οἰκίας, ἤρχισαν νὰ κτίζουσι καὶ τὸν Ναὸν των, τὸν ὁποῖον ἐτελείωσαν ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ ἔτη.

67. Ὁ Προφήτης Ζαχαρίας.

(Ζαχ.)

Ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἐγεννήθη τὴν ἐποχὴν, ποῦ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποῦ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦτο καὶ αὐτός. Ὁ Ζαχαρίας συνεβούλευσε τοὺς συμπατριώτας του νὰ κτίσουν πάλιν τὸν Ναὸν καὶ νὰ μὴ λησμονήσουν τὸν Θεόν, ποῦ τοὺς ἔσωσεν. Ἔλεγε δὲ εἰς αὐτούς :

— Ἐλᾶτε καὶ πάλιν μαζί μου, λέγει ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων, καὶ θὰ ἔλθω καὶ πάλιν κοντὰ σας. Μὴ βασανίζετε τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά, τοὺς ξένους καὶ τοὺς πτωχοὺς. Κανένας νὰ μὴ σκέπτεται κακὸν διὰ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Ζαχαρίας ἐπροφήτευσεν, ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Προεἶδε τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδόν του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἶπε :

— Νὰ χαίρῃς πολὺ Ἱερουσαλήμ. Ἐρχεται ὁ βασιλεὺς σου. Εἶναι δίκαιος. Σῶζει. Ἐρχεται ἐπὶ πώλου ὄνου.

Ἐπίσης ὁ Ζαχαρίας ἐπροφήτευσεν διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν :

« Ὁρίσανε τὴν ἀμοιβὴν
τριάντα ἀργύρια!
Τὰ πήρανε, τὰ ῥίξανε
στὸν κεραμέα ».

Τέλος εΐδε καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του, οἱ ὅποιοι διεσκορπίσθησαν, ὅταν συνέλαβαν Αὐτὸν καὶ εἶπε:

«Κτύπα τὸν ποιμένα!

Θὰ σκορπισθοῦν τὰ πρόβατα».

68. Ἔσδρας· Νεεμίας.

(Ἔσδρ. 7, 10, Νεεμ. 1, 4, 8, 9)

Οἱ Ἑβραῖοι, ὅσοι ἔμειναν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, εἶχαν διὰ τὰ τοὺς διδάσκουν τοὺς γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζαν καλὰ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον καὶ τὸν ἐξηγοῦσαν.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς ἦτο ὁ Ἔσδρας, ὁ ὅποιος ἦτο καὶ ἱερεὺς.

Ὁ Ἔσδρας ὕστερα ἀπὸ τὸν Ζοροβάβελ ἐπήρην ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξην καὶ ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ με χιλίους πεντακοσίους Ἰουδαίους. Ἐφερε δὲ καὶ πλούσια δῶρα καὶ τὰ προσέφερεν εἰς τὸν Ναόν.

Ἀφοῦ ἔφυγεν ὁ Ἔσδρας καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἔμειναν ὀλίγοι μόνον Ἑβραῖοι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, ποῦ εἶχαν μείνει εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, ἦτο καὶ ὁ Νεεμίας, ἀρχινοχὸς εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως. Τόσον ἔξυπνος ἦτο ὁ Νεεμίας καὶ τόσον καλὰ ἐφέρετο εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἠγάπησεν αὐτὸν πολὺ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ ἦτο ἀξιολύπητος.

Ἔτσι διηγεῖται ὁ ἴδιος, ὅτι τὰ ἔμαθεν :

— Ἦμην εἰς τὴν πρωτεύουσαν Σοῦσα, ὅταν ὁ ἀδελφός μου ἦλθε με μερικὸς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τοὺς ἠρώτησα διὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτοὶ μοῦ ἀπήντησαν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶναι πολὺ δυστυχεῖς, ἡ Ἱερουσαλήμ δὲν ἔχει τείχη καὶ αἱ πύλαι της ἔχουν καὶ ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν.

Ὅταν ὁ Νεεμίας ἤκουσεν αὐτά, ἔκλαυσεν ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ προσηυχῆθη εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειτα ἐπήρην κρασί καὶ ἐπήγυν εἰς τὸν βασιλέα, διὰ τὰ τοῦ δῶση τὰ πύλαι.

Ὁ βασιλεύς, ἐπειδὴ ὁ Νεεμίας ἦτο πολὺ λυπημένος, τοῦ εἶπε :

— Διατί εἶσαι λυπημένος ; Ὁ Νεεμίας ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι λυπημένος, ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ἡ πατρίς του εἶναι ὄλο ἐρείπια, καὶ παρεκάλεσε τὸν βασιλέα νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ καὶ τὰ τεῖχη της.

Ὁ βασιλεὺς πού ἠγάπα πολὺ τὸν Νεεμίαν, ἐπέτρεψε νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Νεεμίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τεῖχη της.

Ὅταν ὁ Νεεμίας ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς εἶπεν :

— Ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωμεν πάλιν τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, διὰ νὰ εἶναι αὕτη ἰσχυρά.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔκτισαν τότε τὰ τεῖχη καὶ ἔτσι ἔλαβαν θάρρος.

Ἐπειτα ὁ Νεεμίας ἐσκέφθη, ὅτι διὰ νὰ μὴ κινδυνεύῃ ἕνας λαὸς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, δὲν φθάνει μόνον νὰ ἔχῃ τεῖχη ἰσχυρά, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι πρέπει νὰ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐσκέφθη, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο ἂν ἤκουον οἱ Ἑβραῖοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμάζευσεν ὄλους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὅταν ὄλοι ἐμαζεύθησαν, ὁ ἱερεὺς Ἔσδρας τοὺς ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον, ὅπου εἶχαν μέσα γράψει τὰς ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Ὅλος ὁ κόσμος ἐπρόσεχε πολὺ.

Ἐπειτα ὁ Ἔσδρας ηὐλόγησε τὸν Κύριον καὶ ὄλοι οἱ Ἑβραῖοι ὕψωσαν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐφώνασαν Ἄμην ! Ἐσκυψαν δὲ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπροσκύνησαν ἕως τὸ ἔδαφος τὸν Θεόν.

69. Οἱ Ἕλληνας ὑποδουλώνουν τοὺς Ἑβραίους.

(Μακ. Α', Ι. Β, 6)

Τὰ βασίλεια δὲν εἶναι αἰώνια εἰς τὴν γῆν. Κράτη, τὰ ὁποῖα σήμερον εἶναι ἰσχυρά, ἴσως αὔριον χαθοῦν· καὶ κράτη, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἄλλοτε ἰσχυρά, σήμερον δὲν ὑπάρχουν.

Τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν κατεστράφη.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος με ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἔγινε κύριος ὄλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς ἕως τὰς Ἰνδίας.

Μαζὶ με τὰ κράτη, ποὺ ἐκυρίευσεν, ἦτο καὶ τὸ κράτος τῶν Περσῶν. Εἰς τοὺς Πέρσας ὑπόδουλοι ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι. Ἔπρεπε λοιπὸν οἱ Ἑβραῖοι, ἀπὸ ὑπόδουλοι τῶν Περσῶν ποὺ ἦσαν, νὰ γίνουν ὑπόδουλοι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ πληρώνουν εἰς αὐτοὺς τοὺς φόρους ποὺ ἐπλήρωναν εἰς τοὺς Πέρσας. Αὐτὸ ἐζήτησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Οἱ Ἑβραῖοι ὅμως εἶχαν ὀρκισθῆ νὰ πληρώνουν φόρους εἰς τοὺς Πέρσας. Ἔστειλαν λοιπὸν πρέσβεις εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ εἶπαν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραβοῦν τὸν ὄρκον των. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐνόμισεν, ὅτι τοῦτο ἦτο δι' αὐτὸν προσβολὴ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς τὴν Παλαιστίνην νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ἐκίνησε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ.

Ὅταν ἐπλησίασε, φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἑβραίους. Ὅλοι ἐνήστευαν καὶ προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν· καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἤκουσεν.

Ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς ἐφόρεσε τὴν ἀρχιερατικὴν του στολὴν καὶ ἦλθε με ἄμφια λευκά, διὰ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν βασιλέα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ με τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευῖτας.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶδε τοὺς λευῖτας, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν Ἀρχιερέα, με τὰ ἱερατικὰ των ἐνδύματα καὶ συνεκινήθη. Ἐγονάτισε πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως, τὸν προσεκύνησε καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη, τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα, μαζὶ δὲ ἐβάδισαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Μόλις ἔφθασαν, ἐπῆγαν εἰς τὸν ναόν, ὅπου ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὑστερα εἶπεν εἰς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἔχουν τὴν θρησκείαν ποὺ θέλουν καὶ ὅτι δὲν θὰ τοὺς παίρῃν φόρον κάθε ἑβδομὸν ἔτος, ποὺ ἄφηναν ἀκαλλιεργήτους τοὺς ἀγρούς.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὅμως, καὶ ἰδίως ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, δὲν ἐφέρθησαν εἰς τοὺς Ἑβραίους τόσον καλά, ὅπως ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ὁ Ἀντίοχος μάλιστα διέταξεν ὅλους τοὺς ὑπηκόους του νὰ ἔχουν θρησκείαν εἰδωλολατρικὴν καὶ ἔθιμα εἰδωλολατρικά.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑποδούλους λαοὺς τότε, ἀκόμη καὶ Ἰου-

δαῖτοι, ἤλλαξαν καὶ θρησκείαν καὶ ἔθιμα. Οἱ περισσότεροι ὅμως Ἑβραῖοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων των καὶ ἐξηκολούθουν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἔστω καὶ ἂν ἐχρειάζετο νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν ζωὴν των ἀκόμη χάριν τῶν ἰδεῶν των.

70. Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος θυσιάζει τὴν ζωὴν του
 χάριν τῶν ἰδεῶν του.

(Μακ. Β', 6)

Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν των χάριν τῶν ἰδεῶν των, ἦτο καὶ ὁ εὖσεβης γέρον Ἐλεάζαρος

Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔστειλεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἕνα γέροντα Ἀθηναῖον, διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοῦ Ἑβραίου νὰ ἀρνηθῶν τὴν θρησκείαν των καὶ διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὸν Ναὸν των, νὰ τὸν κάμῃ ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Αὐτὸς ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐμόλυνε τὸν Ναὸν μὲ εἰδωλολατρικὰς θυσίας· ἐπίσης ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὄχι μόνον νὰ ἔχουν τὴν ἰδικὴν των θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ νὰ λέγωνται κὰν ἀκόμη Ἰουδαῖοι. Μάλιστα ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἑορτάς, ποῦ ἐγίνοντο πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου. Ἐὰν κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἑορτάς αὐτάς, κατεδικάζετο εἰς θάνατον.

Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος ἐξηναγκάζετο νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος καὶ νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὅποῖον ἡ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει· αὐτὸς ὅμως δὲν ὑπήκουε. Μερικοὶ φίλοι του τὸν παρεκάλουν νὰ φάγῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ ὑποκριθῇ, ὅτι τρώγει, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἐλεύθερον. Ὁ Ἐλεάζαρος ὅμως δὲν ἐδέχετο καὶ ἔλεγε:

— Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἐμέ, ποῦ εἶμαι γέρον ἐνενήκοντα ἐτῶν, νὰ γίνω ὑποκριτῆς καὶ νὰ δώσω εἰς τοὺς νέους παράδειγμα, ὅτι ὁ γέρον Ἐλεάζαρος ἐγένεν ἀλλόφυλος. Προτιμῶ νὰ ἀποθάνω γενναῖος καὶ καθαρὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ νὰ τιμωρηθῶ ἀπὸ ἀνθρώπου, παρὰ νὰ ζῆσω καὶ νὰ τιμωρηθῶ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ

ὁποῖος δύναται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἄλλην νὰ μὲ τιμωρῇ.

Αὐτὰ εἶπε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ μαρτύριον.

Τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του ἐφώνησεν :

— Οἱ νέοι θὰ μὲ ἔχουν παράδειγμα, ὅτι ἐπρωτίμῃσα τὰς σκληρὰς πληγὰς τοῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος.

71. Ἡ μήτηρ καὶ τὰ ἐπτὰ τέκνα τῆς.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμαρτύρησαν καὶ ἐπτὰ ἀδελφοὶ μὲ τὴν μητέρα των.

Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος συνέλαβεν αὐτοὺς καὶ τὴν μητέρα των καὶ τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ τὴν πατρίδα των. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐδέχοντο.

Ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐπέμενε, ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ περισσότερον θαρραλέος, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα :

— Βασιλεῦ, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς ὠραίους νόμους τῶν προγόνων μας.

Ὁ βασιλεὺς ἐθύμωσε μὲ αὐτὸ καὶ διέταξε νὰ ἀρχίσῃ τὸ μαρτύριον· ἡ μήτηρ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ νὰ βλέπουν.

Ἐρριψαν τότε τὸν πρῶτον ἀδελφὸν εἰς τὴν πυράν.

Οἱ ἀδελφοί, πού ἔβλεπαν, παρηγοροῦσαν τὴν μητέρα των καὶ ἔλεγαν εἰς αὐτήν :

Μητέρα, μὴ λυπῆσαι, ὁ Θεὸς βλέπει.

Ἀφοῦ ἐμαρτύρησεν ὁ πρῶτος, ἐπῆραν τὸν δεῦτερον καὶ εἶπαν καὶ εἰς αὐτόν :

— Σὺ θέλεις νὰ ἀρνηθῆς τὴν θρησκείαν σου καὶ τὴν πατρίδα σου, διὰ νὰ μὴ σὲ βασανίσωμεν ;

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ ὁ πρῶτος, δὲν ἐδέχθη καὶ ἐμαρτύρησεν.

Καὶ οἱ ἄλλοι, χωρὶς νὰ περιμένουν νὰ τοὺς φωνάξουν οἱ δῆμιοι, ἐπλησίασαν μόνοι των εἰς τὸ μαρτύριον καὶ εἶπαν :

— Ὁ οὐρανὸς μᾶς ἔδωσε τὴν ζωὴν· χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος τὴν θυσιάζομεν

Ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν πλησίον των, ἐθαύμασαν.

Όταν ήλθεν ή σειρά του νεωτέρου αδελφού, ο βασιλεύς παρεκάλεσε και αυτόν να άρνηθής την θρησκείαν του και την πατρίδα, διά να του δώση και πλούτη πολλά και να τον κάμη εύτυχη και φίλον του. Άλλά ο νέος και πάλιν δέν έδέχθη.

Όταν ο βασιλεύς είδεν, ότι δέν ήμπορούσε να μεταπειση τον νέον αυτόν, έκάλεσε την μητέρα του και της είπεν, ότι θα δώση εις τον υίόν της μεγάλην θέσιν, εάν του αλλάξη την ιδέαν.

Η μήτηρ του τότε έπλησίασεν εις τό αυτό του παιδιού της, που ήτο έτοιμον να μαρτυρήση και είπε :

— Γύρισε, παιδί μου, τὰ βλέμματά σου εις τον ούρανόν και κοίταξε τον Θεόν. Αυτός έδημιούργησεν όλον τον κόσμον και ήμας. Μίαν ήμέραν και ήμας και τους αδελφούς σου θα μάς άνταμείψη, αυτόν δέ τον άσεβη βασιλέα θα τιμωρήση.

Ο νέος μόλις ήκουσεν αυτά, έλαβε περισσότερον θάρρος, έστράφη εις τους δημίους και είπε :

— Τί περιμένετε ; δέν ύπακούω εις τον νόμον του βασιλέως ; ύπακούω μόνον εις τον νόμον του Θεού. Άλλά και σύ, βασιλεύ, γνώριζε, ότι μίαν ήμέραν θα τιμωρηθής από τον Θεόν, διότι είσαι άσεβής.

Έτοι έμαρτύρησε και ο νέος αυτός και ύστερα από αυτόν έμαρτύρησε και ή μητέρα του.

72. Άνεξαρχησία των Έβραίων.

(Α. Μακ. 2)

Οι Έβραίοι υπέφεραν πάρα πολύ από τον Άντίοχον. Δι' αυτό πολλοί έφευγαν και έπήγαιναν να κρυφθούν εις τὰ όρη και εις άλλα μέρη έρημικά. Έφυγε και ένας ιερεύς, ο Ματθαθίας, γέρων εκατόν περίπου έτών, από την Ίερουσαλήμ και ήλθεν εις την μικράν πόλιν Μωδεΐν (πλησίον της Ίόππης) με τὰ πέντε τέκνα του.

Έκει μίαν ήμέραν ήλθαν άνθρωποι του βασιλέως, διά να έξαναγκάσουν τους κατοίκους να θυσιάσουν εις τους ψευδεΐς

θεούς. Ἐμαζεύθησαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Ματθαίας μετὰ τὰ τέκνα του.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως εἶπαν εἰς τὸν Ματθαίαν :

— Σὺ εἶσαι ἄρχων εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. Ἔλα νὰ θυσιάσῃς εἰς τὰ εἶδωλα, ὅπως ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. Ἄν θυσιάσῃς, θὰ γίνῃς φίλος τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ δώσῃ πολλά χρήματα.

Ὁ Ματθαίας, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ αὐτὴν τὴν κακὴν συμβουλήν καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἶδωλα, εἶπε :

— Καὶ ἂν ὅλοι ὑπακούσουν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἀπαρνηθοῦν τὴν θρησκείαν, ἐγώ, τὰ τέκνα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου δὲν θὰ ἀπαρνηθῶμεν τὴν θρησκείαν καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν εἰς τὰ εἶδωλα.

Μόλις ὁ γέρων ἱερεὺς Ματθαίας εἶπεν αὐτά, εἰς ἀσεβὴς Ἰουδαῖος, ἀντὶ νὰ παραδειγματισθῇ ἀπὸ τὸν γέροντα Ματθαίαν, ἐπλησίασε, διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἶδωλα.

Ὁ Ματθαίας τὸν εἶδε καὶ τὸσον πολὺ ἐταράχθη, ὥστε δὲν ἄφησεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν εἰς ὅλους, πού ἦσαν ἐκεῖ μαζευμένοι καὶ τὸν ἔβλεπαν :

— Ὅλοι ὅσοι ἀγαπᾶτε τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων μας, ἐλᾶτε μαζί μου.

Πολλοὶ τότε ἐπῆγαν μαζί του. Ἐξεδίωξαν τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὰς διαφόρους πόλεις καὶ χωρία, ἐκρήμισαν τοὺς εἰδωλολατρικοὺς βωμοὺς καὶ ἔφεραν πάλιν τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των.

Ὁ Ματθαίας, πού ἦτο πολὺ γέρων, ἐνόησεν, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν του Ἰούδαν, πού τὸν ἔλεγαν καὶ Μακκαβαῖον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ δυνατὸς καὶ ὅμοιος μετέοντα.

Ὁ Ἀντίοχος ἔστειλε πολλὰς φορὰς στρατὸν νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ἑβραίους. Ἀλλὰ αὐτοὶ μετὰ ἀρχηγόν των τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον κατάρθωσαν νὰ νικήσουν τὸν στρατὸν τοῦ Ἀντιόχου.

Τὸ 165 π. Χ. ὁ Ἰούδας εἰσηλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκτισε νέον θυσιαστήριον καὶ ἔκαμε νέα ἐγκαίνια εἰς τὸν Ναόν, τὸν

ὅποιον εἶχαν μολύνει οἱ εἰδωλολάτραι μὲ τὰ εἰδωλολατρικάς των θυσίας.

Κατόπιν ὁ Ἰούδας ἐξηκολούθησε τὸν πόλεμον ἀλλὰ εἰς μίαν μάχην ἀπέθανε.

Μετὰ τὸν Ἰούδαν ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν ὁ ἀδελφός του Σίμων, ὁ ὅποιος ἐκυρίευσε τὴν Σιών καὶ ἐπέτυχε νὰ γίνουν οἱ Ἑβραῖοι ἀνεξάρτητοι (τὸ 142 π. Χ.).

73. Οἱ Ἑβραῖοι ἐρίζουν μεταξύ των καὶ ὑποδουλώνονται εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Σίμων, διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱός του Ἰωάννης Ὑρκανός.

Τότε ἐγίνοντο ταραχαὶ εἰς τὴν Συρίαν. Ἐπωφελήθη αὐτὸ ὁ Ἰωάννης Ὑρκανός καὶ ἐπῆρε τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἀπὸ τὴν Συρίαν, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκαν.

Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρουσιάζονται οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖται.

Οἱ Φαρισαῖοι (ἀποχωρισμένοι) ἦσαν γνήσιοι Ἰουδαῖοι καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰς συνηθείας, ποὺ εἶχαν ἀπὸ τοὺς προγόνους των οἱ Ἑβραῖοι.

Οἱ Σαδουκαῖοι ἦσαν ἀντίθετοι τῶν Φαρισαίων καὶ δὲν ἦσαν ἐχθροὶ τῶν ξένων καὶ τῶν συνηθειῶν των.

Ὑστερα ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Ὑρκανὸν οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ παραβαίνουν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶχαν ὁμόνοιαν καὶ δὲν προσεπάθουν νὰ ὀργανωθοῦν.

Εἶχαν λοιπὸν ταραχὰς καὶ ἐμφυλίους πολέμους. Εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἀνემειγνύοντο καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδουκαῖοι.

Τὰ κράτη ὅταν ἔχουν ἔριδας, καταστρέφονται. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ. Τὸ 60 π. Χ. ὁ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων Πομπήιος, ἀφοῦ ἐνίκησεν εἰς διαφόρους πολέμους, ἔφθασεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐβά-

δισεν έναντίον τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ κάτοικοι ἀνεστατώθησαν, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ νικήσουν καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἔγιναν κύριοι τῆς πόλεως.

Τότε ὁ Πομπήιος μὲ τὸν στρατὸν του εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἔθιξεν ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτόν, ἄφησε μάλιστα τοὺς Ἰουδαίους νὰ εἶναι ἐλεύθεροι εἰς τὴν θρησκείαν των, ἔδωσε πολλὰ διοικητικὰ προνόμια εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην εἰς τὸν Ρωμαῖον ἄρχοντα (ἀνθύπατον) τῆς Συρίας.

Ἀργότερα ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων Ἀντώνιος διώρισε βασιλέα τῶν Ἑβραίων τὸν Ἡρώδη, ὁ ὁποῖος ὑπήκουεν εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἦτο ἄνθρωπος πολὺ κακός. Οἱ Ἑβραῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτόν πολὺ. Διὰ τοῦτο καὶ μὲ μεγαλύτερον πόθον ἐπερίμεναν τώρα νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχαν ὀμιλήσει οἱ προφῆται.

Καὶ πράγματι! Εἰς τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου ὁ Μεσσίας θὰ ἤρχετο· ὄχι ὅμως διὰ νὰ σώσῃ μόνον τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἡ πρὸ τῶν Πατριαρχῶν περίοδος.

1. Ἡ δημιουργία	Σελ.	5
2. Ἡ τιμωρία τῶν πρωτοπλάστων	»	6
3. Ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἄβελ	»	7
4. Ὁ κατακλυσμὸς	»	8
5. Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ. — Ἡ διασπορά	»	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Οἱ Πατριάρχαι.

6. Ὁ Ἀβραάμ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Χαναάν	»	11
7. Ὁ Ἀβραάμ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Λῶτ	»	12
8. Ἡ θυσία τοῦ Ἰσαάκ	»	12
9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ	»	13
10. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ	»	15
11. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Χαναάν	»	16
12. Ὁ Ἰακώβ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του	»	18
13. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ	»	20
14. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν	»	21
15. Ὁ Ἰωσήφ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου	»	23
16. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον	»	24
17. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	»	26
18. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον	»	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

19. Εἰς τοὺς Ἑβραίους γεννᾶται ἀρχηγὸς ὁ Μωυσῆς	»	30
20. Αἱ πληγαὶ τοῦ Φαραῶ	»	32
21. Οἱ Ἑβραῖοι φεύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ διαβαίνουν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν	»	34

22. Ὁ Θεὸς τρέφει τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν ἔρημον	Σελ.	36
23. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ	»	33
24. Ὁ τελετουργικὸς νόμος τῶν Ἑβραίων	»	40
25. Οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἑβραίων	»	41
26. Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς Ἑβραίους νὰ περιπλανῶνται τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον	»	42
27. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσέως	»	43
28. Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν	»	45
29. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀποχαιρετᾷ τοὺς Ἑβραίους	»	47
30. Ὁ εὐσεβὴς Ἰώβ	»	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ἡ ἐποχὴ τῶν Κριτῶν.

31. Τί ἦσαν οἱ Κριταὶ	»	50
32. Ἡ Δεβώρα	»	51
33. Ὁ Γεδεὼν	»	52
34. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἰεφθάε καὶ τῆς θυγατρὸς του	»	54
35. Ὁ Σαμψών	»	56
36. Ἡ Ρούθ	»	59
37. Ἡ Ἄννα	»	61
38. Ὁ Σαμουὴλ	»	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Οἱ βασιλεῖς.

39. Ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ εἶναι δυστυχὴς	»	65
40. Ὁ Δαβὶδ χρίεται βασιλεὺς καὶ νικᾷ τὸν Γολιάθ	»	67
41. Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἰωνάθαν φίλοι.	»	68
42. Ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ Δαβὶδ φίλοι	»	70
43. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς	»	71
44. Ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ λατρεύει τὸν Θεόν	»	73
45. Ὁ Δαβὶδ τιμωρεῖται	»	75
46. Ὁ βασιλεὺς Σολομών	»	76
47. Ὁ Ναὸς	»	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Διαίρεσις καὶ καταστροφὴ τοῦ ἑβραϊκοῦ βασιλείου.

48. Τὸ βασιλεῖον τῶν Ἑβραίων χωρίζεται εἰς δύο:
τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Ἰσραὴλ . . . . . Σελ. 79

I. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ

49. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Ἱεροβοάμ τιμωρεῖται » 80
50. Οἱ προφῆται . . . . . » 81
51. Ὁ προφήτης Ἥλις . . . . . » 82
52. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος . . . . . » 85
53. Ὁ προφήτης Ἀμώς . . . . . » 86
54. Ὁ προφήτης Ἴωνᾶς . . . . . » 87
55. Ὁ προφήτης Ὡσηὲ καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ βα-
σιλείου τοῦ Ἰσραὴλ . . . . . » 89
56. Ὁ εὐσεβὴς Τωβίτ . . . . . » 90

II. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

57. Ὁ προφήτης Ἡσαίας . . . . . » 92
58. Ὁ προφήτης Ἱερεμίας . . . . . » 94
59. Ἡ Ἰουδίθ μεγάλη πατριώτις . . . . . » 95
60. Ἡ καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα.—Ἄ-
λωσις τῆς Ἱερουσαλήμ . . . . . » 96

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Οἱ Ἑβραῖοι ἐξόριστοι.

61. Ἡ ζωὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Βαβυλωνίαν . . . . . » 98
62. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ . . . . . » 99
63. Οἱ τρεῖς παῖδες . . . . . » 100
64. Ὁ προφήτης Δανιήλ . . . . . » 101
65. Ἡ Ἑσθήρ μεγάλη πατριώτις . . . . . » 103

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Παλαιστίνην.

66. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπιστρέφουν εἰς τὴν πατρίδα τῶν . . . . . » 106
67. Ὁ προφήτης Ζαχαρίας . . . . . » 107

68. Ἔσδρας.—Νεεμίας	Σελ. 108
69. Οἱ Ἕλληνες ὑποδουλώνουν τοὺς Ἑβραίους	» 109
70. Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος θυσιάζει τὴν ζωὴν του χάριν τῶν ἰδεῶν του	» 111
71. Ἡ μήτηρ καὶ τὰ ἑπτὰ τέκνα της	» 112
72. Ἀνεξαρτησία τῶν Ἑβραίων	» 113
73. Οἱ Ἑβραῖοι ἐρρίζουν μεταξύ των καὶ ὑποδουλώ- νονται εἰς τοὺς Ῥωμαίους	» 115

024000027975

Ἀνάδοχος ἐκτύπωσης: Κ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ
 Τυπογραφικὰ Καταστήματα οδὸς Καπνισαρέας 35—Ἀθήναι

Λεωνίδας
Βεσιγγεως

300.00

[Faint, illegible handwritten text, possibly a signature or address, overlaid on the page.]

3,5

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΔΡΧ. 24.—

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΡΧ. 26.40